

REFERAT Kommunalbestyrelsen 2022-25 d. 21-03-2022

Mødedato Mandag d. 21. marts 2022 kl. 19:00

Mødested Kommunalbestyrelsens mødesal

Indholdsfortegnelse

Forslag til beslutning fra rådmand Jan E. Jørgensen om ændring af forretningsordenen for Frederiksberg	3
Forslag til beslutning fra rådmand Jan E. Jørgensen om udvidelse af kommunalbestyrelsen.....	4
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Christina Sylvest-Noer om at Frederiksberg	5
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde om at sende russisk diplomat	6
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Rasmus Holme Nielsen om oprettelse af kli	7
Forslag til beslutning fra rådmand Gunvor Wibroe om at modtage og undervise flygtningebørn på k	8
Bevilling af tilskudsmidler fra Sundhedsstyrelsens pulje ”Hjemlighed på plejehjem”.....	9
Puljen om køkkenomstilling.....	11
Iværksættelse af eksternt redegørelse af Arbejdsmarkedsafdelingen.....	13
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlemmerne Heltberg, Kidde og Panduro, borgme	19
Godkende midler til indfasning af minimumsnormeringer dagtilbud.....	26
Frigivelse af anlægssum - Bedre ankomstforhold ved Skolen på La Cours Vej.....	29
Oprettelse af 0. klasser 2022-23.....	31
Samarbejdsaftale om sygeundervisning på Hejmdal Privathospital.....	36
Revision af vedtægterne for Frederiksberg Erhvervsråd 2022-2025.....	38
Forslag til beslutning fra 1. viceborgmester Loklindt, kommunalbestyrelsesmedlem Kidde og forhe	41
Forslag til beslutning fra rådmand Gunvor Wibroe og borgmesteren om partnerskaber med almene	48
AAB afdeling 89 Roskildevej 56, nedbringelse af anskaffelsessum, realkreditlån og grundkapitallår	51
Godkendelse af skema A for 50 tagboliger i AAB Lindevangshave Peter Bangs Vej.....	54
Tillægsbevilling til renovering af altaner på beboelsejendommene på Flintholm Allé.....	60
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde om at nedlægge op til 10 park	63
Anlægsbevilling til bynatur og biodiversitet 2022.....	66
Status på Ressource- og Affaldsplan 2026, herunder implementering af nye nationale krav.....	74
1. revision af skybrudspakke 2022.....	83
Forslag til krav og vilkår for tilladelse til opstilling af udlejningscykler på offentligt areal.....	89
Bevilling af indtægter og udgifter i forbindelse med udlejningsløbehjul.....	93
Cykelsti på Vodroffsvej - resultat af borgerdialog.....	95
Anmodning fra kommunalbestyrelsesmedlem Simon Aggesen om udtræden af Frederiksberg komn	101
Valg af medlem til Hjemmeværnets Distriktsudvalg København.....	103
Godkendelse af to eksterne kandidater som bestyrelsesmedlemmer i enhedsbestyrelsen i Frederiksb	104
Aftale med Frederiksberg Boligfond om justering af kommunes forkøbsret til en række af fondens	106
Forslag til beslutning fra forhenværende kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Zepernick, 1. v	111
Forslag til beslutning fra borgmesteren, rådmændene Wibroe og Bang Larsen, forhenværende råd	114
Bevillingsændringer som følge af nye udvalg.....	118
Borgerrådgiverens beretning for 2021.....	122

Punkt 31: Forslag til beslutning fra rådmand Jan E. Jørgensen om ændring af forretningsordenen for Frederiksberg Kommunalbestyrelse med hensyn til brug af medlemmernes titler

00.22.00-P35-16-22

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Magistraten.

"Venstre foreslår en ændring af forretningsordenen for Frederiksberg Kommunalbestyrelse således, at det fremover kun er borgmesteren, der skal tituleres med sin titel i kommunalbestyrelsen, og så det dermed bliver frivilligt, om man vælger at benytte rådmands- og viceborgmestertitlen."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 32: Forslag til beslutning fra rådmand Jan E. Jørgensen om udvidelse af kommunalbestyrelsen

00.22.00-P35-16-22

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Magistraten.

"Venstre foreslår, at kommunalbestyrelsen fra næste valgperiode udvides til 31 medlemmer."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 33: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Christina Sylvest-Noer om at Frederiksberg Kommune deltager i March Mod Ensomhed 2022

00.22.00-P35-16-22

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Socialudvalget.

"Socialdemokratiet foreslår, at Frederiksberg Kommune deltager i March Mod Ensomhed 2022.

Begrundelse

Vi kan alle føle os ensomme, unge såvel som ældre. Det forslås derfor, at Frederiksberg Kommune deltager i at være med til at skabe et landsdækkende fokus på nedbrydelsen af ensomhed ved at deltage i March Mod Ensomhed den 17. august 2022."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 34: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde om at sende russisk diplomatgave retur

00.22.00-P35-16-22

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Magistraten.

"Forslag om at sende russisk diplomatgave retur

Som reaktion på Putins skammelige invasion af Ukraine foreslås det at returnere busten af Kejserinde Dagmar til den russiske ambassade. Busten blev i 2013 rejst i byen på opfordring af det russiske diplomati og var finansieret af en række virksomheder med eksportinteresser i begge lande. Frederiksberg Kommune tager på det kraftigste afstand fra Putins krig i Ukraine, og byen kan derfor ikke med god samvittighed lægge byrum til busten, som er et prestigeprojekt fra det russiske diplomatis side.

Baggrund

Busten af Kejserinde Dagmar blev i 2013 skænket som en gave til Frederiksberg på opfordring af den russiske ambassade, og den var finansieret af en række danske virksomheder med eksportinteresser i Rusland samt russiske virksomheder. Busten står på Kejserinde Dagmars Plads over for Frederiksberg Centeret.

Der var stor mediebevågenhed om busten, der blev afsløret en septemberdag i 2013 af prins Joachim og Ruslands daværende ambassadør til Danmark. Det danske udenrigsministerium var også repræsenteret på dagen. Derfor vil det også sende et meget stærkt signal, at Frederiksberg sender busten retur."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 35: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Rasmus Holme Nielsen om oprettelse af klimaborgerting i Frederiksberg Kommune

00.22.00-P35-16-22

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Magistraten.

"Forslag

Klimaborgertinget skal, inspireret af det nationale klimaborgerting, bestå af et antal (fx 50) repræsentativt udvalgte borgere, der repræsenterer befolkningssammensætningen på Frederiksberg. Udvælgelsen af det repræsentative udsnit af Frederiksbergborgere kunne foregå på samme måde som det borgerpanel, der bidrager til udviklingen af Hospitalsgrunden.

Klimaborgertinget har til opgave at debattere dilemmaer og mulige løsninger, som er forbundet med klimaudfordringerne. Dette skal resultere i anbefalinger til Frederiksberg Kommunalbestyrelse til, hvordan vi som samfund kommer i mål med at omstille Frederiksberg til at være CO2-neutral i 2030.

Klimaborgertinget etableres og holder sit første møde inden udgangen af 2022 og fungerer midlertidigt frem til 2024, hvor klimaborgertinget skal komme med forslag, som kommunalbestyrelsen er forpligtet på at behandle i kommunalbestyrelsen.

Forvaltningen tildeles med forslaget et årligt budget på kr. 420.000,- til planlægning, rekruttering, facilitering, analyser og oplæg fra interessenter og eksperter ifm. arbejdet i Klimaborgertinget.

Finansieringen findes ved at opsige lejeaftale af de 35 parkeringspladser, som kommunen lejer hos CODAN-hus.

Motivering

Enhedslisten ønsker at sikre, at Frederiksbergborgerne får det stærkest mulige ejerskab til den grønne omstilling mod et CO2-neutralt Frederiksberg. Undersøgelser fra blandt andre OECD (2020) viser, at borgersamlinger/borgerting øger den demokratiske legitimitet og resulterer i konkrete løsninger, som af både borgere og politikere vurderes som langtidsholdbare og værdifulde.

Forslaget er desuden støttet af blandt andre organisationen "Klimabevægelsen", som ligesom mange andre grønne foreninger og initiativer ifm. kommunalvalgkampen har opfordret de kommende kommunalbestyrelsesmedlemmer i hele Danmark til at indføre klimaborgerting, som kan understøtte den grønne omstilling, som vi allerede er godt i gang med i kommunerne, og i særdeleshed her i Frederiksberg Kommune.

Der findes desuden omfattende dokumentation af konceptet, anbefalingerne og evaluering af den første fase af det nationale Klimaborgerting, som vi i Enhedslisten ønsker, at Frederiksberg Kommunes Klimaborgerting skal tage afsæt i, hvad angår både rekrutteringen af borgerne samt arbejdsgangene for klimaborgertinget.

Da forslaget koster økonomi ifm. rekruttering, oplæg fra interessenter og eksperter, planlægning, facilitering og analyser, så foreslår vi, at der afsættes et årligt budget til klimaborgertinget på 420.000 kr. årligt. Vi ønsker at hente finansiering til Klimaborgertinget ved at opsige den lejeaftale af 35 parkeringspladser, som kommunen har indgået med CODAN. Omkostningen af denne lejeaftale svarer til 420.000 kr. årligt."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 36: Forslag til beslutning fra rådmand Gunvor Wibroe om at modtage og undervise flygtningebørn på kommunens privatskoler

00.22.00-P35-16-22

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget blev oversendt til Undervisningsudvalget.

"Socialdemokratiet foreslår at rette henvendelse til privatskolerne på Frederiksberg med en opfordring til at optage og undervise flygtningebørn, hvis det skulle blive aktuelt.

Begrundelse

I forbindelse med flygtningekrisen i 2015 og 2016 tog Socialdemokratiet initiativ til, at der blev sendt brev til kommunens privatskoler med en opfordring til, at skolerne optog flygtningebørn. En henvendelse som to af skolerne dengang vendte positivt tilbage på. Nu står vi måske overfor endnu en flygtningekrise med Ruslands invasion og krigen i Ukraine. Derfor foreslår Socialdemokratiet, at Frederiksberg Kommune - hvis det bliver aktuelt - endnu engang retter henvendelse til kommunens privatskoler med en opfordring til at optage og undervise flygtningebørn."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 37: Bevilling af tilskudsmidler fra Sundhedsstyrelsens pulje ”Hjemlighed på plejehjem”

27.42.20-P20-1-21

Resume

Ældre- og Omsorgsudvalget godkendte i september 2021, at seks plejecentre ansøgte Sundhedsstyrelsen om midler fra puljen ”Mere hjemlighed på plejehjem”. Styrelsen har nu imødekommet Kastanjehavens ansøgning til projektet ”Operation Hjemlighed - Beboerdrevne arbejdslaug for mere hjemlighed på Kastanjehaven”, mens de resterende fem plejecentre har fået afslag. Sagen forelægges med henblik på godkendelse af den bevillingsmæssige udmøntning af tilskuddet.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at der på baggrund af Socialstyrelsens tilsagnsbrev gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1.125.257 kr. i 2022 og på 350.063 kr. i 2023 under Ældre- og Omsorgsudvalget.

Sagsfremstilling

Ældre- og Omsorgsudvalget godkendte på mødet den 13. september 2021 (sag nr. 71) at seks plejecentre ansøgte om Sundhedsstyrelsens ansøgningspulje ”Mere hjemlighed på plejehjem”.

Forvaltningen har den 17. december 2021 modtaget et tilskudsbrev fra Socialstyrelsen, der er ansvarlig for udmøntningen af tilskuddet, til ”Operation Hjemlighed - Beboerdrevne arbejdslaug for mere hjemlighed på Kastanjehaven”. Tilskuddet udgør i projektperioden 31. december 2021 til 30. april 2023 i alt 1.475.320 kr.

Tilskudsbrevet fra Socialstyrelsen er vedlagt som bilag 1. Årsfordelingen af tilskuddet fremgår af mail fra Socialstyrelsen (bilag 2). Se også økonomiafsnittet. De fem resterende ansøgninger er desværre ikke blevet imødekommet.

”Operation Hjemlighed - Beboerdrevne arbejdslaug for mere hjemlighed på Kastanjehaven” lægger vægt på etablering af beboerdrevne fællesskaber af beboere, pårørende og medarbejdere (arbejdslaug), hvor man afprøver værtskaber som afsæt for hjemlighed, udvikler og afprøver et mobilt køkken samt indretter tre fællesrum og gennem metoden fremtidsværksteder udveksler erfaringer, skaber visioner og konkretiserer ideer til forandringer til at implementere hjemlighedstiltag som hverdagspraksis.

Projektet gennemføres i samarbejde med Københavns Professionshøjskole. Ansøgningen med planlagt budget er vedlagt som bilag 3.

Erfaringer fra projektet vil blive delt i køkkenledernetværket og i ledergruppen i Sundheds- og Omsorgsafdelingen.

Økonomi

Der gives en indtægtsbevilling på i alt 1.475.320 kr. og en tilsvarende udgiftsbevilling på i alt 1.475.320 kr. på Ældre- og Omsorgsudvalgets driftskonti med følgende årsfordeling 1.125.257 i 2022 og 350.063 i 2023. Se bilag 4.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Ældre- og Omsorgsudvalget den 7. marts
Magistraten den 14. marts
Kommunalbestyrelsen den 21. marts 2022.

Historik

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 18:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at udvalget indstiller, at der på baggrund af Socialstyrelsens tilsagnsbrev gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1.125.257 kr. i 2022 og på 350.063 kr. i 2023 under Ældre- og Omsorgsudvalget.

Beslutning fra Ældre- og Omsorgsudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 18:

Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at der på baggrund af Socialstyrelsens tilsagnsbrev gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1.125.257 kr. i 2022 og på 350.063 kr. i 2023 under Ældre- og Omsorgsudvalget.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 74:

Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at der på baggrund af Socialstyrelsens tilsagnsbrev gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1.125.257 kr. i 2022 og på 350.063 kr. i 2023 under Ældre- og Omsorgsudvalget.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 74:

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at der på baggrund af Socialstyrelsens tilsagnsbrev gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1.125.257 kr. i 2022 og på 350.063 kr. i 2023 under Ældre- og Omsorgsudvalget.

Bilag

Bilag 1: Tilskudsbrev Socialstyrelsen - hjemlighed

Bilag 2: Mail fra Socialstyrelsen - hjemlighed bevilling 2022-2023

Bilag 3: Ansøgning - Operation Hjemlighed

Bilag 4: Bevillingsskema - drift Hjemlighed på plejecentre

Punkt 38: Puljen om køkkenomstilling

54.00.00-P20-2-21

Resume

Fonden for økologisk landbrug åbnede i 2021 for ansøgningspuljen til køkkenomstilling i 2022. jf. meddelelspunktet af 25. oktober 2021 har forvaltningen søgt puljen forud for politisk godkendelse, og har nu fået tilsagn på 718.000 kr., hvorfor sagen forelægges til politisk godkendelse.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at der på baggrund af Fonden for økologisk landbrugs tilsagnsskrivelse gives hhv. en indtægts- og udgiftsbevilling på 718.000 kr. i 2022 på Ældre- og Omsorgsudvalgets ressortområde.

Ældre- og Omsorgsudvalget godkendte, at puljens midler udmøntes som foreslået.

Sagsfremstilling

Fonden for økologisk landbrug har åbnet for ansøgninger til puljen til køkkenomstilling i 2022, hvilken forvaltningen har søgt og fået tilsagn til, forud for udvalgets godkendelse.

Puljen har til formål at understøtte køkkenomstillingen i professionelle, offentlige og private køkkener, imod højnelse af økologiprocenten og fremmelse af De officielle Kostråd. Der er i alt afsat 17 mio. kr. på landsplan, hvoraf Frederiksberg Kommune har fået tilsagn til 718.000 kr. i 2022. Midlerne er afsat med henblik på kompetenceudvikling af køkkenpersonalet og tilknyttede medarbejdere, med fokus på viden om bæredygtig produktion, De officielle kostråd, mindskelse af madspild og brug af madvarer i sæson.

Forvaltningen og Køkkenerne på plejecentrene har ansøgt puljen, med henblik på yderligere understøttelse af både opnåelsen af den ønskede økologiprocent på 80% på plejecentrene, samt arbejdet med mindskelse af madspild på plejecentrene. Dette mål er tidligere behandlet i udvalget (jf. Ældre og Omsorgsudvalget, 10. august 2020, punkt 61) og blev med nævnte sag udskudt fra 2021 til 2022, da målet ikke kunne realiseres indenfor plejecentrenes økonomiske ramme og at omlægningen af arbejdsprocesser ville være krævende.

Siden 2012 har plejecentrene og plejehjemmene arbejdet efter målet om 60% økologi, hvilket blev opnået pr. 31. december 2019. I dag ligger økologiprocenten, på de udvalgte fem plejecentre i gennemsnit på 68,7%, og ambitionen er, at alle fem køkkener vil have en økologiprocent på 80% ved projektets afslutning.

Projektet skal afvikles på Kastanjehaven, Akaciegården, Betaniahjemmet, Dr. Anne Marie Centeret og Ingeborggården, med Kastanjehaven som hovedlokation. Alle plejecentre i kommunene har haft mulighed for at ansøge puljen. Aktiviteterne i projektet vil bl.a. vedrøre kompetenceudvikling og opkvalificering af i alt 46 medarbejdere fordelt på de fem lokationer, midlertidigt ansættelse af en projektkoordinator, som skal udføre systematisk afdækning af økologiske indkøb, dataanalyse, udføre madsspildsanalyse og koordinere og facilitere øget netværkssamarbejde og læring på tværs af de involverede køkkener.

Økonomi

Med denne sag søges henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 718.000 kr. til Ældre- og Omsorgsudvalget i 2022. Beløbet finansieres af puljemidler, som Frederiksberg Kommune har modtaget tilsagn om fra Fonden for økologisk landbrug (jf. bilag 2). Projektet er udgiftsneutralt for Frederiksberg Kommune.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Ældre- og Omsorgsudvalget den 7. marts 2022, Magistraten den 14. marts og Kommunalbestyrelsen den 21. marts.

Historik

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 17:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at udvalget

1. godkender, at puljens midler udmøntes som foreslået, og
2. indstiller, at der på baggrund af Fonden for økologisk landbrugs tilsagnsskrivelse, gives hhv. en indtægts- og udgiftsbevilling på 718.000 kr. i 2022 på Ældre- og Omsorgsudvalgets ressortområde.

Beslutning fra Ældre- og Omsorgsudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 17:

Ældre- og Omsorgsudvalget

1. godkendte, at puljens midler udmøntes som foreslået, og
2. indstillede, at der på baggrund af Fonden for økologisk landbrugs tilsagnsskrivelse gives hhv. en indtægts- og udgiftsbevilling på 718.000 kr. i 2022 på Ældre- og Omsorgsudvalgets ressortområde.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 75:

Ældre- og Omsorgsudvalget

1. godkendte, at puljens midler udmøntes som foreslået, og
2. indstillede, at der på baggrund af Fonden for økologisk landbrugs tilsagnsskrivelse gives hhv. en indtægts- og udgiftsbevilling på 718.000 kr. i 2022 på Ældre- og Omsorgsudvalgets ressortområde.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 75:

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at der på baggrund af Fonden for økologisk landbrugs tilsagnsskrivelse gives hhv. en indtægts- og udgiftsbevilling på 718.000 kr. i 2022 på Ældre- og Omsorgsudvalgets ressortområde.

Ældre- og Omsorgsudvalget godkendte, at puljens midler udmøntes som foreslået.

Bilag

Bevillingsskema - Køkkenomstilling 2022

Frederiksberg kommune_Køkkenomstilling2022_tilsagn_Mere økologi – mindre madspild i køkkenerne på plejecentrene i Frederiksberg Kommunedec2021.pdf

Punkt 39: Iværksættelse af ekstern redegørelse af Arbejdsmarkedsafdelingen

00.01.00-P05-4-22

Resume

Magistraten anmodede den 7. februar 2022 forvaltningen om et oplæg til ekstern redegørelse af Arbejdsmarkedsafdelingen med henblik på forelæggelse for Arbejdsmarkeds- og Vækst- og Uddannelsesudvalget. Et oplæg til en ekstern redegørelse forelægges hermed til godkendelse.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget

1. indstiller, at oplæg til en ekstern redegørelse af Arbejdsmarkedsafdelingen godkendes, med den præcisering, at når delementerne A – D foreligger, så er der i delement E fokus på at inddrage alle borgerperspektiver, herunder blandt andet det frivillige netværk ”Powerjobsøgerne”,
2. indstiller, at tidsplan for den eksterne redegørelse godkendes,
3. indstiller, at udgiften på 0,3 mio. kr. i 2022 søges bevilget i forbindelse med 1. forventede regnskab, og
4. godkendte, at resultaterne af den eksterne redegørelse gøres til genstand for en temadrøftelse i Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget.

Sagsfremstilling

På møde den 7. februar 2022 (pkt. 28) anmodede Magistraten forvaltningen om et oplæg til ekstern redegørelse af Arbejdsmarkedsafdelingen med henblik på forelæggelse for Arbejdsmarkeds-, og Vækst- og Uddannelsesudvalget.

Med denne sag forelægges et oplæg til en ekstern redegørelse, som vil bygge oven på den interne redegørelse, som blev afrapporteret i foråret 2020 (MAG 9. april 2020, pkt. 97), og på de initiativer og projekter, som udsprang dels af den interne redegørelse, dels af initiativet ’værdig dialog med borgerne på arbejdsmarkeds- og uddannelsesområdet’, som var en del af budgetforliget for 2021.

Den eksterne redegørelse skal give grundlag for en yderligere styrkelse af dialogen med borgerne, udvikle ledelsestilsynene og opfølgningen på resultater, samt komme med anbefalinger til den fremtidige beskæftigelsesindsats, med et særligt fokus på at den opleves meningsfuld set fra et borgerperspektiv.

Sagsfremstillingen er opbygget således, at der i første afsnit gives en kort status på de aktiviteter, som blev igangsat som følge af dels Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget anmodning den 18. november 2019 (pkt. 68) til forvaltningen om en redegørelse for sagsbehandlingens kvalitet på arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalgets område, dels initiativet ’værdig dialog med borgerne på arbejdsmarkeds- og uddannelsesområdet’ fra budgetforliget 2021. Herefter opstilles der forslag til design af en ekstern redegørelse af Arbejdsmarkedsafdelingen.

Baggrund

På møde i Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget den 18. november 2019 (punkt 68) anmodede udvalget forvaltningen om en redegørelse for sagsbehandlingens kvalitet på udvalgets område med følgende ordlyd:

”5. Anmodning om redegørelse for sagsbehandlingens kvalitet på udvalgets område. Udvalget udbeder sig – i forlængelse af sagen om fejl og mangler i sagsbehandlingen i Familieafdelingen – en redegørelse for sagsbehandlingens kvalitet på udvalgets område, herunder dialogen med borgerne. Medarbejderomsætning og praksis for kompetenceudvikling af medarbejderne indarbejdes i redegørelsen.”

På baggrund af udvalgets bestilling udarbejdede forvaltningen en redegørelse (AUU d. 2. marts 2020 pkt. 26 - MAG d. 9. marts 2020 pkt. 97), der

- a) gav en systematisk gennemgang af kvalitetsindikatorer for sagsbehandlingen i regi af Arbejdsmarkedsafdelingen,
- b) beskrev de forskellige møder og dialoger med borgerne, som finder sted i afdelingen og
- c) beskrev arbejdet med trivsel og kompetenceudvikling blandt medarbejderne i afdelingen.

Den interne redegørelse foldede hele det juridiske og beskæftigelsesfaglige niveau ud, ved gennemgang af den store mangfoldighed af eksterne tilsyn, der finder sted på arbejdsmarkedsområdet, herunder den eksterne revision Ernst & Young (EY). Netop på et område med omfattende statsrefusion er der klare retningslinjer for hvilke områder, der skal revideres. Endvidere blev EY bedt om at gennemgå i alt 12 komplekse sager. Revisor fandt ikke anledning til at kritisere sagsbehandlingen i disse sager, omend revisor fandt, at dialogen med borgerne med fordel kunne udpeges som et udviklingsområde, gældende for en meget lille andel af borgere med kontakt til Arbejdsmarkedsafdelingen, hvor dialogen var særligt vanskelig og problemfyldt.

Ved Magistratens behandling af den interne redegørelse (MAG 9. marts 2020, pkt. 97) besluttede Magistraten blandt andet, at forvaltningen skulle inddrage ekstern bistand i det fremadrettede arbejde med borgerdialog og kvalitative analyser af brugertilfredshed for at understøtte, at tilliden imellem borger og forvaltning styrkes. I forlængelse af Magistratens beslutning godkendte og afsatte Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget desuden på udvalgsmøde den 30. marts 2020 (pkt. 28) 0,6 mio. kr. til gennemførelse af et projekt, der skulle inddrage ekstern bistand i forhold til borgerdialog og kvalitative analyser af brugertilfredshed.

Som led i budgetaftalen 2021-2022 afsatte forligspartierne 0,3 mio. kr. i 2021 til at styrke den dialogbaserede beskæftigelsesindsats i Frederiksberg Kommune - Værdig dialog med borgerne på arbejdsmarkeds- og uddannelsesområdet.

Den 21. september 2020 (pkt. 65) blev en opfølgning på redegørelsen om kvalitet i sagsbehandlingen på udvalgets område forelagt Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget. Med henblik på at styrke Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalgets tilsynsrolle holdt kommunens eksterne revisor (EY) et oplæg om betydningen af den sociale revision mv. og fremlagde desuden konklusionerne på sagsgennemgange etc. samt revisionens generelle vurdering af det faglige niveau i Arbejdsmarkedsafdelingen. Revisionen fremkom ikke med nogen form for kritik i den anledning.

Med baggrund i ovennævnte politiske forelæggelser, drøftelser og beslutninger iværksatte Arbejdsmarkedsafdelingen i samarbejde med COK (efterfølgende ændret navn til Komponent) et ambitiøst kompetenceudviklingsprojekt, ”Borgerdialog i Fokus”, der omfattede hele Arbejdsmarkedsafdelingen. På grund af coronasituationen var det ikke muligt at iværksætte projektet som oprindeligt forudsat. Det skyldes især, at kompetenceudviklingsaktiviteter for medarbejderne i Arbejdsmarkedsafdelingen, som er en meget væsentlig del af projektet, ikke kunne gennemføres digitalt. Projektet blev igangsat i slutningen af 2020.

Borgerdialog i Fokus tog afsæt i en nulpunktanalyse af den eksisterende borgerdialog og niveauet af denne samt borgernes tilfredshed med mødet med ”systemet”. Projektet løber fortsat og afsluttes i 2022 med en ny tilfredshedsmåling og afsluttende vurdering fra Komponent af det faglige niveau i borgerdialogen. Herefter er der indgået partnerskabsaftale om vedligeholdelse af de opnåede kompetencer, afstemt efter behov, i fremtiden.

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget har fulgt implementeringen af de igangsatte og planlagte initiativer vedrørende borgerdialog tæt og fik i foråret 2021 (AUU den 3. maj pkt. 33) forelagt status vedrørende projekt Borgerdialog i fokus, herunder forelagt nulpunktanalysen.

Status er følgende:

- At der efterfølgende ikke har været anledning til revisionsbemærkninger,
- At der er udviklet og implementeret et nyt og omfattende ledelsestilsynskoncept i samarbejde med revisionen. Konceptet tager forskud på nye nationale krav om øget revision på området.
- At kompetenceudviklingsprojektet kører efter planen, med de bump på vejen, corona har medført, og meldingen fra de eksterne konsulenter er, at de kvitterer for den konstruktive tilgang medarbejdere og ledere udviser, i forhold til at tilegne sig ny viden på området og det høje niveau i den eksisterende borgerdialog. Styregruppen med deltagelse af Borgerrådgiveren følger fortsat projektet.

Som en del af Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalgets tilsyn med Arbejdsmarkedsafdelingen udarbejdes der endvidere opgørelser over klager fra borgere, herunder baggrunden for klagerne. Af disse opgørelser ses det blandt andet, at antallet af klager over kommunens sagsbehandling (formalitetklager) er relativt lavt, men væsentligst i denne sammenhæng, at et stort antal af klagerne kommer fra enkelte personer.

Redegørelsens design

Med udgangspunkt i ovenstående anbefales det, at en ekstern analyse og redegørelse i Arbejdsmarkedsafdelingen tager afsæt i en tilgang, som skal styrke afdelingen og området fremadrettet. Dette skal ske ved at inddrage ekstern bistand, som kan bidrage med nyeste viden på beskæftigelsesområdet.

Som beskrevet ovenfor har Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget fået forelagt flere redegørelser og statussager om kvaliteten i sagsbehandlingen på området, ligesom Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalgets holder løbende opsyn med området i forbindelse med det politiske tilsyn med kvalitet i sagsbehandlingen på område, hvor størstedelen af tilsynsaktiviteterne gennemføres af eksterne tilsynsaktører (for et overblik se AUU 21. september 2020. pkt. 65, bilag 3: ”Politisk tilsyn med kvalitet af sagsbehandling på socialudvalgets og arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalgets områder”). Forvaltningen vurderer på den baggrund, at det eksisterende eksterne tilsyn giver det politiske niveau et meget detaljeret og bredt funderet indseende med kvaliteten i sagsbehandlingen på arbejdsmarkedsområdet. På den baggrund vurderes det ikke relevant at bruge en ekstern undersøgelse til at gennemføre endnu en revisionsmæssig gennemgang af borgersager.

Det foreslås, at en ekstern redegørelse skal bygge ovenpå den eksisterende interne redegørelse samt initiativet ’Værdig dialog med borgerne på arbejdsmarkeds- og uddannelsesområdet’ fra budgetforlig 2021-2022 og de deraf følgende initiativer og handlinger. Forvaltningen anbefaler derfor et design med følgende delelementer for den eksterne redegørelse:

- a) Gennemgang af seneste ledelsestilsyn af ekstern revisor
- b) Statusrapport vedr. kompetenceudviklingsprojektet ”*Borgerdialog i fokus*” inkl. anbefalinger.
- c) Dialogmøde mellem den politiske ledelse i Frederiksberg Kommune og Aalborg Universitet
- d) Borgere indgår i forskningsprojekt
- e) Anbefaling, aftalepapir om fremtidige indsatser og kodeks på området.

A) Gennemgang af seneste Ledelsestilsyn af ekstern revisor - Ernst&Young (EY)

Arbejdsmarkedsafdelingen har i samarbejde med ekstern revisor Ernst&Young (EY) gennemført et forløb, med fokus på den fortsatte udvikling af ledelsestilsynene og overblikket. Dette indebærer en tilpasning af praksis til den fremadrettede proces ift. regnskabsaflæggelse og erklæringer samt krav om øget fokus på tilsyn, kontroller og sikker drift. Dette særlige forløb fortsættes med ekstern bistand fra EY med henblik på vedvarende at sikre, at Arbejdsmarkedsafdelingen er compliant, monitorerer driften og har overblik over resultaterne. Redegørelsen indledes med status på dette forhold samt en overordnet gennemgang af seneste ledelsestilsyn af revisor inklusiv vurdering af det faglige niveau.

Budgetramme: kr. 50.000

B) Statusrapport vedr. kompetenceudviklingsprojektet ”Borgerdialog i fokus” inklusiv anbefalinger – Komponent.

Med baggrund i styregruppens arbejde og modtagne afrapporteringer gives en status på projektets aktiviteter og resultater. Ligeledes gives en overordnet vurdering af medarbejdernes og ledernes kompetencer i relation til anvendelsen af de faglige og teoretiske redskaber, projektet har formidlet. Status tager afsæt i, at arbejdsmarkedsafdelingens målgrupper er meget forskelligartede, herunder med differentierede oplevelser af og forventninger til service og dialog. Delelementet gennemføres med ekstern bistand fra firmaet Komponent (tidligere COK)

Budgetramme: kr. 25.000

C) Dialogmøde mellem den politiske ledelse i Frederiksberg Kommune og Aalborg Universitet - Center for Udvikling af Borgerinddragende Beskæftigelsesindsatser

Forskningslederne Professor Flemming Larsen fra Institut for politik og samfund og professor Dorte Caswell fra Institut for Sociologi og Socialt Arbejde indgår i en dialog med repræsentanter fra den politiske og administrative ledelse i Frederiksberg Kommune. Formålet med denne dialog er at indplacere Frederiksberg Kommunes praksis og aktuelle situation i komparation med det beskæftigelsespolitiske felt bredere set. Der vil være særligt fokus på bestræbelser på at udvikle kommunale beskæftigelsesindsatser, som i højere grad opleves meningsfulde set fra et borgerperspektiv. Den forskningsmæssige baggrund er den viden, CUBB (Center for Udvikling af Borgerinddragende Beskæftigelsesindsatser) har oparbejdet siden 2016, og som bl.a. er publiceret i bogen *Borgerinddragelse i beskæftigelsespolitikken*, udgivet på DJØF’s Forlag i december 2021. For at sikre, at denne dialog i tilstrækkelig grad forankres i den særlige kontekst, som Frederiksberg Kommune udgør, gives forskerne fra CUBB adgang til det dokumentationsmateriale (interviews, sagsgennemgange mv.) som er udarbejdet af kommunen igennem den seneste periode som led i den interne redegørelse som er udarbejdet.

Tidsramme: april 2022- juni 2022

Ansvarlige forskere: Aalborg Universitet - v./ forsker Flemming Larsen og Dorte Caswell

Budgetramme: kr. 56.000

D) Borgere indgår i forskningsprojekt - Aalborg Universitet

Frederiksberg Kommune – nærmere bestemt en mindre gruppe ”frustrerede” borgere - inviteres med i det forskningsprojekt om normer for vrede, som er finansieret af Velux Fonden, og som er under udarbejdelse på Aalborg Universitet bl.a. under ledelse af lektor Merete Monrad. Intentionen med denne invitation er at give denne gruppe borgere

mulighed for at komme til orde i en forskningsmæssig sammenhæng, hvor deres frustration eller vredesytringer kan høres og forstås i lyset af andre samfundsmæssige kontekster.

Forskningsprojekt vil undersøge, hvilke normer der regulerer vrede, og om disse normer afhænger af sociale positioner, således at vredens legitimitet afhænger af køn, klasse, alder og etnicitet. Projektet søger at opnå en bedre forståelse af de følelsesmæssige krav, der ligger tavst under det sociale liv. Videre søger projektet at belyse, hvordan normer for vredesudtryk kan bidrage til marginalisering af underprivilegerede grupper.

Tidsramme: april 2022- april 2023

Ansvarlige forskere: Aalborg Universitet v./ forsker Merete Monrad

Budgetramme: kr. 45.000

E) Anbefaling, aftalepapir om fremtidige indsatser og kodeks på området.

På baggrund af revisionsgennemgang, projektstatus, dialog med forskere og borgerrettet forskning, opstilles et konkluderende katalog med anbefalinger til den fremtidige beskæftigelsesindsats, herunder iagttagelse af anbefalinger fra borgere og interessenter. Anbefalingerne skal omfatte tiltag, der understøtter, at Frederiksberg Kommunes beskæftigelsesindsats i endnu højere grad opleves meningsfuld for borgerne.

Da en del af borgerinddragelsen er medvirken i et længerevarende forskningsprojekt, vil der i kataloget alene indgå delkonklusioner fra forskningsprojektet, jf. delelement D. For at underbygge borgerperspektivet, inddrages en dialog og anbefaling fra et frivilligt netværk for og af jobsøgende "Powerjobsøgerne", der er udbredt nationalt og som indgår i samarbejde med og har kendskab til Jobcenter Frederiksberg.

Kataloget vil samle de forskellige delelementer i undersøgelsen og opstille konkrete anbefalinger til Arbejdsmarkeds-, Vækst og Uddannelsesudvalget. Ambitionen er, at kataloget fremkommer med anbefalinger, der kan medvirke til en forståelse af kompleksiteten på området og dermed underbygge og tydeliggøre vigtigheden af, at forventninger afstemmes, og at der indgås konkret aftale mellem det politiske niveau, den administrative ledelse og de udførende medarbejdere om et kodeks for udmøntning af arbejdsmarkedspolitikken, dialogen med og inddragelsen af borgerne.

Denne budgetpost indeholder frikøb til projektstyring, tilrettelæggelse og gennemførelse samt udgifter til mødeafholdelse, inddragelse af ad hoc konsulentbistand etc.

Budgetramme: kr. 124.000

Eventuelt yderligere samarbejde

Aalborg Universitet har tilbudt, ud over arbejdet med redegørelsen, at Frederiksberg Kommune kan indgå i en samarbejdsaftale mellem Frederiksberg Kommune og Center for Udvikling af Borgerinddragende Beskæftigelsesindsatser (CUBB), hvor Frederiksberg indgår som ny kommune i CUBB for en aftaleperiode på minimum 3 år. Dette tilbud er ikke en del af redegørelsen, men alene en interessetilkendegivelse om fremtidigt samarbejde.

Det anbefales, at CUBB's forslag om et yderligere forskningsbaseret samarbejde afventer stillingtagen, til der foreligger en redegørelse med anbefalinger. Forslaget er medtaget her, alene for at vise mulige perspektiver i forlængelse af den foreslåede redegørelse.

De nærmere betingelser for et evt. samarbejde udarbejdes i dialog mellem forskningsgruppen og kommunen i lyset af de erfaringer, der er oparbejdet i de øvrige CUBB-kommuner. Samarbejdsaftalen rummer overordnet tre grundelementer:

- Udarbejdelse af ny forskningsviden, der tager udgangspunkt i konkrete problemstillinger, der gør sig gældende i Frederiksberg Kommunes beskæftigelsesindsats. Dette forudsætter empirisk adgang til kommunens praksis.
- Dialogisk vidensproduktion herunder muligheden for af afholde FLIP (fælles lærings- og innovationsplatforme).
- Kompetenceudvikling, der trækker på den aktuelle forskningsviden, men som kobles tæt til de praksisfællesskaber og udviklingsbehov, der findes i kommunen.

Ansvarlige forskere: Flemming Larsen og Dorte Caswell + de øvrige CUBB forskere (se www.cubb.aau.dk)

Budgetramme: mellem 600.000-700.000 årligt i minimum 3 år.

Et perspektiv, der ikke er berørt i redegørelsen, er digitaliseringens indvirken på borgerdialogen og borgernes forståelse af systemet. Dette perspektiv søges udfoldet i andre forskningsbaserede samarbejder, der præsenteres særskilt for Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget.

Proces og tidsplan

Forvaltningen har opstillet følgende forslag til proces- og tidsplan for igangsættelse og gennemførelse af den eksterne redegørelse, som er præsenteret i skemaet nedenfor:

Tidsplan	Proces
Politisk godkendelse (Marts 2022)	Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget forelægges sagen om iværksættelse af ekstern redegørelse af Arbejdsmarkedsafdelingen 14. marts 2022 Samme dag forelægges Magistraten sagen om iværksættelse af ekstern redegørelse af Arbejdsmarkedsafdelingen, samt Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalgets indstilling den 14. marts 2022. (Dobbeltbehandling) Kommunalbestyrelsen forelægges sagen .
Igangsættelse og gennemførelse af delelement A – D (Ultimo marts – juli 2022)	Delelement A – D vil blive igangsat, når den politiske godkendelse foreligger. Det forventes, at disse delelementer er gennemførte inden sommerferien. Delelement D har et længere tidsperspektiv, men der udarbejdes en foreløbig afrapportering på de opnåede resultater til brug for delelement E.
Udarbejdelse og gennemførelse af delelement E (Juli – september 2022)	Når resultaterne af delelement A - C foreligger, igangsættes delelement E, herunder udarbejdelsen af kataloget der samle de forskellige delelementer i redegørelsen og opstille konkrete anbefalinger til Arbejdsmarkeds-, Vækst og Uddannelsesudvalget.
Temadrøftelse om borgerdialog i Frederiksberg Kommunes beskæftigelsesindsats – præsentation af resultaterne af den eksterne redegørelse. (26. september 2022)	Der afholdes en fælles temadrøftelse for udvalget mandag den 26. september 2022, som vil fokusere på arbejdet med borgerdialogen i kommunens beskæftigelsesindsats, herunder vil der være en præsentation af resultaterne af den eksterne redegørelse. På udvalgsmødet samme aften behandles den eksterne redegørelse formelt.

Økonomi

Hvis design af den ekstern analyse og redegørelse gennemføres med de elementer der anbefales, forventes udgiften at være på 300.000 kr. i 2022, alle på magistratens område.

Denne udgift kan ikke afholdes inden for områdets eksisterende ramme og vil derfor blive søgt bevilget i forbindelse med 1. forventede regnskab 2022.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Arbejdsmarkeds-, Vækst-, og Uddannelsesudvalg den 14. marts 2022, Magistraten den 14. marts 2022, Kommunalbestyrelsen den 21. marts 2022.

Historik

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 8:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller,

1. at oplæg til en ekstern redegørelse af Arbejdsmarkedsafdelingen godkendes,
2. at tidsplan for den eksterne redegørelse godkendes,
3. at udgiften på 0,3 mio. kr. i 2022 søges bevilget i forbindelse med 1. forventede regnskab, og
4. at resultaterne af den eksterne redegørelse gøres til genstand for en temadrøftelse i Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 76:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller,

1. at oplæg til en ekstern redegørelse af Arbejdsmarkedsafdelingen godkendes,
2. at tidsplan for den eksterne redegørelse godkendes,
3. at udgiften på 0,3 mio. kr. i 2022 søges bevilget i forbindelse med 1. forventede regnskab, og
4. at resultaterne af den eksterne redegørelse gøres til genstand for en temadrøftelse i Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget.

Beslutning fra Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 8:

Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget

1. indstiller, at oplæg til en ekstern redegørelse af Arbejdsmarkedsafdelingen godkendes, med den præcisering at når delementerne A – D foreligger, så er der i delement E fokus på at inddrage alle borgerperspektiver, herunder blandt andet det frivillige netværk ”Powerjobsøgerne”,
2. indstiller, at tidsplan for den eksterne redegørelse godkendes,
3. indstiller, at udgiften på 0,3 mio. kr. i 2022 søges bevilget i forbindelse med 1. forventede regnskab, og
4. godkendte, at resultaterne af den eksterne redegørelse gøres til genstand for en temadrøftelse i Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 76:

Magistraten og Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget

1. indstiller, at oplæg til en ekstern redegørelse af Arbejdsmarkedsafdelingen godkendes, med den præcisering, at når delementerne A – D foreligger, så er der i delement E fokus på at inddrage alle borgerperspektiver, herunder blandt andet det frivillige netværk ”Powerjobsøgerne”,
2. indstiller, at tidsplan for den eksterne redegørelse godkendes,
3. indstiller, at udgiften på 0,3 mio. kr. i 2022 søges bevilget i forbindelse med 1. forventede regnskab, og
4. godkendte, at resultaterne af den eksterne redegørelse gøres til genstand for en temadrøftelse i Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget.

Punkt 40: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlemmerne Heltberg, Kidde og Panduro, borgmesteren, 1. viceborgmester Loklindt, rådmænd Bang Larsen og forhenværende rådmænd Mørk Andersen og Bram om udsatte børn

27.03.00-G01-19-22

Resume

Kommunalbestyrelsen har den 14. juni 2021 sendt beslutningsforslag fra kommunalbestyrelsesmedlem Heltberg, borgmester Vindfeldt, kommunalbestyrelsesmedlem Kidde, 1. viceborgmester Loklindt, rådmænd Bang Larsen, kommunalbestyrelsesmedlem Panduro, forhenværende rådmænd Mørk Andersen og Bram om udsatte børn til behandling i børneudvalget. Der lægges i forslaget op til 1) en undersøgelse af de børnesager, hvor der er begået alvorlige fejl med henblik på udbetaling af erstatning, 2) henvendelse til KL om refundering af betaling for juridisk rådgivning, samt 3) en uvildig undersøgelse af det politiske og ledelsesmæssige ansvar for udfordringerne i Familieafdelingen. Udvalget skal tage stilling til, om forslagene skal imødekommes.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Børneudvalget indstiller:

1. At forslaget om at igangsætte en undersøgelse af børnesager, hvor der er begået alvorlige fejl, forkastes. I stedet ønsker udvalget, at det på kommunens hjemmeside fremgår, hvilke muligheder borgere, som ønsker deres sag afprøvet med henblik på erstatning, har – herunder at der oplyses om mulighed for bistand hos Børns Vilkår i sådanne sager. Endvidere at rådgivere i familieafdelingen oplyser om disse muligheder i de sager, som rådgiveren finder det fagligt relevant.
2. At forslaget om, at KL kontaktes med henblik på at få refunderet kommunens betaling for juridisk vurdering af, om kommunen måtte genåbne egne sager, tiltrædes.

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Mette Bang Larsen, Daniel Panduro, Gunvor Wibroe, Lone Loklindt, Ruben Kidde og Lotte Kofoed) og et flertal i Børneudvalget (Daniel Panduro, Christina Sylvest-Noer, Lotte Kofoed og Ruben Kidde) indstiller, at forslaget om at gennemføre en uvildig undersøgelse af det politiske og ledelsesmæssige ansvar tiltrædes.

Et mindretal i Magistraten (Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Merete Winther Hildebrandt, Helle Sjelle, Laura Lindahl og Jan E. Jørgensen) og et mindretal i Børneudvalget (Malene Sandfeld, Laura Lindahl, Merete Winther Hildebrandt) tog forbehold.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har den 14. juni 2021 sendt beslutningsforslag fra kommunalbestyrelsesmedlem Heltberg, borgmester Vindfeldt, kommunalbestyrelsesmedlem Kidde, 1. viceborgmester Loklindt, rådmænd Bang Larsen, kommunalbestyrelsesmedlem Panduro, forhenværende rådmænd Mørk Andersen og Bram om udsatte børn til behandling i børneudvalget.

"Beslutningsforslag om udsatte børn

Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Enhedslisten, SF og Alternativet foreslår:

At Frederiksberg Kommune gennemgår de 363 børnesager, hvor der er begået alvorlige fejl, med henblik på at finde ud af om der kan kompenseres for fejlene, og om kommunen har et erstatningsansvar i den enkelte sag.

Det foreslås endvidere at rette henvendelse til KL for at få refunderet kommunens betaling for en forkert juridisk vurdering af, om kommunen måtte genåbne egne sager.

Endelig foreslås det, at der iværksættes en uvildig undersøgelse af det politiske og ledelsesmæssige ansvar for, at indsatsen for udsatte børn kollapsede i Frederiksberg Kommunes familieafdeling.

Baggrund:

Indenrigs- og Boligministeriet vurderer, at Frederiksberg Kommune har lovhjemmel til at gennemgå tidligere børnesager for egne fejl og et muligt erstatningsansvar. På den baggrund foreslås det, at de 363 sager, hvor det er dokumenteret, at der er sket alvorlige fejl, gennemgås med henblik på at vurdere, om det er muligt at kompensere for fejlene. En kompensation kan være via socialfaglige indsatser eller, hvis familierne har lidt økonomiske tab, som erstatning. En erstatning kan for eksempel være relevant i de tilfælde, hvor familien selv har måttet betale for psykologhjælp eller juridisk bistand, som kommunen burde have ydet, eller som kommunens fejl har været en årsag til.

Herudover foreslås det, at kommunen retter henvendelse til KL for at få refunderet betalingen på kr. 100.000 + moms for det notat, som fastslog, at kommunen ikke måtte åbne sager af egen drift, hvilket Indenrigs- og Boligministeriet nu har afvist.

For at forebygge, at en lignende situation sker i fremtiden, foreslås det desuden, at der iværksættes en uvildig undersøgelse af det politiske og ledelsesmæssige ansvar for, at indsatsen for udsatte børn og børn med handicap på Frederiksberg reelt kollapsede."

Det fremgår af beslutningsforslaget, at der lægges op til, at:

1. Frederiksberg Kommune gennemgår de 363 børnesager, hvor der er begået alvorlige fejl, med henblik på at undersøge, om der kan kompenseres for fejlene, og om kommunen har et erstatningsansvar.
2. Der rettes henvendelse til KL for at få refunderet kommunens betaling for den juridiske vurdering af, om kommunen måtte genåbne egne sager.
3. Der iværksættes en uvildig undersøgelse af det politiske og ledelsesmæssige ansvar for udfordringerne i Familieafdelingen.

Ad 1) Gennemgang af 363 børnesager med henblik på at afdække evt. erstatningsansvar

Det fremgår af Indenrigs- og Boligministeriets svar til Folketinget den 25. maj 2021 (Bilag 2), at en kommune kan gennemgå sager, hvis det er sagligt og i overensstemmelse med en grundsætning om økonomisk forsvarlig forvaltning. Det fremgår endvidere, at økonomisk forsvarlig forvaltning er den pligt til at udvise ansvarsbevidsthed i sine økonomiske anliggender, så kommunen ikke påføres udgifter, der kunne være undgået. Frederiksberg Kommune har derfor bedt advokatfirmaet Poul Schmith om at undersøge, hvorvidt det i denne situation er sagligt og økonomisk forsvarligt – og dermed lovligt – at gennemgå de røde børnesager og hvordan en sådan undersøgelse kan gennemføres.

Advokatfirmaet Poul Schmith vurderer, at Frederiksberg Kommune af egen drift kan beslutte at undersøge de 363 børnesager, hvor der er konstateret alvorlige fejl (Bilag 1). Af de 363 børnesager er der flere sager, der vedrører samme barn, grundet BDOs opgørelsesmetode. Når der korrigeres herfor, er der i alt 326 individuelle børnesager. Derfor henvises der til i alt 326 børnesager i den videre sagsfremstilling. Det kan endvidere oplyses, at ud af i alt 326 sager er 190 igangværende, mens 136 er afsluttede sager.

Advokatfirmaet Poul Schmith bemærker, at der for langt størstedelen af sagernes vedkommende vil være en lav sandsynlighed for erstatningsansvar eller godtgørelseskrav, da en eventuel udbetaling af erstatning eller godtgørelse til de berørte familier skal ske med udgangspunkt i Erstatningsansvarsloven § 26 og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 3. Erstatning efter disse regler forudsætter, at der er sket en ansvarspådragende krænkelse af en vis grovhed, som skal angå den pågældendes selv- og æresfølelse, dvs. vedkommendes opfattelse af eget værd og omdømme. Alle sagerne er efter BDOs gennemgang blevet genoprettet, hvilket yderligere reducerer sandsynligheden for, at et erstatningskrav er relevant. Undersøgelsen skal i det perspektiv tilrettelægges hensyn til kravene om økonomisk forsvarlighed og proportionalitet.

Advokatfirmaet Poul Schmith skitserer tre modeller for undersøgelse af erstatningsansvar og vurdering af størrelsen på godtgørelsen:

1) Model 1. Undersøgelse af alle 326 børnesager, hvor der er konstateret alvorlige fejl. Pris: 3,82-4,22 mio. kr. ekskl. moms

I Model 1 lægger advokatfirmaet Poul Schmith op til at undersøge alle 326 børnesager ud fra en metode, hvor de:

- Gennemfører en indledende screening og frasortering af børnesager, der tydeligvis ikke har krav på erstatning eller godtgørelse.
- Gennemgår de resterende sager for at kunne frasortere yderligere børnesager.
- Gennemfører selve sagsoplysningen og borgerinddragelse i de udvalgte børnesager.

- Til sidst vurderes de resterende børnesager for, om der er grundlag for udbetaling. Vurderingen vil desuden indeholde en vurdering af størrelsen på godtgørelsen.

Advokatfirmaet Poul Schmith forventer, at i de i denne proces vil kunne frasortere op mod 90 pct. af sagerne, så en grundig undersøgelse og vurdering kan være aktuel i anslået 10 pct. af sagerne. Denne forventning ligger til grund for prisestimatet på 3,82-4,22 mio. kr. eksklusiv moms.

Advokatfirmaet Poul Schmith bemærker, at Frederiksberg Kommune ikke kan foretage delegation af afgørelseskompetence. Det er således kun Frederiksberg Kommune, der endeligt kan beslutte udbetaling af erstatningerne på baggrund af advokatens rådgivning. I den forbindelse skal der i et vist omfang allokeres ressourcer fra Familieafdelingen til at bistå advokatfirmaet Poul Schmith og til den egentlige myndighedsudøvelse i forbindelse med selve udbetalingen. Der vil også skulle budgetteres med en pulje til evt. udbetaling af erstatning og godtgørelse.

Undersøgelsen forventes at tage 6-8 måneder regnet fra advokatens modtagelse af sagerne.

2) Model 2. Gennemgang af en delmængde af de 326 børnesager, hvor der er konstateret alvorlige fejl. Estimeret undersøges 122 sager. Pris: 1,83-2,23 mio. kr. ekskl. moms

Advokatfirmaet Poul Schmith vurderer, at det er muligt på forhånd at udtage en delmængde af de 326 børnesager, hvor der er konstateret alvorlige fejl, hvor det skønnes, at der er størst sandsynlighed for et evt. erstatningsansvar.

Denne afgrænsning er, jf. Indenrigs- og Boligministeriets notat fra den 25. maj 2021, mulig med afsæt i proportionalitetsovervejelser, herunder saglige overvejelser om, hvor der er en større sandsynlighed for en godtgørelse eller erstatningsansvar.

Advokatfirmaet Poul Schmith foreslår en model, hvor Frederiksberg Kommune selv er med til at afgrænse hvilke typer børnesager, advokatfirmaet skal undersøge. Advokatfirmaet Poul Schmith foreslår børnesager, hvor der er:

- Ubehandlede underretninger, dvs. sager, hvor der ved gennemgang af sagen blev konstateret ubehandlede underretninger.
- Akutte § 50-sager ift. familief forhold, dvs. de akutte røde sager, hvor der samtidig i relevant omfang mangler eller blev konstateret en mangelfuld § 50-undersøgelse.
- Anbringelser, hvor der ved gennemgangen ikke umiddelbart konstateres et samtykke.

Advokatfirmaet Poul Schmith foreslår ovennævnte afgrænsning, fordi det vurderes, at i sager, hvor der er ubehandlede underretninger og mangelfuld børneundersøgelse, er der større risiko for, at fejlene i sagsbehandlingen kan have haft alvorlige konsekvenser for barnet. Advokatfirmaet Poul Schmith skitserer, at anbringelsessager uden samtykke potentielt kan udløse en erstatning eller godtgørelse, hvorfor det er relevant at belyse disse sager.

Ved denne model reduceres antallet af sager, der skal undersøges nærmere, tidligt i processen. Advokatfirmaet Poul Schmidt estimerer, at man vil skulle undersøge 122 børnesager i denne model. Det skal sammenlignes med de 326 sager i model 1. Prisen for denne model estimeres til 1,83-2,23 mio. kr. eksklusiv moms. I den forbindelse skal der påregnes et vist ressourcetræk på Familieafdelingen til at bistå advokatfirmaet Poul Schmith med afgrænsning af undersøgelsen og til den egentlige myndighedsudøvelse i forbindelse med selve udbetalingen. Der vil også skulle budgetteres med en pulje til evt. udbetaling af erstatning og godtgørelse.

Denne model medfører, at der er sager, hvor der er konstateret alvorlige fejl, som ikke gennemgås.

Undersøgelsen forventes at tage 6 måneder regnet fra advokatens modtagelse af sagerne.

3) Model 3. Gennemgang af en yderligere afgrænset delmængde af de 326 børnesager, hvor der er konstateret alvorlige fejl. Pris: 1,1 – 1,2 mio. kr.

Advokatfirmaet lægger op til en tredje model, hvor Frederiksberg Kommune indkredser gennemgang af berørte børnesager yderligere efter saglige hensyn til de sager, som har den største sandsynlighed for et erstatningsrelevant tab eller en godtgørelse. Advokatfirmaet Poul Schmith vurderer, at det er sager, hvor der ved konsulentfirmaet BDOs gennemgang blev konstateret ubehandlede underretninger, og hvor det ved screening af sagen kan konstateres, at der blev iværksat foranstaltninger i form af anbringelser. Det drejer sig om maksimalt 84 sager.

I den forbindelse skal der i et vist omfang allokeres ressourcer fra Familieafdelingen til at bistå advokatfirmaet Poul Schmith og til den egentlige myndighedsudøvelse i forbindelse med selve udbetalingen. Der vil også skulle budgetteres med en pulje til evt. udbetaling af erstatning og godtgørelse. Denne model medfører ligesom model 2, at der er børnesager, hvor der er konstateret alvorlige fejl, som ikke gennemgås.

Undersøgelsen forventes at tage 3-4 måneder regnet fra advokatens modtagelse af sagerne.

Da det udgør en væsentlig udgift at undersøge erstatningsansvar og vurdering af størrelsen på en erstatning eller godtgørelse, har Børne- og Ungeområdet undersøgt, om der kan udbetales en erstatning eller godtgørelse i alle 326 sager uden en gennemgang af sagerne. Ifølge Advokatfirmaet Poul Schmith kan Frederiksberg Kommune ikke udbetale erstatning eller godtgørelse uden en nærmere vurdering af kommunens ansvar og tab eller godtgørelsespligt i den enkelte sag. Det sker med udgangspunkt i den samlede juridiske litteratur og tilsynsmyndigheders praksis, hvor det skitseres, at der er forbud mod at begunstige en enkelt person uden lovhjemmel eller andet relevant grundlag for begunstigelsen. Et grundlag for begunstigelsen skal derfor kortlægges gennem en undersøgelse af den enkelte sag.

Advokatfirmaet Poul Schmith vurderer på den baggrund, at der kun i sjældne tilfælde vil være familier, der har ret til erstatning eller godtgørelse, men at disse skal kortlægges ved en undersøgelse. Størrelsen på godtgørelsen vil bero på en konkret vurdering i den enkelte sag. Advokatfirmaet Poul Schmith vurderer, at det ikke er muligt generelt at udtale sig om det mulige erstatnings- og godtgørelsesniveau, da det beror på omstændighederne i sagerne og fejls type, varighed og antal mv.

Børne- og Ungeområdet bemærker, at alle 326 sager er gennemgået og genoprettet i forbindelse med Familieafdelingens genopretningsplan, som blev afsluttet den 15. marts 2021, hvilket yderligere kan reducere sandsynligheden for et erstatningsansvar.

Børne- og Ungeområdet bemærker endvidere, at selv hvis alle røde sager undersøges, vil der være borgere, der er utilfredse med sagsbehandlingen, og hvor der er sket fejl, som ikke udredes i forhold til erstatning, for eksempel fordi fejlene er sket på et andet tidspunkt end der er, hvor BDO foretog deres sagsgennemgang eller fordi fejlen alene betød, at sagen blev gul i BDOs kategorier.

De 326 børnesager med alvorlige fejl er således de sager, der på tidspunktet for BDOs gennemgang var åbne. Der er derfor risiko for utilfredshed hos borgere, der ikke har en rød sag, men alligvel har oplevet udfordringer og fejl i sagsbehandlingen. Der vil også være risiko for utryghed hos borgere med en rød sag, hvis sagen skal ses på igen. Kommunen har således tidligere sendt en undskyldning til alle borgere med en rød sag og dette gav anledning til bekymring eller utilfredshed både hos borgere som modtog en undskyld og borgere, der ikke modtog en undskyldning.

Uanset udvalgets beslutning, vil ingen familier være afskåret retten til at kunne klage over afgørelsen i deres sag, søge erstatning eller føre sagen for retten. Initiativet vil ligge hos familien.

Ad 2) Henvendelse til KL om refundering af betaling for juridisk rådgivning

Forslagsstillerne foreslår, at der rettes henvendelse til KL for at få refunderet kommunens betaling på 100.000 kr. for juridisk vurdering af, om kommunen måtte genåbne egne sager.

Børne- og Ungeområdets juridiske vurdering er, at Frederiksberg Kommune med helt overvejende sandsynlighed ikke vil kunne gennemføre et krav om hel eller delvis tilbagebetaling af de 100.000 kr., kommunen har betalt KL for deres vurdering af, om kommunen må genåbne egne sager med henblik på betaling af erstatning eller godtgørelse.

I den forbindelse lægges vægt på, at der på det tidspunkt, da KL udarbejdede sit notat (Bilag 3), ikke fandtes et autoritativt svar på de stillede spørgsmål, samt at KL ses at have anvendt fagligt anerkendte metoder til at undersøge de juridiske spørgsmål.

Ad 3) Uvildig undersøgelse af det politiske- og ledelsesmæssige ansvar

Der lægges i beslutningsforslaget op til, at der gennemføres en uvildig undersøgelse af det politiske og ledelsesmæssige ansvar for, at indsatsen i Familieafdelingen i 2019 viste sig at have udfordringer med lovmedholdelighed og kvalitet.

Forvaltningen har indhentet tilbud fra advokatfirmaet Norrbom Vinding på 600.000 kr. til at gennemføre en undersøgelse af det politiske- og ledelsesmæssige ansvar for, at indsatsen i Familieafdelingen i 2019 viste sig at have udfordringer med lovmedholdelighed og kvalitet i sagsbehandlingen. I undersøgelsen lægges der op til en vurdering af, i hvilket omfang de

undersøgelser og rapporter, der blev fremlagt omkring Familieafdelingen og den daværende direktør i 2019, afdækker det ledelsesmæssige og politiske ansvar.

Med udgangspunkt i de økonomiske rammer for undersøgelsen foreslår Norrbom Vinding, at advokatundersøgelsen alene beror på det skriftlige materiale, der allerede foreligger i sagen - blandt andet korrespondancer mellem direktion og politikere samt mødereferater. Børne- og Ungeområdet vil skulle bistå advokaten i en afgrænsning af, hvor langt tilbage undersøgelsen skal strække sig. Advokatundersøgelsen vil indledningsvist afdække muligheder og begrænsninger i en skriftlig undersøgelse, og magistraten forelægges herefter et endeligt kommissorium for undersøgelsen.

I tilbuddet fra Norrbom Vinding beskriver de, hvordan en dybere undersøgelse vil kunne gennemføres. Det vil blandt andet indeholde en kortlægning af hvilken type fejl blev begået, hvilke embedsmænd og politikere der har haft eller burde have haft viden om fejlene og forløbet ville blive kortlagt bl.a. gennem interviews med disse personer. Norrbom Vinding bemærker, at dette undersøgelsesforløb er vanskeliggjort af, at mange af de relevante interview personer er fratrådt, og dermed ikke har pligt til at medvirke i undersøgelsen. Undersøgelsen vil yderligere involvere mange ressourcer og økonomisk beløbe sig til en større millionudgift til advokaten.

Bilag

Vedlagt er følgende bilag til evt. baggrund:

- Bilag 1 - Notat om Frederiksberg Kommunes undersøgelser med henblik på erstatning og godtgørelse i børnesager i familieafdelingen
- Bilag 2 - Indenrigs- og Boligministeriets notat om bagudrettet sagsgennemgang
- Bilag 3 - KLs baggrundsnotat om bagudrettet sagsgennemgang

Økonomi

Sagens økonomiske konsekvenser afhænger af udvalgets beslutning.

Hvis man igangsætter en undersøgelse af børnesager mhp. evt. erstatningsansvar vil denne beløbe sig til:

- Model 1 - Pris 3,8 - 4,2 mio.kr.
- Model 2 - Pris 1,8 - 2,2 mio. kr.
- Model 3 - Pris 1,1 - 1,2 mio. kr.

Hertil skal lægges de ressourcer, som familieafdelingen vil skulle allokere til at bistå Poul Schmiths undersøgelser og de penge, der vil skulle udbetales i erstatning og godtgørelse. Begge beløb er uafklaret.

Hvis udvalget beslutter at indstille til en uvildig undersøgelse af det politiske og ledelsesmæssige ansvar, skal der afsættes 600.000 kr. til en uvildig undersøgelse.

Herudover er der ikke med sagen taget stilling til det økonomiske omfang af erstatningsansvaret.

Forvaltningen kan ikke anvise finansiering inden for Børneudvalgets ramme til eventuelle udgifter som følge af udvalgets beslutninger i denne sag. Midlerne til en eventuel undersøgelse skal findes i forbindelse med 1. forventede regnskab.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Børneudvalget, magistraten og kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 12:

Børne- og Ungeområdet indstiller, at:

1. Det drøftes, om forslaget om at igangsætte en undersøgelse af de alvorlige sager med henblik på udbetaling af erstatning til de pågældende familier skal tiltrædes eller forkastes.
2. Det drøftes, om forslaget om, at KL kontaktes med henblik på at få refunderet kommunens betaling for juridisk vurdering af, om kommunen måtte genåbne egne sager skal tiltrædes eller forkastes.

3. Det drøftes om forslaget om at gennemføre en uvildig undersøgelse af det politiske og ledelsesmæssige ansvar tiltrædes eller forkastes.

Beslutning fra Børneudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 12:

Børneudvalget indstiller:

1. At forslaget om at igangsætte en undersøgelse af børnesager, hvor der er begået alvorlige fejl, forkastes. I stedet ønsker udvalget, at det på kommunens hjemmeside fremgår, hvilke muligheder borgere, som ønsker deres sag afprøvet med henblik på erstatning, har – herunder at der oplyses om mulighed for bistand hos Børns Vilkår i sådanne sager. Endvidere at rådgivere i familieafdelingen oplyser om disse muligheder i de sager, som rådgiveren finder det fagligt relevant.

2. At forslaget om, at KL kontaktes med henblik på at få refunderet kommunens betaling for juridisk vurdering af, om kommunen måtte genåbne egne sager, tiltrædes.

Et flertal i børneudvalget (Daniel Panduro, Christina Sylvest-Noer, Lotte Kofoed og Ruben Kidde) indstiller, at forslaget om at gennemføre en uvildig undersøgelse af det politiske og ledelsesmæssige ansvar tiltrædes. Et mindretal i udvalget (Malene Sandfeld, Laura Lindahl, Merete Winther Hildebrandt) tog forbehold.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 77:

Børneudvalget indstiller:

1. At forslaget om at igangsætte en undersøgelse af børnesager, hvor der er begået alvorlige fejl, forkastes. I stedet ønsker udvalget, at det på kommunens hjemmeside fremgår, hvilke muligheder borgere, som ønsker deres sag afprøvet med henblik på erstatning, har – herunder at der oplyses om mulighed for bistand hos Børns Vilkår i sådanne sager. Endvidere at rådgivere i familieafdelingen oplyser om disse muligheder i de sager, som rådgiveren finder det fagligt relevant.

2. At forslaget om, at KL kontaktes med henblik på at få refunderet kommunens betaling for juridisk vurdering af, om kommunen måtte genåbne egne sager, tiltrædes.

Et flertal i børneudvalget (Daniel Panduro, Christina Sylvest-Noer, Lotte Kofoed og Ruben Kidde) indstiller, at forslaget om at gennemføre en uvildig undersøgelse af det politiske og ledelsesmæssige ansvar tiltrædes. Et mindretal i udvalget (Malene Sandfeld, Laura Lindahl, Merete Winther Hildebrandt) tog forbehold.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 77:

Magistraten og Børneudvalget indstiller:

1. At forslaget om at igangsætte en undersøgelse af børnesager, hvor der er begået alvorlige fejl, forkastes. I stedet ønsker udvalget, at det på kommunens hjemmeside fremgår, hvilke muligheder borgere, som ønsker deres sag afprøvet med henblik på erstatning, har – herunder at der oplyses om mulighed for bistand hos Børns Vilkår i sådanne sager. Endvidere at rådgivere i familieafdelingen oplyser om disse muligheder i de sager, som rådgiveren finder det fagligt relevant.
2. At forslaget om, at KL kontaktes med henblik på at få refunderet kommunens betaling for juridisk vurdering af, om kommunen måtte genåbne egne sager, tiltrædes.

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Mette Bang Larsen, Daniel Panduro, Gunvor Wibroe, Lone Loklindt, Ruben Kidde og Lotte Kofoed) og et flertal i Børneudvalget (Daniel Panduro, Christina Sylvest-Noer, Lotte Kofoed og Ruben Kidde) indstiller, at forslaget om at gennemføre en uvildig undersøgelse af det politiske og ledelsesmæssige ansvar tiltrædes.

Et mindretal i Magistraten (Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Merete Winther Hildebrandt, Helle Sjelle, Laura Lindahl og Jan E. Jørgensen) og et mindretal i Børneudvalget (Malene Sandfeld, Laura Lindahl, Merete Winther Hildebrandt) tog forbehold.

Bilag

Bilag 1 - Notat om Frederiksberg Kommunes undersøgelser med henblik på erstatning og godtgørelse i b

Bilag 2 - Indenrigs- og Boligministeriets notat om bagudrettet sagsgennemgang

Bilag 3 - KL's baggrundsnotat om bagudrettet sagsgennemgang

Bilag 4 - Poul Schmiths redegørelse for EMD-praksis angående børn og unge

Punkt 41: Godkende midler til indfasning af minimumsnormeringer dagtilbud

28.00.00-G01-20-21

Resume

Frederiksberg Kommune har modtaget bevillingsbrev fra Børne- og Undervisningsministeriet vedrørende den statslige pulje til indfasning af minimumsnormeringer 2022. I nærværende sag oplyses om størrelsen af tilskuddet, samt om ny beregningsmetode for opgørelse af normeringer.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Børneudvalget indstiller at,

1. De overskydende midler af den statslige finansiering på i alt 1,066 mio.kr. fordeles mellem alle daginstitutioner.
2. Børneudvalget meddeles indtægtsbevilling på 1,066 mio.kr. i 2022.
3. Børneudvalget meddeles udgiftsbevilling på 1,066 mio.kr. i 2022.
4. Orienteringen om den ændrede beregningsmetode for opgørelse af normeringer tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommune har modtaget bevillingsbrev fra Børne- og Undervisningsministeriet vedrørende den statslige pulje til indfasning af minimumsnormeringer 2022. Puljemidlerne tildeles efter den enkelte kommunes andel af det skønnede antal børn i 2022, og Frederiksberg Kommune modtager 16,989 mio.kr.

Der er budgetteret i 2022 med 15,487 mio.kr. i 2022, og Frederiksberg Kommune har således modtaget 1,502 mio.kr. mere end forudsat i budget. Af disse overskydende midler blev det i 2. finansielle orientering 2021 indarbejdet, at 0,436 mio.kr. skal finansiere udgiften i 2022 til den ekstra klasse på Skolen ved Bülowsvej i skoleåret 2021/2022, der ligeledes blev finansieret i 2021 af overskydende statslige midler. Herefter er der et frigjort beløb på 1,066 mio.kr.

Det frigjorte beløb kan fortsat anvendes til normeringer, eller benyttes til finansiering af andre prioriteringer.

Det foreslås, at det frigjorte beløb anvendes til bedre normeringer. Dette kan ske på to måder, alt efter om der ønskes en bred fordeling af midlerne eller en målrettet prioritering af de sårbare børn. Konkret foreslås det, at midlerne enten A) fordeles til alle daginstitutioner efter antal børn på samme måde, som de allerede afsatte midler til normeringer er blevet det i institutionernes budget 2022. Eller B) at midlerne tilføres dagtilbudsområdets Pulje til ekstra ressourcer. I 2021 blev de overskydende statslige midler efter fratæk af udgift til Skolen ved Bülowsvej ligeledes tilført denne pulje. Hvis det besluttes at tilføre de overskydende midler i 2022 på 1,066 mio.kr. til samme pulje, så vil disse stadig indgå i beregningen af Frederiksberg Kommunes normeringer, da de fortsat benyttes til ansættelse af mere personale. Puljen kan søges af alle kommunale, selvejende og private daginstitutioner til at støtte inklusion af børn i sårbare og udsatte positioner, og der er stor efterspørgsel på midler fra puljen. Det er Børne- og Ungeområdet vurdering, at der også i 2022 vil være stor efterspørgsel efter midler fra puljen, og kriterierne for at få tildelt ekstra ressourcer fra puljen er skærpet, for derigennem at sikre, at midlerne ikke opbruges, inden året er slut. Med de nye kriterier, der trådte i kraft 1. januar 2022, vil der blive lagt vægt på, at de ekstra ressourcer skal anvendes til børn, der kræver støtte udover den, de kan få i en almen dagtilbudsplads, og til børn, som venter på en særlig formålsplads. Tilføres de frigjorte midler til Puljen til ekstra ressourcer, vil man forbedre institutionernes muligheder for at give særlig støtte til de mest udsatte børn.

Det skal bemærkes, at midlerne ikke er båndlagte, og derfor også kan anvendes til at imødegå de betydelige økonomiske udfordringer, som Frederiksberg Kommune står overfor i 2022.

Orientering om ny beregningsmetode for normeringer

Der er i budget 2022 afsat 15,487 mio.kr. i forudsat statslig finansiering, samt 10,859 mio.kr. i kommunal finansiering for at Frederiksberg Kommune kan opnå en normering på 3 børn pr. voksen i vuggestuerne og 6 børn pr. voksen i børnehaverne allerede fra 2022, selvom det først er et lovmæssigt krav fra 2024. Normeringerne er beregnet ud fra Danmarks Statistiks metode, hvor ledelse hidtil har indgået i opgørelsen af normeringer med 100 %.

Som en del af aftalen om minimumsnormeringer vil ledelse fremover indgå i normeringsopgørelserne med en vægt på 85 %. Ligeledes betyder Lov om ændring af dagtilbudsloven (LOV nr 2594 af 28/12/2021), at børn under 3 år indgår i normeringen, så der er en voksen pr. 3 børn, frem til den 1. i måneden *efter barnet er fyldt 3 år*. Aktuelt ydes der vuggestuenormering til børn i Frederiksberg Kommunes daginstitutioner frem til den 1. i *samme måned, som barnet fylder 3 år*. Den nye opgørelsesmetode vil altså betyde, at Frederiksberg Kommunes beregnede normeringer vil blive ringere, og Frederiksberg Kommune vil ikke med det nuværende afsatte budget, samt den nye beregningsmetode, opnår 3 børn pr. voksen og 6 børn pr. voksen i børnehaverne allerede i 2022, men i stedet en normering på hhv. 3,1 for vuggestue og 6,2 for børnehave. Udgiften til at opnå samme normering, som oprindeligt forudsat i budget 2022 - men med den nye beregningsmetode - vil være 3,118 mio.kr. vedr. ledelsestid og 5,729 mio.kr. vedr. en måned længere med vuggestuebudget. Efter fratæk af forældrebetaling, friplads mm. vil udgiften være hhv. 2,476 mio.kr. og 4,550 mio.kr., men der kan ikke pålægges en stigning i forældrebetalingen med tilbagevirkende kraft til 1. januar 2022, og den modgående indtægt ved en takststigning vil derfor kun kunne indhentes med delårsvirkning, hvis man vælger at sætte taksten op.

Det forventes, at Frederiksberg Kommune vil blive kompenseret for konsekvenserne af den ændrede beregningsmetode fra 2024, hvor kravet om minimumsnormeringer træder i kraft, men det vides ikke med sikkerhed, hvorvidt kompensationen vil leve op til det faktiske behov for tilførsel af budget.

De ekstra tilførte ledige midler fra det statslige tilskud i 2022 vil både, hvis de fordeles til alle institutioner ud fra antallet af børn, og hvis de tilføres Puljen til ekstra ressourcer indgå til at imødekomme den ændrede beregningsmetode for minimumsnormeringer, hvor ledelse indgår med en vægt på 85 % og børn skal have vuggestuenormering til den 1. i måneden efter, de er fyldt 3 år.

Økonomi

I budget 2022 er der forudsat en statslig finansiering til normeringer i dagtilbud på 15,487 mio.kr., samt en finansiering af en ekstra klasse på Skolen ved Bülowvej på 0,436 mio.kr. Den statslige finansiering bliver på i alt 16,989 mio.kr., og det foreslås, at der gives en indtægtsbevilling på 1,066 mio.kr. under Børneudvalget i 2022. og en udgiftsbevilling på 1,066 mio.kr. også under Børneudvalget, der enten skal bevilges til fordeling mellem alle daginstitutioner efter antal børn, eller bevilges til dagtilbudsområdet Pulje til ekstra ressourcer. Det bemærkes, at midlerne ikke er båndlagte, og derfor også kan omprioriteres til at imødegå Frederiksberg Kommunes samlede udfordringer i 2022.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Børneudvalget, magistraten og kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 15:

Børne- og ungeområdet indstiller at,

- 1) Det besluttet hvorvidt de overskydende midler af den statslige finansiering på i alt 1,066 mio.kr. skal enten A) fordeles mellem alle daginstitutioner, eller B) anvendes målrettet til sårbare børn og tilføres til dagtilbudsområdet "Pulje til ekstra ressourcer"
- 2) Børneudvalget meddeles indtægtsbevilling på 1,066 mio.kr. i 2022
- 3) Børneudvalget meddeles udgiftsbevilling på 1,066 mio.kr. i 2022
- 4) Orienteringen om den ændrede beregningsmetode for opgørelse af normeringer tages til efterretning

Beslutning fra Børneudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 15:

Børneudvalget indstiller at,

- 1) De overskydende midler af den statslige finansiering på i alt 1,066 mio.kr. fordeles mellem alle daginstitutioner.
- 2) Børneudvalget meddeles indtægtsbevilling på 1,066 mio.kr. i 2022.
- 3) Børneudvalget meddeles udgiftsbevilling på 1,066 mio.kr. i 2022.
- 4) Orienteringen om den ændrede beregningsmetode for opgørelse af normeringer tages til efterretning.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 78:

Børneudvalget indstiller at,

- 1) De overskydende midler af den statslige finansiering på i alt 1,066 mio.kr. fordeles mellem alle daginstitutioner.
- 2) Børneudvalget meddeles indtægtsbevilling på 1,066 mio.kr. i 2022.
- 3) Børneudvalget meddeles udgiftsbevilling på 1,066 mio.kr. i 2022.
- 4) Orienteringen om den ændrede beregningsmetode for opgørelse af normeringer tages til efterretning.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 78:

Magistraten og Børneudvalget indstiller at,

1. De overskydende midler af den statslige finansiering på i alt 1,066 mio.kr. fordeles mellem alle daginstitutioner.
2. Børneudvalget meddeles indtægtsbevilling på 1,066 mio.kr. i 2022.
3. Børneudvalget meddeles udgiftsbevilling på 1,066 mio.kr. i 2022.
4. Orienteringen om den ændrede beregningsmetode for opgørelse af normeringer tages til efterretning.

Bilag

Bevillingsskema Midler til indfasning af minimumsnormeringer

Punkt 42: Frigivelse af anlægssum - Bedre ankomstforhold ved Skolen på La Cours Vej

02.00.00-G01-1-22

Resume

I tillægsaftale til budgettet i 2022 blev det besluttet at afsætte 1,0 mio.kr. til bedre ankomstforhold ved Skolen på La Cours Vej, i denne sag søges beløbet anlægsbevilget.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Undervisningsudvalget indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio.kr. vedrørende anlægsprojektet Bedre ankomstforhold ved Skolen på La Cours Vej finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2022.

Sagsfremstilling

I tillægsaftale til budgettet i 2022 blev der afsat 1,0 mio.kr. til at skabe bedre ankomstforhold ved Skolen på La Cours Vej, så der er taget højde for trafiksikkerhed og bedre forhold omkring cykelparkeringen. Skolegården på skolen blev renoveret i 2020/2021 med fokus både på skybrudssikring og beplantning er udført, så skolegården fremstår som et varieret og oplevelsesrigt landskab med "floder", øer og skove, suppleret med gangbroer og små pladser/opholdsarealer samt gode muligheder for leg og bevægelse.

Arealet foran indskolingsbygningen mod rundkørslen ved Nyelandsvej, der også fungerer som en af hovedankomsterne til skolen, var ikke en del af skolegårdsrenoveringen. Her er der i dag problematiske ankomstforhold, når mange fodgængere, cykler og biler ankommer samtidig til rundkørslen, hvilket dagligt indebærer farlige situationer. I den nuværende eksisterende situation skal alle cykler direkte fra en smal cykelsti i en lille rundkørsel ind til den centrale cykelparkeringsplads med stativer i flere rækker. Det giver farlige situationer, når morgentravle bilister blokeres af de mange elever, der skal ind på og fordele sig på cykelparkeringspladsen.

I projektet flyttes cykelparkeringen fra den nuværende placering ved rundkørslen en ny cykelparkering fordelt langs sidevejen Christian Hansens Vej.

Det bliver mere sikkert at komme til og fra skolen ved at cykelparkeringsmulighederne placeres i et langsgående bånd langs Emil Chr. Hansens Vej, så den enkelte elev kan placere sin cykel uden at komme i karambolage med andre cykler og biler.

I stedet for cykelparkering vil ankomstområdet ved rundkørslen blive beplantet og samtidig tilført ny belægning, så ankomstområdet fremstår som en del af skolens øvrige udtryk og samtidig bliver elevernes ankomst fordelt over flere indgange til skolen.

Oversigt over fordeling af udgifter

Anlægsarbejder 0,7 mio kr.

Uforudsete udgifter 0,1 mio. kr.

Rådgivning 0,2 mio. kr.

Herudover har skolen tilført projektet 0,3 mio.kr. til indkøb af materialer.

Økonomi

Med denne sag søges 1,0 mio.kr. anlægsbevilget i 2022 vedr. bedre ankomstforhold ved Skolen på La Cours Vej, finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2022.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Undervisningsudvalget, magistraten og kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 28:

Børne- og Ungeområdet indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio.kr. vedrørende anlægsprojektete Bedre ankomstforhold ved Skolen på La Cours Vej finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2022.

Beslutning fra Undervisningsudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 28:

Undervisningsudvalget indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio.kr. vedrørende anlægsprojektete Bedre ankomstforhold ved Skolen på La Cours Vej finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2022.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 80:

Undervisningsudvalget indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio.kr. vedrørende anlægsprojektete Bedre ankomstforhold ved Skolen på La Cours Vej finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2022.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 80:

Magistraten og Undervisningsudvalget indstiller, at der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio.kr. vedrørende anlægsprojektet Bedre ankomstforhold ved Skolen på La Cours Vej finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2022.

Bilag

070322 - Frigivelse af anlægssum - Bedre ankomstforhold ved Skolen på La Cours Vej

Punkt 43: Oprettelse af 0. klasser 2022-23

17.01.04-G01-1-22

Resume

Kommunalbestyrelsen beslutter hvert år antallet af 0. klasser (børnehaveklasser) til det kommende skoleår på baggrund af antallet af indskrevne børn til børnehaveklasserne og ud fra udvalgets stillingtagen til, hvordan ønsker om anden skole end distriktsskolen skal håndteres. Børne- og Ungeområdet beskriver i sagen fire modeller til imødekomme af ønsker om anden skole end distriktsskolen. Alle modellerne udløser 31 0. klasser.

Sagens talgrundlag forventes at ændre sig i løbet af behandlingsperioden som følge af bl.a. bevægelser i til- og fraflytning i skoledistrikterne, hvilket kan betyde, at der ved kommunalbestyrelsens behandling skal oprettes flere end 31 klasser.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen forkastede mindretalsindstillingen fra Enhedslisten og SF med 22 stemmer (C, A, B, V) mod 7 stemmer (Ø, F).

Kommunalbestyrelsen forkastede mindretalsindstillingen fra Venstre med 28 stemmer (C, Ø, A, B, F) mod 1 stemme (V).

Kommunalbestyrelsen tiltrådte herefter flertalsindstillingen fra Magistraten og Undervisningsudvalget med 22 stemmer (C, A, B, V) mod 7 stemmer (Ø, F).

Indstilling

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Merete Winther Hildebrandt, Helle Sjelle, Laura Lindahl, Gunvor Wibroe, Lone Loklindt, Ruben Kidde) og et flertal i Undervisningsudvalget (Sine Heltberg, Christina Sylvest-Noer, Ruben Kidde, Nikolaj Bøgh og Malene Sandfeld) indstiller:

Model 3:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2022-2023 imødekommes på skæringsdagen 21. marts 2022
- der opfyldes ønsker om anden skole end distriktsskolen efter gældende regler for frit skolevalg jf. model 3 (kvotientgrænse for klassestørrelse 25) med skæringsdatoen 21. marts 2022,
- der oprettes i skoleåret 2022-2023 i alt 33 0. klasser
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2022 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse

Et mindretal i Magistraten (Jan E. Jørgensen) og et mindretal i Undervisningsudvalget (Jan E. Jørgensen) indstiller:

Model 4:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2022-2023 imødekommes på skæringsdagen 21. marts 2022
- der opfyldes ønsker om anden skole end distriktsskolen efter gældende regler for frit skolevalg jf. model 4 (kvotientgrænse for klassestørrelse 26) med skæringsdatoen 21. marts 2022,
- der oprettes i skoleåret 2022-2023 i alt 33 0. klasser
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2022 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse

Et andet mindretal i Magistraten (Mette Bang Larsen, Daniel Panduro og Lotte Kofoed) og et andet mindretal i Undervisningsudvalget (Daniel Panduro) indstiller:

Model 1:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2022-2023 imødekommes på skæringsdagen 21. marts 2022
- de eksisterende regler for frit skolevalg i Frederiksberg Kommune følges (kvotientgrænse for klassestørrelse 22)
- der oprettes i skoleåret 2022-2023 i alt 33 0. klasser
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2022 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse.

Sagsfremstilling

I henhold til § 36, stk. 2 i folkeskoleloven har alle børn ret til en plads på deres distriktsskole. Herudover har forældrene i henhold til § 36, stk. 3, i folkeskoleloven krav på, at deres barn optages i en folkeskole efter eget valg i bopælskommunen eller i en anden kommune, under forudsætning af, at det kan ske inden for de rammer kommunalbestyrelsen har fastsat for frit skolevalg.

I Frederiksberg Kommune har kommunalbestyrelsen fastsat, at der på 0.-3. klassetrin kan optages børn, der ikke bor i skoledistriktet, når gennemsnittet i klasserne på det enkelte klassetrin på skolen er under 22.

Undervisningsudvalget drøfter hvert år, inden behandling i magistrat og kommunalbestyrelse, hvor mange nye 0. klasser de nye børnehaveklassebørn skal fordeles på i kommunens skoler. Børn, der bor i skoledistriktet, har som tidligere nævnt ret til en plads, men det er kommunalbestyrelsen der konkret bestemmer, hvor mange ønsker om optagelse på en anden skole end distriktsskolen, som skal opfyldes.

Denne sag beskriver situationen og de oftest anvendte løsningsmodeller. Der er tradition for, at børn der har søskende på en bestemt skole, også selv tilbydes en plads her - også selvom familien er flyttet til andet skoledistrikt, eller skoledistriktet er ændret. Sagen handler derfor primært om i hvilket omfang, der skal opfyldes ønsker herudover.

Kommunalbestyrelsen beslutter som nævnt hvert år antallet af 0. klasser (børnehaveklasser) på baggrund af antallet af indskrevne børn til børnehaveklasserne. Indskrivningen har været i gang siden november måned 2021, og forældrene indskrives stadig deres børn frem til sommer, hvorfor der vil ske ændringer i antallet af indskrevne børn i behandlingsperioden. Forvaltningen vil derfor sørge for, at der udarbejdes opdateret talgrundlag til hvert møde.

Der er SFO-start for de nye 0. klasser 1. maj 2022.

Ved Budgetforlig 2020 blev det besluttet at afsætte økonomi til klasseskabelsen, så den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på den enkelte skole ikke overstiger 26 elever på beslutningstidspunktet for klasseskabelse. På nuværende tidspunkt er der indskrevet 731 elever med henblik på skolestart i det kommende skoleår, og tallet kan som nævnt stige henover foråret.

Af de 731 indskrevne ønsker 185 en anden skole end distriktsskolen, heraf er 70 søskende og 115 øvrige ønsker om anden skole end distriktsskolen. Fordelingen af de nuværende 731 elever vil udløse 31 klasser ved imødekomme af alle søskendeønsker og opfyldelse af ønsker i øvrigt jf. de gældende regler for frit skolevalg (kvotient 22). Hvis de eksisterende regler for frit skolevalg i Frederiksberg Kommune følges, kan der imødekommes tre ønsker udover søskende. Denne fordeling benævnes model 1.

Såfremt Kommunalbestyrelsen i lighed med tidligere år ønsker at give adgang for anden skole end distriktsskolen for andre elever end søskende, beskrives der i vedlagte notat forskellige modeller herfor. En detaljeret baggrund, gennemgang af modeller og status fremgår af det vedlagte "Notat - Oprettelse af 0. klasser 2022-23". Kort beskrevet er de øvrige modeller følgende:

Model 2 hæver kvotientgrænsen for optag på tværs af skoledistrikter fra 22 til 24 elever i gennemsnit på klassetrinnet på skæringsdagen 21. marts. Dette vil medføre, at 40 børn udover søskende får opfyldt deres ønske om en anden skole end distriktsskolen. Ved denne model er der behov for at oprette 31 klasser.

Model 3 hæver kvotientgrænsen for optag på tværs af skoledistrikter fra 22 til 25 elever i gennemsnit på klassetrinnet på skæringsdagen 21. marts. Dette vil medføre, at 55 børn udover søskende får opfyldt deres ønske om en anden skole end distriktsskolen. Ved denne model vil der være behov for at oprette 31 klasser.

Model 4 hæver kvotientgrænsen for optag på tværs af skoledistrikter fra 22 til 26 elever i gennemsnit på klassetrinnet på skæringsdagen 21. marts. Dette vil medføre, at 71 børn udover søskende får opfyldt deres ønske om en anden skole end distriktsskolen. Ved denne model vil der være behov for at oprette 31 klasser.

Ved model 4 ender tre skoler på en gennemsnitlig klassekvotient på 26. De tre skoler er Skolen på Duevej, Skolen på la Cours Vej og Skolen ved Bülowvej. Det betyder, at der ved få tilflytninger skal oprettes ekstra klasser. Dette vil af de pågældende skoler opleves som en udfordring, bl.a. pga behovet for ekstra klasselokaler.

Ved model 4 flyttes mange distriktsbørn fra Lindevangskolen, Skolen på Grundtvigsvej, Skolen på Nylandsvej og Søndermarkskolen, og særligt Søndermarkskolen får derved klasser med meget få elever og dermed efterfølgende risiko for classesammenlægninger.

Det bemærkes, at Skolen på Grundtvigsvej i alle de 4 beskrevne modeller alene står til at få 2 0. klasser til skoleåret 2022/23. Det skyldes, at der er flere forældre end forventet, der ikke har søgt skolen. Forvaltningen vil ved vurderingen af behov for skoledistriktsændringer til skoleåret 2023/24 have en opmærksomhed på en eventuel udvidelse af skoledistriktet for Skolen på Grundtvigsvej, der fremadrettet kan skabe elevgrundlag for oprettelse 3 0. klasser på skolen. Skoledistriktsændringer er dog ikke muligt til kommende skolestart.

Ved en gennemgang af de børn, der flyttes i model 2, 3 og 4 vurderes disse rokader ikke at have indflydelse på fordelingen af tosprogede børn, men det vil have konsekvenser for klassestørrelsen (klassekvotienten) på de forskellige skoler.

På nuværende tidspunkt - hvor der forventeligt vil ske ændringer i form af til- og fraflytninger, sene indskrivninger samt optagelser på privatskoler - skal der oprettes 31 klasser, såfremt kvotientgrænsen på 26 elever pr. klasse skal overholdes. Det bemærkes, at flere skoler er tæt på at skulle oprette en ekstra klasse i model 4.

Det bemærkes, at kommunalbestyrelsen har mulighed for at lave differentierede kvotientgrænser på de forskellige skoler.

Undervisningsudvalget skal indstille til Magistraten og Kommunalbestyrelsen, hvilket antal 0. klasser der skal oprettes til skoleåret 2022/23 med udgangspunkt i, hvordan ønsker om anden skole end distriktsskolen skal håndteres.

Økonomi

Normtallet for en klasse udgør i budget 2022 747.457 kr. Der er afsat budget til 35 0. klasser i skoleåret 2022/23, herudover er der afsat betingede midler til to yderligere klasser som følge af budgetforligsbeslutningen om maksimalt 26 elever i 0. klasse ved skolestart.

Ved oprettelse af 31 klasser reduceres rammen med i alt 3,0 mio. kr. fordelt med 1,2 mio. kr. i 2022 og 1,8 mio. kr. i 2023. Bevillingerne tilpasses i forbindelse med første forventede regnskab, der reserveres fortsat budget til to klasser jf. budgetforligsbeslutningen for at sikre, at der er mulighed for at oprette ekstra klasser, hvis elevtalsudviklingen frem mod skolestart resulterer i en klassekvotient på over 26. Budgettet til de to klasser (0,6 mio. kr. i 2022 og 0,9 mio. kr. i 2023) afsættes som betinget bevilling.

Demografireguleringen for klasserne afhænger dog også af klassesdannelsen på de øvrige klassetrin. Regulering foretages i 1. forventede regnskab 2022 og 1. finansielle orientering om budget 2023 med modpost på usikkerhedspuljen.

Når det endelige elevtal og klassesdannelsen ved skolestart kendes i august måned, forelægges en sag for undervisningsudvalget og magistraten, hvor den betingende bevilling vil blive enten frigivet eller tilbageført kassen.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Undervisningsudvalget, magistraten og kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 22:

Børne- og Ungeområdet indstiller, at Undervisningsudvalget indstiller en af de fire beskrevne modeller for klassesdannelsen til magistrat og kommunalbestyrelse:

Model 1:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2022-2023 imødekommes på skæringsdagen 21. marts 2022
- de eksisterende regler for frit skolevalg i Frederiksberg Kommune følges (kvotientgrænse for klassestørrelse 22)
- der oprettes i skoleåret 2022-2023 i alt 31 0. klasser
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2022 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse

Model 2:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2022-2023 imødekommes på skæringsdagen 21. marts 2022
- der opfyldes ønsker om anden skole end distriktsskolen efter gældende regler for frit skolevalg jf. model 2 (kvotientgrænse for klassestørrelse 24) med skæringsdatoen 21. marts 2022,
- der oprettes i skoleåret 2022-2023 i alt 31 0. klasser
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2022 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse

Model 3:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2022-2023 imødekommes på skæringsdagen 21. marts 2022
- der opfyldes ønsker om anden skole end distriktsskolen efter gældende regler for frit skolevalg jf. model 3 (kvotientgrænse for klassestørrelse 25) med skæringsdatoen 21. marts 2022,
- der oprettes i skoleåret 2022-2023 i alt 31 0. klasser

- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2022 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse

Model 4:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2022-2023 imødekommes på skæringsdagen 21. marts 2022
- der opfyldes ønsker om anden skole end distriktsskolen efter gældende regler for frit skolevalg jf. model 4 (kvotientgrænse for klassestørrelse 26) med skæringsdatoen 21. marts 2022,
- der oprettes i skoleåret 2022-2023 i alt 31 0. klasser
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2022 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse

Beslutning fra Undervisningsudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 22:

Et flertal i undervisningsudvalget (Sine Heltberg, Christina Sylvest-Noer, Ruben Kidde, Nikolaj Bøgh og Malene Sandfeld) indstiller:

Model 3:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2022-2023 imødekommes på skæringsdagen 21. marts 2022
- der opfyldes ønsker om anden skole end distriktsskolen efter gældende regler for frit skolevalg jf. model 3 (kvotientgrænse for klassestørrelse 25) med skæringsdatoen 21. marts 2022,
- der oprettes i skoleåret 2022-2023 i alt 33 0. klasser
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2022 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse

Et mindretal i undervisningsudvalget (Jan E. Jørgensen) indstiller:

Model 4:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2022-2023 imødekommes på skæringsdagen 21. marts 2022
- der opfyldes ønsker om anden skole end distriktsskolen efter gældende regler for frit skolevalg jf. model 4 (kvotientgrænse for klassestørrelse 26) med skæringsdatoen 21. marts 2022,
- der oprettes i skoleåret 2022-2023 i alt 33 0. klasser
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2022 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse

Et mindretal i undervisningsudvalget (Daniel Panduro) indstiller:

Model 1:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2022-2023 imødekommes på skæringsdagen 21. marts 2022
- de eksisterende regler for frit skolevalg i Frederiksberg Kommune følges (kvotientgrænse for klassestørrelse 22)
- der oprettes i skoleåret 2022-2023 i alt 34 0. klasser
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2022 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 79:

Et flertal i undervisningsudvalget (Sine Heltberg, Christina Sylvest-Noer, Ruben Kidde, Nikolaj Bøgh og Malene Sandfeld) indstiller:

Model 3:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2022-2023 imødekommes på skæringsdagen 21. marts 2022
- der opfyldes ønsker om anden skole end distriktsskolen efter gældende regler for frit skolevalg jf. model 3 (kvotientgrænse for klassestørrelse 25) med skæringsdatoen 21. marts 2022,
- der oprettes i skoleåret 2022-2023 i alt 33 0. klasser
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2022 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse

Et mindretal i undervisningsudvalget (Jan E. Jørgensen) indstiller:

Model 4:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2022-2023 imødekommes på skæringsdagen 21. marts 2022
- der opfyldes ønsker om anden skole end distriktsskolen efter gældende regler for frit skolevalg jf. model 4 (kvotientgrænse for klassestørrelse 26) med skæringsdatoen 21. marts 2022,
- der oprettes i skoleåret 2022-2023 i alt 33 0. klasser

- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2022 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse

Et mindretal i undervisningsudvalget (Daniel Panduro) indstiller:

Model 1:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2022-2023 imødekommes på skæringsdagen 21. marts 2022
- de eksisterende regler for frit skolevalg i Frederiksberg Kommune følges (kvotientgrænse for klassestørrelse 22)
- der oprettes i skoleåret 2022-2023 i alt 34 0. klasser
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2022 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 79:

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Merete Winther Hildebrandt, Helle Sjelle, Laura Lindahl, Gunvor Wibroe, Lone Loklindt, Ruben Kidde) og et flertal i Undervisningsudvalget (Sine Heltberg, Christina Sylvest-Noer, Ruben Kidde, Nikolaj Bøgh og Malene Sandfeld) indstiller:

Model 3:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2022-2023 imødekommes på skæringsdagen 21. marts 2022
- der opfyldes ønsker om anden skole end distriktsskolen efter gældende regler for frit skolevalg jf. model 3 (kvotientgrænse for klassestørrelse 25) med skæringsdatoen 21. marts 2022,
- der oprettes i skoleåret 2022-2023 i alt 33 0. klasser
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2022 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse

Et mindretal i Magistraten (Jan E. Jørgensen) og et mindretal i Undervisningsudvalget (Jan E. Jørgensen) indstiller:

Model 4:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2022-2023 imødekommes på skæringsdagen 21. marts 2022
- der opfyldes ønsker om anden skole end distriktsskolen efter gældende regler for frit skolevalg jf. model 4 (kvotientgrænse for klassestørrelse 26) med skæringsdatoen 21. marts 2022,
- der oprettes i skoleåret 2022-2023 i alt 33 0. klasser
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2022 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse

Et andet mindretal i Magistraten (Mette Bang Larsen, Daniel Panduro og Lotte Kofoed) og et andet mindretal i Undervisningsudvalget (Daniel Panduro) indstiller:

Model 1:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2022-2023 imødekommes på skæringsdagen 21. marts 2022
- de eksisterende regler for frit skolevalg i Frederiksberg Kommune følges (kvotientgrænse for klassestørrelse 22)
- der oprettes i skoleåret 2022-2023 i alt 33 0. klasser
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2022 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 26, så oprettes der en ekstra klasse.

Bilag

Status indskrivning 21. marts 2022

Status indskrivning 14. marts 2022

Status indskrivning 7. marts 2022

Notat - Oprettelse af 0. klasser 2022-23

Punkt 44: Samarbejdsaftale om sygeundervisning på Hejmdal Privathospital

17.20.18-G00-2-21

Resume

Hejmdal Privathospital A/S har en afdeling beliggende i Frederiksberg Kommune, som modtager børn i alderen 6-18 år. Det påhviler derfor jf. folkeskoleloven Frederiksberg Kommune at indrette sygeundervisning på Hejmdal Privathospital. Der redegøres i sagen for den samarbejdsaftale om sygeundervisning som forvaltningen har udarbejdet i samarbejde med Hejmdal Privathospital og samarbejdsaftalen forelægges for Undervisningsudvalg, Magistrat og Kommunalbestyrelse til godkendelse.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling,

Magistraten og Undervisningsudvalget indstiller, at samarbejdsaftale mellem Hejmdal Privathospital A/S og Frederiksberg Kommune om sygeundervisning godkendes.

Sagsfremstilling

Hejmdal Privathospital A/S har en afdeling beliggende på adressen Martinsvej 7-9, 1920 Frederiksberg C, og denne afdeling modtager bl.a. børn i alderen 6-18 år.

Frederiksberg Kommune er dermed som beliggenhedskommune jf. folkeskolelovens § 23, stk. 2, forpligtet på at indrette sygeundervisning på Hejmdal Privathospital.

Forvaltningen har på den baggrund i samarbejde med Hejmdal Privathospital udarbejdet en samarbejdsaftale mellem Hejmdal Privathospital A/S og Frederiksberg Kommune. Samarbejdsaftalen skal godkendes af kommunalbestyrelsen.

Det fremgår af aftalen, at Hejmdal Privathospital A/S i forbindelse med dagindlæggelse af børn i alderen 6-18 år tilbyder undervisning. Undervisningen gennemføres af Hejmdal på vegne af Frederiksberg Kommune og varetages af en lærer med undervisningskompetence, som er ansat hos Hejmdal Privathospital A/S.

Frederiksberg Kommune fører med baggrund i folkeskoleloven samt tilhørende bekendtgørelse om sygeundervisning tilsyn med undervisningens rammer og udførelse. Tilsynet skal sikre, at undervisningen sker på et kvalificeret grundlag og foretages i overensstemmelse med samarbejdsaftalen og Bekendtgørelse om sygeundervisning af elever i folkeskolen og frie grundskoler, BEK nr. 694 af 20. juni 2014, to gange årligt.

Hejmdal Privathospital skal i forbindelse med de to årlige tilsyn sende en oversigt over børn og unge, der har modtaget sygeundervisning i regi af Hejmdal Privathospital samt omfanget af undervisning (antal dage) til Frederiksberg Kommune. I forbindelse med tilsynet skal Hejmdal Privathospital herudover på anmodning fra Frederiksberg Kommune fremlægge individuelle undervisningsplaner for de enkelte børn, herunder også relevant overlevering til barnets hjemskole.

Der udarbejdes en årlig tilsynsrapport, der dokumenterer Frederiksberg Kommunes tilsyn, og den gældende tilsynsrapport skal til enhver tid være tilgængelig på Hejmdal Privathospitals hjemmeside. De nærmere rammer for tilsyn aftales mellem skoleafdelingen i Frederiksberg Kommune og Hejmdal Privathospital.

Herudover indeholder samarbejdsaftalen bestemmelse om, at Frederiksberg Kommune står for fakturering af de indlagte børns bopælskommuner for sygeundervisning efter gældende regler jf. Vejledning om reglerne for sygeundervisning.

Denne samarbejdsaftale vedrører alene afdelingen på Martinsvej 7-9.

Samarbejdsaftalen er vedlagt som bilag.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Undervisningsudvalget, magistraten og kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling, 7. marts 2022, pkt. 23:

Børne- og Ungeområdet indstiller, at Undervisningsudvalget indstiller, at samarbejdsaftale mellem Hejmdal Privathospital A/S og Frederiksberg Kommune om sygeundervisning godkendes.

Beslutning fra Undervisningsudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 23:

Undervisningsudvalget indstiller, at samarbejdsaftale mellem Hejmdal Privathospital A/S og Frederiksberg Kommune om sygeundervisning godkendes.

Indstilling, 14. marts 2022, pkt. 81:

Undervisningsudvalget indstiller, at samarbejdsaftale mellem Hejmdal Privathospital A/S og Frederiksberg Kommune om sygeundervisning godkendes.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 81:

Magistraten og Undervisningsudvalget indstiller, at samarbejdsaftale mellem Hejmdal Privathospital A/S og Frederiksberg Kommune om sygeundervisning godkendes.

Bilag

Samarbejdsaftale med Hejmdal Privathospital, Martinvej 7-9, 1920 Frederiksberg C

Punkt 45: Revision af vedtægterne for Frederiksberg Erhvervsråd 2022-2025

24.10.00-A00-1-22

Resume

Efter hvert kommunalvalg skal der tages stilling til en eventuel revision af vedtægterne for Frederiksberg Erhvervsråd, der er et udvalg nedsat efter § 17, stk. 4 i den kommunale styrelseslov. Der foreslås substantielle ændringer i forhold til formandskab, sammensætningen af medlemmer og reference til nyt politisk udvalg.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte flertalsindstillingen fra Magistraten med 28 stemmer (C, Ø, A, B, F) mod 1 stemme (V), idet Venstre ønsker Frederiksberg Erhverv repræsenteret ved to medlemmer.

Indstilling

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Merete Winther Hildebrandt, Helle Sjelle, Laura Lindahl, Mette Bang Larsen, Daniel Panduro, Gunvor Wibroe, Lone Loklindt, Ruben Kidde og Lotte Kofoed) og By- og Erhvervsstrategisk Udvalg indstiller,

1. at Frederiksberg Kommunes Erhvervsråds reviderede vedtægter tiltrædes,
2. at Erhvervsrådets sammensætning af medlemmer godkendes, for så vidt angår de politiske repræsentanter og repræsentanter fra organisationerne, og der gås i dialog med Frederiksberg Erhverv om de lokale repræsentanter, med henblik på udvalgets stillingtagen hertil,
3. at der gives mulighed for, at Kommunalbestyrelsen kan vælge at udpege et sjette politisk medlem, der enten er repræsenteret i relevante regionale erhvervsfora eller som har en lokalpolitisk rolle i forhold til erhvervsmæssige spørgsmål.

Et mindretal i Magistraten (Jan E. Jørgensen) stemte imod, idet man ønskede Frederiksberg Erhverv repræsenteret ved to medlemmer.

Sagsfremstilling

Erhvervsrådet er et såkaldt § 17, stk. 4-udvalg, jf. den kommunale styrelseslov, som er rådgivende over for Kommunalbestyrelsen og koordinerende med hensyn til aktiviteter, som sigter på opfyldelse af kommunens erhvervs- og arbejdsmarkedspolitik.

Ifølge § 7 i vedtægterne for Frederiksberg Erhvervsråd tages vedtægterne op til eventuel revision efter et kommunalvalg. Ændringer beslutes af Kommunalbestyrelsen.

Med afsæt i den nye udvalgsstruktur og konstitueringsaftalen efter kommunalvalget den 16. november 2021 refererer Frederiksberg Erhvervsråd nu til By- og Erhvervsstrategisk Udvalg. Det har den afledte betydning, at ændringerne og ansvaret for Erhvervsrådet overgår til By- og Erhvervsstrategisk Udvalg.

Helt overordnet er afsættet for de nye vedtægter, at få et endnu større lokalt fokus i Erhvervsrådet med en bred repræsentation af det lokale erhvervsliv og byens uddannelsesinstitutioner. Med reference til det nye By- og Erhvervsstrategiske Udvalg bliver erhvervsdagsordenen fremover også sat i et bredere bymæssigt perspektiv med fokus på bæredygtige udviklingsmuligheder og proaktiv vejledning fra Erhvervsrådets medlemmer, hvilket afspejles i den nye formålsparagraf.

Medlemmer

Erhvervsrådet foreslås udvidet med et medlem og sammensætningen justeret for at tilgodese den lokale repræsentation. Erhvervsrådet vil fremover derfor have 18 medlemmer.

Fem politiske medlemmer:

- Fem politiske medlemmer udpeget af Kommunalbestyrelsen, heraf er formand for By- og Erhvervsstrategisk udvalg og formanden for Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget fødte medlemmer sammen med borgmesteren. De resterende to medlemmer udpeges af Kommunalbestyrelsen, mens et sjette medlem kan udpeges af

Kommunalbestyrelsen, såfremt denne er repræsenteret i relevante regionale erhvervsfora eller har en lokalpolitisk rolle i forhold til erhvervsmæssige spørgsmål. I denne valgperiode er dette medlem Trine Labuhn (C) grundet dennes rolle som formand for det kommende §17. stk. 4 udvalg om iværksætteri og turisme.

Repræsentanter fra organisationerne:

- Et medlem fra Dansk Industri (tidligere to medlemmer)
- Et medlem fra FH Hovedstaden (tidligere LO Hovedstaden, tidligere to medlemmer)
- Et medlem fra Dansk Erhverv (uændret)
- Et medlem fra Dansk Iværksætterforening (uændret)
- Et medlem fra universiteterne på Frederiksberg (CBS og KU SCIENCE, uændret)
- Et medlem fra TEC, der repræsenterer erhvervsuddannelserne (ny)

Med det nye forslag er SMVdanmark ikke længere repræsenteret i rådet, ligesom HORESTA mister sin indstillingsret. Begge segmenter repræsenteres i stedet via de lokale repræsentanter.

Lokale repræsentanter:

- Et medlem fra Frederiksberg Erhverv (tidligere to medlemmer)
- Et medlem fra Frederiksberg Centret (uændret)
- Et medlem fra detailhandlen på gadeplan (ny)
- Et medlem fra håndværksbaserede erhverv (ny)
- Et medlem fra restaurationsbranchen (erstatte Horestas udpegede medlem)
- Et medlem fra kulturerhvervene (ny)

Udvælgelsen af medlemmer til Frederiksberg Kommunes Erhvervsråd foretages med afsæt i en lokal erhvervsmæssig interesse og forankring. Det forventes, at alle udpegede har en lokal tilknytning til Frederiksberg og interesse i Frederiksbergs erhvervsliv.

De lokale repræsentanter uden for organisationerne udpeges med udgangspunkt i de ovenfor anførte kriterier og med udgangspunkt i den prioriterede rækkefølge i bilag 4. Listen over indstillede er vedlagt som lukket bilag 4. Listen er fortrolig, da forvaltningen først vil etablere kontakt til de foreslåede kandidater efter politisk godkendelse.

Sekretariat og deltagelse fra forvaltningen:

Frederiksberg Kommune varetager sekretariatsfunktionen for Erhvervsrådet. Afdelingschef for erhvervsområdet deltager ved Erhvervsrådets møder som tilforordnet. Kommunaldirektørens deltagelse som tilforordnet bortfalder samtidig.

Forslag til nye vedtægter vedlægges som bilag 1 med tydelige markeringer af de paragraffer, der er ændret. De hidtil gældende vedtægter fra 2018 vedlægges som bilag 2. Som bilag 3 vedlægges en oversigt over medlemmer i det nuværende og kommende Erhvervsråd, mens der i bilag 4 findes en liste med forslag til lokale repræsentanter i prioriteret rækkefølge. Bemærk venligst, at både bilag 3 og 4 er lukkede og fortrolige.

Økonomi

Ingen.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Erhvervsstrategisk udvalg, magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

By- og Erhvervsstrategisk udvalg den 7. marts 2022, pkt. 6:

Forvaltningen indstiller

1. at Frederiksberg Kommunes Erhvervsråds reviderede vedtægter tiltrædes (se bilag),
2. at Erhvervsrådets sammensætning af medlemmer godkendes,

3. at der gives mulighed for, at Kommunalbestyrelsen kan vælge at udpege et sjette politisk medlem, der enten er repræsenteret i relevante regionale erhvervsfora eller som har en lokalpolitisk rolle i forhold til erhvervsmæssige spørgsmål,
4. at forvaltningen gives mandat til at rekruttere de lokale medlemmer ud fra de anførte kriterier og med udgangspunkt i den prioriterede rækkefølge i bilag 4.

Beslutning By- og Erhvervsstrategisk udvalg den 7. marts 2022, pkt. 6:

By- og Erhvervsstrategisk udvalg indstiller,

1. at Frederiksberg Kommunes Erhvervsråds reviderede vedtægter tiltrædes,
2. at Erhvervsrådets sammensætning af medlemmer godkendes, for så vidt angår de politiske repræsentanter og repræsentanter fra organisationerne, og der gås i dialog med Frederiksberg Erhverv om de lokale repræsentanter, med henblik på udvalgets stillingtagen hertil,
3. at der gives mulighed for, at Kommunalbestyrelsen kan vælge at udpege et sjette politisk medlem, der enten er repræsenteret i relevante regionale erhvervsfora eller som har en lokalpolitisk rolle i forhold til erhvervsmæssige spørgsmål.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 83:

By- og Erhvervsstrategisk udvalg indstiller,

1. at Frederiksberg Kommunes Erhvervsråds reviderede vedtægter tiltrædes,
2. at Erhvervsrådets sammensætning af medlemmer godkendes, for så vidt angår de politiske repræsentanter og repræsentanter fra organisationerne, og der gås i dialog med Frederiksberg Erhverv om de lokale repræsentanter, med henblik på udvalgets stillingtagen hertil,
3. at der gives mulighed for, at Kommunalbestyrelsen kan vælge at udpege et sjette politisk medlem, der enten er repræsenteret i relevante regionale erhvervsfora eller som har en lokalpolitisk rolle i forhold til erhvervsmæssige spørgsmål.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 83:

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Nikolaj Bøgh, Alexandra Desso, Merete Winther Hildebrandt, Helle Sjelle, Laura Lindahl, Mette Bang Larsen, Daniel Panduro, Gunvor Wibroe, Lone Loklindt, Ruben Kidde og Lotte Kofoed) og By- og Erhvervsstrategisk Udvalg indstiller,

1. at Frederiksberg Kommunes Erhvervsråds reviderede vedtægter tiltrædes,
2. at Erhvervsrådets sammensætning af medlemmer godkendes, for så vidt angår de politiske repræsentanter og repræsentanter fra organisationerne, og der gås i dialog med Frederiksberg Erhverv om de lokale repræsentanter, med henblik på udvalgets stillingtagen hertil,
3. at der gives mulighed for, at Kommunalbestyrelsen kan vælge at udpege et sjette politisk medlem, der enten er repræsenteret i relevante regionale erhvervsfora eller som har en lokalpolitisk rolle i forhold til erhvervsmæssige spørgsmål.

Et mindretal i Magistraten (Jan E. Jørgensen) stemte imod, idet man ønskede Frederiksberg Erhverv repræsenteret ved to medlemmer.

Bilag

Bilag 1 - Udkast til vedtægter Frederiksberg Erhvervsråd 2022-2025

Bilag 2 - Vedtægter Frederiksberg Erhvervsråd vedtaget februar 2018

Punkt 46: Forslag til beslutning fra 1. viceborgmester Loklindt, kommunalbestyrelsesmedlem Kidde og forhenværende kommunalbestyrelsesmedlem Zepernick om at Frederiksberg Kommune skal risikovurdere renoveringsprojekter med fokus på beboernes sundhed

03.02.00-G01-6-20

Resume

Rådmand Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlemmerne Ruben Kidde og David Munis Zepernick har den 11. maj 2020 stillet forslag til beslutning om, at Frederiksberg Kommune skal risikovurdere renoveringsprojekter med fokus på beboernes sundhed. Sagen har været behandlet på flere møder i tidligere Bolig- og Ejendomsudvalg, idet Magistraten sendte sagen retur til udvalget på møde den 29. november 2021. Beslutningsforslaget forlægges derfor for Klima-, Plan- og Boligudvalget.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte beslutningsforslaget som indstillet.

Indstilling

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at forslaget tiltrædes ved, at der i proceduren for tilsyn med almene boliger indskrives: "Hvis forvaltningen modsat boligorganisationen vurderer, at renoveringen ikke kan gennemføres uden genhusning, anbefales genhusning i skema A og B."

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget anmodede om, at forvaltningen undersøgte muligheden for at formidle lejerens mulighed for at klage over sundhedsskadelige forhold.

Sagsfremstilling

Beslutningsforslaget, om at Frederiksberg Kommune skal risikovurdere renoveringsprojekter med fokus på beboernes sundhed, har været behandlet på flere møder i tidligere Bolig- og Ejendomsudvalg i perioden 7. juni-22. november 2021, idet Magistraten efterfølgende sendte sagens retur til fagudvalget på møde den 29. november 2021. Sagen forelægges derfor for Klima-, Plan- og Boligudvalget.

Sagens kronologi er gengivet i punktet "Historik", idet tidligere sagsfremstillinger følger nedenfor. Forvaltningen har ikke yderligere at bemærke.

Det bemærkes, at "Redegørelse for tilsyn med renovering af almene boliger", som tidligere Bolig- og Ejendomsudvalg tog til efterretning på møde den 22. november 2021, er bilagt. Redegørelsen er blevet behandlet parallelt med nærværende beslutningsforslag.

Tidligere sagsfremstilling (11. og 22. oktober 2021)

Forvaltningen vil på baggrund af sagens behandling foreslå, at indstillingen suppleres med, at følgende indskrives i proceduren for tilsyn med renoveringer af almene boliger: "Hvis forvaltningen modsat boligorganisationen vurderer, at renoveringen ikke kan gennemføres uden genhusning, anbefales genhusning i skema A og B." (Bolig- og Ejendomsudvalget udsatte sagen på mødet den 11. oktober 2021).

Bolig- og Ejendomsudvalget udsatte sagen på mødet den 11. oktober 2021.

Tidligere sagsfremstilling (13. september 2021)

Bolig- og Ejendomsudvalget udsatte sagen på mødet den 16. august 2021, idet forvaltningen blev anmodet om en redegørelse vedr. "Københavnmodellen".

Forvaltningen har gennem de senere år haft en løbende dialog med forvaltningen i Københavns Kommune vedrørende tilsynet med almene boliger, herunder behandlingen af sager om støttet byggeri. Denne dialog har også omhandlet sagsbehandlingen af renoveringsstøttesager samt de såkaldt "væsentlige forandringer", der gennemføres uden kommunal støtte. På baggrund af udvalgets anmodning på mødet den 16. august har forvaltningen gendroftet proceduren for tilsyn med renoveringssager med særligt fokus på genhusning og læring fra de sager, der har voldt problemer i Københavns Kommune. Nedenfor redegøres for Københavns Kommunes procedure.

I forbindelse med prækvalifikationen af en større helhedsplansag/renoveringssag beder Københavns Kommune som praksis boligorganisationen om at redegøre for, om der foretages midlertidig eller permanent genhusning af beboerne. Når

arbejderne berører boliger, f.eks. ifm. renovering af badeværelser, køkken, lejlighedssammenlægninger/ ombygninger i lejligheder eller ved fjernelse af asbest eller andre skadelige stoffer, er det altid relevant at overveje, hvorvidt beboerne skal tilbydes midlertidig eller permanent genhusning. Københavns Kommune vurderer efterfølgende boligorganisationens beslutning om behovet for genhusning.

I de tilfælde hvor forvaltningen ikke er enig med boligorganisationen, har proceduren været, at det skrives ind i tilsagnsbrevet ved skema A, at Københavns Kommune vurderer, at det næppe kan lade sig gøre at gennemføre renoveringen i beboede lejligheder, og at kommunen derfor anbefaler, at beboerne genhuses. Der er som udgangspunkt tale om en anbefaling, og det er boligorganisationens beslutning, hvorvidt der skal ske midlertidig eller permanent genhusning. Københavns Kommune har ikke praksis for at anvende et påbud i henhold til §165 i Almenboligloven. Københavns Kommunes procedure er desuden, at det er boligorganisationens ansvar at informere beboerne om genhusning på en måde, så det er klart formidlet, hvilke gener beboerne skal leve med, hvis der ikke sker genhusning.

Frederiksberg Kommunes proces for godkendelse af renoveringer

Som i Københavns Kommune vil Frederiksberg Kommunes forvaltning også fremover have fokus på, at der sker en realistisk vurdering af behovet for midlertidig eller permanent genhusning enten af alle beboere eller af særligt udsatte beboere. Det bemærkes, at ansvaret for renoveringen og beslutningen om genhusning ligger hos boligorganisationen i samarbejde med Landsbyggefonden - også selvom, at kommunen kan stille særlige vilkår i et tilsagn i en støttesag eller i en tilladelse til renovering.

Kommunen kan ikke stille et generelt krav om genhusning i alle sager om renoveringer af almene boliger, da dette vil være i strid med forbuddet mod at "sætte et skøn under en regel". Almenboligloven og støttebekendtgørelsen stiller heller ikke et generelt krav om genhusning af lejerne, når almene boliger renoveres.

Et krav om genhusning må være sagligt begrundet i konkrete forhold i det pågældende renoveringsprojekt. Generne skal være større end de gener, som lejerne normalt må tåle i henhold til almenlejeloven, når der er igangværende arbejder. Sidst men ikke mindst skal kommunen kunne pege på forhold, der klart vejer tungere end de modstående hensyn i projektet som tilrettelæggelsen og økonomien. En genhusning af lejerne vil typisk gøre et projekt væsentligt dyrere og aflede en højere husleje, end der var lagt op til i udgangspunktet.

Der skal derfor være meget tungtvejende tekniske og saglige grunde til, at kommunen giver et påbud om genhusning eller stiller vilkår om genhusning af lejerne, når kommunen godkender renoveringer af almene boliger. Kommunen skal altid overholde princippet om proportionalitet i sine afgørelser. Krav om genhusning må således kun stilles, hvis et mindre indgribende krav til projektet ikke er tilstrækkeligt for at tilgodese lejerne. Dette gælder specielt, hvis kommunen vil give et påbud om genhusning allerede inden, at en renovering påbegyndes, hvis boligorganisationen og Landsbyggefonden har foretaget en anden teknisk vurdering af genhusningen.

Der er som nævnt ikke praksis for at give sådanne påbud i Københavns Kommune, og det kan ikke udelukkes, at man som kommune vil pådrage sig et økonomisk ansvar, hvis et usagligt krav om genhusning fordyrer eller fører til en negativ udvikling i projektet.

Forvaltningen lægger her vægt på en redegørelse, som Advokatfirmaet Poul Schmith skrev i efteråret 2020 om Søndermarkssagen til Frederiksberg Kommune. Ifølge redegørelsen kræves det, at det er besluttet sundhedsskadeligt at bo i lejligheden under renoveringen, før kommunen med påbud kan tilsidesætte beboernes egen beslutning om at ikke at skulle genhuses. Det vil således være et problematisk skridt i forhold til ansvar og proportionalitet at tilsidesætte denne beslutning, før renoveringen er i gang. I stedet bør kommunen i en dialog med boligorganisationen søge en fælles forståelse af behovet for genhusning.

Ved fortsat uenighed vil forvaltningen fremadrettet anbefale genhusning ved skema A-tilsagnet, ligesom forvaltningen vil bede om en genovervejelse af behovet for genhusning i forbindelse med skema B-ansøgningen. Endelig vil forvaltningen bede boligorganisationen om at have en plan for, hvordan der kan sættes ind, hvis der opstår problemer i løbet af renoveringsprocessen, og der alligevel bliver behov for at genhuse beboerne. Hvis renoveringen på trods af kommunens anbefaling gennemføres uden en genhusning, vil Frederiksberg Kommune desuden følge op med et skærpet tilsyn, både som tilsyn med de almene boliger og i henhold til bygge-loven.

I de tilfælde, hvor beboerne ikke tilbydes midlertidig eller permanent genhusning, vil boligorganisationen blive bedt om at beskrive, hvordan arbejderne kan foregå på en måde, så beboerne ikke udsættes for sundhedsfare eller unødige gener. Det er meget dyrt at gennemføre en genhusning. Derfor vil boligorganisationens beslutning om genhusning altid være en afvejning af, hvorvidt beboerne kan tåle de gener, som byggearbejderne vil medføre, i forhold til at bevare en betalbar husleje. Der kan således være tale om, at beboerne må tåle et vist mål af støjgener, støv mv. I disse tilfælde vil forvaltningen altid indgå i dialog med boligorganisationen om, at der skal tages hånd om særligt sårbare beboere. Det kan

f.eks. være beboere, der er særligt sårbare over for støj eller beboere, som opholder sig i deres boliger i dagtimerne og derfor er særligt udsatte.

I praksis vil Frederiksberg Kommunes tilsyn med større helhedsplanssager/renoveringssager således fortsat være dialogbaseret og bygge på en tidlig dialog, krav om redegørelse for vurdering af genhusningsbehov og forvaltningens egen vurdering. Har forvaltningen en anden vurdering end boligorganisationen, vil forvaltningen tilføje en kommunal anbefaling ved skema A og et krav om genovervejning ved skema B. Et skærpet tilsyn vil endvidere blive sat i værk på baggrund af en vurdering af de konkrete forhold.

Forvaltningen vil fortsætte drøftelserne med Københavns Kommune om renoveringssager og behovet for genhusning.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Forvaltningen vurderer, at kommunen gennem dialog kan nå til enighed med boligorganisationerne om behovet for genhusning i langt de fleste renoveringssager. Dialogsporet vurderes således som det mest hensigtsmæssige, idet forvaltningen ved uenighed vil anbefale genhusning ved godkendelser af skema A samt kræve genovervejning ved skema B. Desuden vil det efterfølgende skærpede tilsyn fungere som et effektivt og hjemlet værktøj for kommunen.

Tidligere sagsfremstilling (16. august 2021)

Bolig- og Ejendomsudvalget udsatte på mødet den 7. juni 2021 sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at beskrive mulighederne for et yderligere skærpet tilsyn under renoveringsprocessen i bebyggelser med forekomster af sundhedsskadelige materialer.

Forvaltningen vurderer, at et yderligere skærpet tilsyn kan være et relevant tiltag i forlængelse af det tidlige tilsyn, der i forvejen er indført som en del af praksis. Det tidlige tilsyn på byggepladsen har blandt andet fokus på håndtering af miljø- og sundhedsskadelige stoffer. Hvis det i forlængelse af det tidlige tilsyn og opfølgningen på det vurderes nødvendigt med yderligere tilsyn, kan disse sættes i værk.

Det tidlige tilsyn er et supplement til den løbende dialog, der begynder i styringsdialogen og dermed, før renoveringen er vedtaget, herunder beslutning om eventuel genhusning. Det er netop den tidlige involvering i de store renoveringssager, som Indenrigs- og Boligministeriet fremhæver vigtigheden af i ”Analyse af tilsyn med almene boligorganisationer” fra marts 2021. Et tidligt tilsyn på byggepladsen er ydermere et supplement til de tilsyn, som udføres på baggrund af henvendelser, herunder strakstilsyn, når det drejer sig om sundhedsskadelige stoffer.

Det tidlige tilsyn på byggepladsen, der minimum tæller ét besøg, tilrettelægges på baggrund af en miljøteknisk screening af forekomster af sundhedsskadelige stoffer. En sådan screening foretages i helhedsplanssager for renoveringer af almene byggerier. Det vurderes i den sammenhæng, hvorvidt tilsynet skal være varslet eller uvarslet. I nogle tilfælde er det hensigtsmæssigt at varsle tilsynet. Det gælder for eksempel, når der er behov for at drøfte særlige arbejdsprocesser, og det skal sikres, at bygherren eller entreprenøren er på byggepladsen. Omvendt vil et uvarslet tilsyn være hensigtsmæssigt, såfremt det vurderes, at tilsynets formål risikerer at blive forspildt ved varslingen.

Tilsiger det tidlige tilsyn på byggepladsen eller den miljøtekniske screening behov for et eller flere tilsyn, gennemføres disse varslet eller uvarslet på baggrund af en konkret vurdering.

Tidligere sagsfremstilling (7. juni 2021)

Kommunalbestyrelsen oversendte den 11. maj 2020 følgende forslag til beslutning fra rådmand Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlemmerne Ruben Kidde og David Munis Zepernick om at Frederiksberg Kommune skal risikovurdere renoveringsprojekter med fokus på beboernes sundhed.

"Forslag om at Frederiksberg Kommune skal risikovurdere renoveringsprojekter med fokus på beboernes sundhed

Frederiksberg Kommune skal forud for renoveringsprojekter i (almene) beboelsejendomme foretage en risikovurdering i forhold til beboernes fysiske og mentale sundhed under gennemførelsen af byggeprojektet. Det skal ske, fordi kommunen ultimativt har ansvaret for beboernes helbred, uanset at det er ejers ansvar, at beboerne vises hensyn og tages med i beslutningerne. Det må være kommunen, der stiller krav om genhusning, såfremt risikovurderingen tilsiger dette – det er ikke nok, at beboerne tager stilling hertil ud fra økonomiske oplysninger.

Risikovurderingen skal finde sted på baggrund af forudgående, grundig kortlægning af skimmel og farlige stoffer, og Frederiksberg Kommune skal herefter, med fokus på borgernes ve og vel, føre grundigt og uvildigt tilsyn med, at der ikke bor mennesker i sundhedsskadelige boliger, som Byfornyelseslovens paragraf 9 foreskriver.

Alle prøvetagninger, rapporter, risikovurderinger m.m. bør være offentligt tilgængelige, ligesom der skal skabes klare retningslinier for tilsyn og handling.

Det må være hos kommunen, som råder over kompetencerne til at vurdere risici i forbindelse med renoveringer, skimmel, farlige stoffer og uhygiejniske forhold, at beslutninger skal ligge, ikke hos lægfolk i almenboliger.

Kommunens risikovurdering skal forholde sig til:

1. Forekomsten af støv og farlige stoffer og deres påvirkning af helbredet hos de mennesker, som bor i lejlighederne, som kan opholde sig i hjemmet 24/7, og som ikke kan bruge særlige værnemidler eller har speciel indsigt i risikoen.
2. Skimmelsvamp og arbejdet hermed.
3. Indskrænkning af boligens areal og funktioner, som påvirker både psykisk tilstand og muligheden for et socialt liv.
4. Vedvarende støjgener, som bygningstransmitteret byggestøj, som er sundhedsskadelig
5. Hygiejniske forhold som når beboere i lange perioder må leve uden toilet og bad i lejligheden og i stedet må leve med fællesbad og tørkloset i lejligheden samt generelt ikke har mulighed for udluftning.

Begrundelse:

Vi har set, hvordan renoveringen af boliger i Søndermarken, en stor almen boligafdeling på Frederiksberg, foregår under stærkt kritisable forhold for beboerne, og hvor kommunen virker magtesløs. Der er ikke stillet krav om genhusning, men en basal risikovurdering ville tydeligt have vist, at forholdene er ikke bare uværdige, men også sundhedsskadelige for beboerne. Nu har regeringen og et bredt flertal i Folketinget annonceret en hurtig iværksættelse af renoveringsprojekter, som er ansøgt og godkendt i Landsbyggefonden. Derfor er det særligt vigtigt, at der hurtigt indføres en ny kommunal procedure i forbindelse med den endelige byggetilladelse og kommunens håndtering af tilsynspligten.

Dette bør kunne iværksættes uden større problemer, da der i loven er hjemmel for kommunerne at agere på borgernes vegne og værne om den offentlige sundhed. Som Byfornyelsesloven så fint udtrykker det:

"Overordnet generel beslutning om, at man ikke vil acceptere, at mennesker skal være nødt til at opholde i sundhedsfarlige og brandfarlige lokaler - uanset årsag - uanset ansvar." "

Bemærkninger til forslaget

Det er ejeren af en bolig, der er ansvarlig for, at boligen er forsvarlig at bo i. Det gælder også, hvis den bebos under renovering. Når det drejer sig om renovering af almene boliger, er det et centralt princip, at en boligafdeling er en selvstændig juridisk enhed. Det betyder, at beboerne træffer beslutninger, der påvirker deres husleje og boligforhold via beboerdemokratiet. Det er således en grundlæggende forudsætning for beslutningsprocessen, at beboerne inddrages hele vejen og selv træffer de beslutninger, som har betydning for deres boligforhold (jf. Almenboliglovens § 37). Dette gælder således også i renoveringssager.

Ved større renoveringer indgår også en undersøgelse af de miljø- og sundhedsmæssige vilkår under renoveringen (der henvises i øvrigt til sag nr. 43 "Redegørelse for tilsyn med renovering af almene boliger", hvor det beskrives, hvordan kommunen arrangerer sit tilsyn). Dette sker med henblik på at kunne træffe de korrekte foranstaltninger og håndtere renoveringen både miljø- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

Det er det almene boligselskab, der foretager undersøgelsen af miljø- og sundhedsskadelige stoffer. Hvorvidt en renovering skal gennemføres med eller uden genhusning er i udgangspunktet ikke kommunens beslutning. Det er derimod ejeren, der skal sikre, at renoveringen gennemføres sikkerheds-, sundheds- og miljømæssigt forsvarligt, hvilket Frederiksberg Kommune som myndighed stiller krav om.

Undersøgelse af de miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser for beboerne indgår også i kommunens behandling af ansøgning om støtte og garantistillelse (Skema A-ansøgning), ligesom kommende renoveringer og drøftelse af håndteringen heraf er en del af den årlige styringsdialog med de almene boligselskaber. I drøftelsen indgår overvejelser om genhusning, håndtering af sundhedsskadelige stoffer og af sårbare beboere. Det kan foreslås fra tilsynets side, at der foretages en screening af sårbare beboere med henblik på en handlingsplan for disse under renoveringen, såfremt den planlægges gennemført uden genhusning. I drøftelsen indgår endvidere afvejning af huslejestigninger. Genhusning vil som regel betyde yderligere huslejestigning.

En risikovurdering på baggrund af undersøgelser, inden renoveringen igangsættes, giver ikke altid det fulde billede. Når renoveringen er i gang, kan uforudsete situationer opstå. Tilsynet har altid reageret ved henvendelser under selve renoveringen. Hvis henvendelsen drejer sig om sundhedsskadelige stoffer, iværksættes et strakstilsyn (senest dagen efter henvendelsen). Som et nyt tiltag i tilsynet, skal der fremadrettet også gennemføres minimum et proaktivt tilsyn tidligt i renoveringsfasen med fokus på håndtering af sundhedsskadelige stoffer, jf. sag nr. 43 "Redegørelse for tilsyn med renovering af almene boliger".

Hvis der er tale om skimmel, PCB og asbest er der klare grænseværdier at forholde sig til samt retningslinjer for håndteringen. Med det kan også være tungmetaller, tjærestoffer, chlorerede paraffiner mm., ligesom støjbelastning kan være sundhedsskadeligt. Her er udfordringen i vurderingen af sundhedsmæssige påvirkning af beboerne manglende grænseværdier og retningslinjer. Der er retningslinjer og grænseværdier i eksempelvis arbejdsmiljøloven, der er med udgangspunkt i eksponering over et arbejdsliv. De kan ikke overføres til en vurdering af risikoen for en beboer.

Forhold som indskrænkning af boligers areal under byggeprocessen - eller det forhold at toilet- og badefaciliteter ikke kan anvendes i en periode - udgør ikke i sig selv en sikkerheds- og sundhedsmæssig risiko. Det må derimod påregnes, at man som beboer kan tåle ikke at kunne anvende sit bad i den periode, hvor vandinstallationerne renoveres, eller at stuen ikke kan anvendes, mens arbejderne med at inddække altanen pågår. Kommunens tilsyn vil omvendt ikke have beføjelse til at gennemtvinge genhusning med dertilhørende huslejstigning for alle beboere til følge på den baggrund.

Beskyttelsen af borgeren skal derfor ske i henhold til byggelovens § 14, stk. 1, 1. pkt. ”Bebyggelse, ejendommens ubebyggede arealer og derpå værende indretninger holdes i forsvarlig stand, således at de ikke frembyder fare for ejendommens beboere eller andre eller på anden måde er behæftet med væsentlige mangler. Endvidere skal ejendommen holdes i en under hensyn til beliggenheden sømmelig stand.” I henhold til lov om byfornyelse og udvikling af byer § 75 gælder, at ”Kommunalbestyrelsen skal efter retningslinjer, som den selv fastsætter, jf. dog stk. 6, føre tilsyn med ejendomme, som benyttes til beboelse og ophold, når det vurderes, at disse ejendomme ved deres beliggenhed, indretning eller andre forhold er sundhedsfarlige eller brandfarlige.”

Frederiksberg Kommune kan ved tvivlstilfælde om de sundhedsmæssige forhold i en bolig konsultere hhv. Styrelsen for patientsikkerhed, Arbejds- og Miljømedicinsk Afdeling og eksperter inden for indeklima, f.eks. Hussvampelaboratoriet. Det kan i disse tilfælde imidlertid ikke gives konkrete anvisninger, idet der altid vil ske en konkret vurdering af, hvorvidt ejeren af den pågældende bolig har levet op til sit ansvar for at sikre boligens sundhedsmæssige forhold.

Der henvises i øvrigt til sagerne "Redegørelse for kommunens håndtering af tilsynet med skimmelsager" (Bolig- og Ejendomsudvalget den 31. maj 2021) og "Redegørelse for tilsyn med renovering af almene boliger" (Bolig- og Ejendomsudvalget den 7. juni 2021).

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at risikovurdering af almene renoveringsprojekter med fokus på beboernes sundhed er en del af tilsynet i dag. Det er som udgangspunkt ejeren af boligen, der har ansvaret for at gennemføre en renovering sundhedsmæssigt forsvarligt, idet Frederiksberg Kommune som myndighed skal tilse, at ejeren lever op til sit ansvar. Ved vurderingen af de sundhedsmæssige forhold ifm. et renoveringsprojekt vil bl.a. en indskrænkning af boligens areal - samt det forhold, at beboerne i en periode må leve uden toilet og bad i lejligheden - ikke i sig selv give anledning til, at boligen vurderes ubeboelig. Det indstilles på den baggrund, at forslaget ikke tiltrædes, idet det bemærkes, at de i forslaget nævnte tiltag, som kommunen har beføjelser til, allerede er implementeret i praksis.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Bolig- og ejendomsudvalget, magistraten, kommunalbestyrelsen.
Klima-, Plan- og Boligudvalget.

Historik

Indstilling 7. juni 2021, pkt. 44:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslaget om, at Frederiksberg Kommune skal risikovurdere renoveringsprojekter med fokus på beboernes sundhed, ikke tiltrædes, idet de i forslaget nævnte tiltag, som kommunen har beføjelser til, allerede er implementeret i praksis.

Beslutning fra Bolig- og Ejendomsudvalget 2018-21, 7. juni 2021, pkt. 44:

Bolig- og Ejendomsudvalget udsatte sagen, idet forvaltningen anmodes om at beskrive mulighederne for et yderligere skærpet tilsyn under renoveringsprocessen i bebyggelser med forekomster af sundhedsskadelige materialer.

Indstilling 16. august 2021, pkt. 49:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslaget om, at Frederiksberg Kommune skal risikovurdere renoveringsprojekter med fokus på beboernes sundhed, ikke tiltrædes, idet de i forslaget nævnte tiltag, som kommunen har beføjelser til, allerede er implementeret i praksis.

Beslutning fra Bolig- og Ejendomsudvalget 2018-21, 16. august 2021, pkt. 49:

Bolig – og Ejendomsudvalget udsatte sagen, idet forvaltningen blev anmodet om en redegørelse vedr. "Københavnermodellen".

Indstilling 13. september 2021, pkt. 60:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslaget om, at Frederiksberg Kommune skal risikovurdere renoveringsprojekter med fokus på beboernes sundhed, ikke tiltrædes, idet de i forslaget nævnte tiltag, som kommunen har beføjelser til, allerede er implementeret i praksis.

Beslutning fra Bolig- og Ejendomsudvalget 2018-21, 13. september 2021, pkt. 60:

Bolig- og Ejendomsudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 11. oktober 2021, pkt. 72:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslaget om, at Frederiksberg Kommune skal risikovurdere renoveringsprojekter med fokus på beboernes sundhed, ikke tiltrædes, idet de i forslaget nævnte tiltag, som kommunen har beføjelser til, allerede er implementeret i praksis.

Beslutning fra Bolig- og Ejendomsudvalget 2018-21, 11. oktober 2021, pkt. 72:

Bolig- og Ejendomsudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 22. november 2021, pkt. 84:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslaget om, at Frederiksberg Kommune skal risikovurdere renoveringsprojekter med fokus på beboernes sundhed, ikke tiltrædes, idet de i forslaget nævnte tiltag, som kommunen har beføjelser til, allerede er implementeret i praksis.

Beslutning fra Bolig- og Ejendomsudvalget 2018-21, 22. november 2021, pkt. 84:

Et flertal i Bolig- og Ejendomsudvalget (Helle Sjelle, Brian Holm og Carina Høedt) indstiller, at forslaget om, at Frederiksberg Kommune skal risikovurdere renoveringsprojekter med fokus på beboernes sundhed, ikke tiltrædes, idet de i forslaget nævnte tiltag, som kommunen har beføjelser til, allerede er implementeret i praksis.

Et mindretal i Bolig- og Ejendomsudvalget (Malte Mathies Løcke og David Munis Zepernick) indstiller, at forslaget tiltrædes.

Indstilling 29. november 2021, pkt. 494:

Et flertal i Bolig- og Ejendomsudvalget (Helle Sjelle, Brian Holm og Carina Høedt) indstiller, at forslaget om, at Frederiksberg Kommune skal risikovurdere renoveringsprojekter med fokus på beboernes sundhed, ikke tiltrædes, idet de i forslaget nævnte tiltag, som kommunen har beføjelser til, allerede er implementeret i praksis.

Et mindretal i Bolig- og Ejendomsudvalget (Malte Mathies Løcke og David Munis Zepernick) indstiller, at forslaget tiltrædes.

Beslutning fra Magistraten_2018-21, 29. november 2021, pkt. 494:

Magistraten sendte sagen retur til Bolig-og Ejendomsudvalget.

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 33:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslaget om, at Frederiksberg Kommune skal risikovurdere renoveringsprojekter med fokus på beboernes sundhed, ikke tiltrædes, idet de i forslaget nævnte tiltag, som kommunen har beføjelser til, allerede er implementeret i praksis.

Beslutning fra Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 33:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at forslaget tiltrædes ved, at der i proceduren for tilsyn med almene boliger indskrives: "Hvis forvaltningen modsat boligorganisationen vurderer, at renoveringen ikke kan gennemføres uden genhusning, anbefales genhusning i skema A og B.

Udvalget anmodede om, at forvaltningen undersøgte muligheden for at formidle lejeres mulighed for at klage over sundhedsskadelige forhold.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 84:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

at forslaget tiltrædes ved, at der i proceduren for tilsyn med almene boliger indskrives: "Hvis forvaltningen modsat boligorganisationen vurderer, at reoveringen ikke kan gennemføres uden genhusning, anbefales genhusning i skema A og B.

Klima-, Plan- og Boligudvalget anmodede om, at forvaltningen undersøgte muligheden for at formidle lejerens mulighed for at klage over sundhedsskadelige forhold.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 84:

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at forslaget tiltrædes ved, at der i proceduren for tilsyn med almene boliger indskrives: "Hvis forvaltningen modsat boligorganisationen vurderer, at reoveringen ikke kan gennemføres uden genhusning, anbefales genhusning i skema A og B."

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget anmodede om, at forvaltningen undersøgte muligheden for at formidle lejerens mulighed for at klage over sundhedsskadelige forhold.

Bilag

Dagsordenspunkt Redegørelse for tilsyn med reovering af almene boliger behandlet på mødet 22. november 2021 kl. 19.05 (Udvalgsværelse 1) i Bolig- og Ejendomsudvalget 2018-21 (2021).docx

Punkt 47: Forslag til beslutning fra rådmand Gunvor Wibroe og borgmesteren om partnerskaber med almene boligorganisationer for at øge vild natur på Frederiksberg

04.01.00-G01-75-21

Resume

Daværende kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe og daværende 2. viceborgmester Michael Vindfeldt har stillet forslag til beslutning om partnerskaber med almene boligorganisationer for at øge vild natur på Frederiksberg. På baggrund af denne sag skal udvalget tage stilling til forslaget.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte beslutningsforslaget som indstillet.

Indstilling

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet intentionerne i forslaget indgår i arbejdet i regi af Boligforum, hvor Frederiksberg Kommune har etableret et samarbejde med de almene boligselskaber på Frederiksberg om bl.a. biodiversitet.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen sendte på mødet den 27. september 2021 sagen retur til tidligere bolig- og ejendomsudvalg. Den tidligere sagsfremstilling følger nedenfor, og forvaltningen har ikke yderligere at tilføje.

Tidligere sagsfremstilling (13. september 2021)

Kommunalbestyrelsen oversendte den 14. juni 2021 følgende forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe og 2. viceborgmester Michael Vindfeldt om partnerskaber med almene boligorganisationer for at øge vild natur på Frederiksberg.

"Socialdemokratiet foreslår, at Frederiksberg Kommune undersøger muligheden for grønne partnerskaber med de almene boligorganisationer med henblik på at omlægge græsplæner til vild natur.

Begrundelse

Naturen i Danmark er i tilbagegang både herhjemme og på verdensplan. Dansk natur har brug for mere plads, og dyre- og plantearter har behov for flere levesteder. Biodiversitet bør være en prioritering på Frederiksberg, for selvom vi er en storby-kommune, har vi både grønne områder, som skal beskyttes, samtidig med at vi skal løfte flere arealer i forhold til at højne biodiversiteten. Det sidste kan blandt andet ske ved at omdanne nogle af Frederiksbergs store græsplæner til vild natur. Gerne i partnerskaber med eksterne aktører. Derfor foreslår Socialdemokratiet, at Frederiksberg Kommune undersøger muligheden for at etablere grønne partnerskaber med de almene boligorganisationer med henblik på at omlægge dele af boligselskabernes græsplæner til vild natur."

Bemærkninger til forslaget

Frederiksberg Kommune har i regi af Boligforum og den hertil knyttede styringsdialog etableret et samarbejde med boligorganisationerne om eksekveringen af FN's Verdensmål med fokus på øget biodiversitet. Den nuværende rammeaftale med de almene boligorganisationer løber fra 2020-2023, og her fokuseres på indsatsområderne affald, øget biodiversitet og giftfri pleje af udearealer. Der er i den sammenhæng nedsat en tværgående arbejdsgruppe med repræsentanter fra Frederiksberg Kommune og boligforeningerne. I 2020-2021 har indsatsen været koncentreret om affaldsområdet, idet indsatsen for øget biodiversitet og mere "vild natur" i de almene boligorganisationer vil blive igangsat i foråret 2022 og forløbe i 2022-2023.

Indsatsen for øget biodiversitet har følgende overordnede målsætning: "Frederiksberg Kommune og boligorganisationerne på Frederiksberg har som mål at øge omfanget af arealer, der understøtter biodiversiteten og dyrkes med giftfri pleje."

På baggrund af et spørgeskema har Frederiksberg Kommune kortlagt, i hvilket omfang boligorganisationerne driver boligområderne giftfrie og i hvilket omfang, der allerede arbejdes med biodiversitet. Undersøgelsen har afdækket, at næsten alle boligorganisationer driver deres grønne arealer giftfrie. Det bemærkes yderligere, at flere boligorganisationer har været med i "Giftfri Have" i regi af Danmarks Naturfredningsforening og Praktisk Økologi, ligesom Frederiksberg Forenede Boligselskaber (som har 3.200 boliger på Frederiksberg) deltager i initiativet "Vild med Vilje", der har fokus på at øge biodiversiteten og den vilde natur. Det kan endvidere oplyses, at én af VIBOs afdelinger netop har fået midler fra Frederiksberg Kommunes grønne pulje til at etablere en have, der understøtter biodiversitet og fællesskab.

Det kan i øvrigt oplyses, at Frederiksberg Kommune forventer at have udarbejdet en informationspjece henvendt til boligforeningerne i løbet af vinteren 2021/foråret 2022. Pjecen vil rådgive om, hvad foreningerne selv kan gøre for at øge biodiversiteten og "vild natur" i boligafdelingerne. Kommunen vil i den sammenhæng kunne indgå i formidlingen og dialogen med de almene boligorganisationer.

Endelig kan det oplyses, at dette forslag må ses i sammenhæng med det tiltrådte forslag stillet af Balder Mørk Andersen om etablering af en pulje til samarbejde om øget biodiversitet med grundejerforeninger, boligforeninger og boligselskaber, jf. dagsordenspunkt nr. 270 på Kommunalbestyrelsens møde den 30. august 2021.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at forslaget indhold er omfattet af den eksisterende indsats i regi af Boligforum og i rammeaftalen med de almene boligorganisationer på Frederiksberg. Det indstilles på den baggrund, at forslaget ikke tiltrædes.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Bolig- og Ejendomsudvalget, By- og Miljøudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.
Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 13. september 2021, pkt. 293:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Bolig- og Ejendomsudvalget, at beslutningsforslaget ikke tiltrædes, idet Frederiksberg Kommune i regi af Boligforum allerede har prioriteret at etablere et samarbejde med de almene boligselskaber på Frederiksberg om bl.a. biodiversitet.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Miljøudvalget, at sagen tages til orientering.

Indstilling 13. september 2021, pkt. 62:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Bolig- og Ejendomsudvalget, at beslutningsforslaget ikke tiltrædes, idet Frederiksberg Kommune i regi af Boligforum allerede har prioriteret at etablere et samarbejde med de almene boligselskaber på Frederiksberg om bl.a. biodiversitet.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Miljøudvalget, at sagen tages til orientering.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 13. september 2021, pkt. 293:

By- og Miljøudvalget tog sagen til orientering.

Beslutning fra Bolig- og Ejendomsudvalget 2018-21, 13. september 2021, pkt. 62:

Et flertal i Bolig- og Ejendomsudvalget (Helle Sjelle, Brian Holm og Carina Høedt) indstiller, at beslutningsforslaget ikke tiltrædes, idet Frederiksberg Kommune i regi af Boligforum allerede har prioriteret at etablere et samarbejde med de almene boligselskaber på Frederiksberg om bl.a. biodiversitet.

Et mindretal i Bolig- og Ejendomsudvalget (Gunvor Wibroe og David Munis Zepernick) indstiller, at forslaget tiltrædes.

Indstilling 20. september 2021, pkt. 387:

Et flertal i Bolig- og Ejendomsudvalget (Helle Sjelle, Brian Holm og Carina Høedt) indstiller, at beslutningsforslaget ikke tiltrædes, idet Frederiksberg Kommune i regi af Boligforum allerede har prioriteret at etablere et samarbejde med de almene boligselskaber på Frederiksberg om bl.a. biodiversitet.

Et mindretal i Bolig- og Ejendomsudvalget (Gunvor Wibroe og David Munis Zepernick) indstiller, at forslaget tiltrædes.

By- og Miljøudvalget tog sagen til orientering.

Indstilling 27. september 2021, pkt. 317:

Et flertal i magistraten (Borgmesteren, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Laura Lindahl og Jan E. Jørgensen) og et flertal i bolig- og ejendomsudvalget (Helle Sjelle, Brian Holm og Carina Høedt) indstiller, at beslutningsforslaget ikke tiltrædes, idet Frederiksberg Kommune i regi af Boligforum allerede har prioriteret at etablere et samarbejde med de almene boligselskaber på Frederiksberg om bl.a. biodiversitet.

Et mindretal i magistraten (Sine Heltberg, Lone Loklindt og Mette Bram) og et mindretal i bolig- og ejendomsudvalget (Gunvor Wibroe og David Munis Zepernick) indstiller, at forslaget tiltrædes.

Et mindretal i magistraten (Thyge Enevoldsen og Balder Mørk Andersen) tog forbehold.

By- og Miljøudvalget tog sagen til orientering.

Beslutning fra Kommunalbestyrelsen_2018-21, 27. september 2021, pkt. 317:

Sagen blev sendt retur til bolig- og ejendomsudvalget.

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 34:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Bolig- og Ejendomsudvalget, at beslutningsforslaget ikke tiltrædes, idet Frederiksberg Kommune i regi af Boligforum allerede har prioriteret at etablere et samarbejde med de almene boligselskaber på Frederiksberg om bl.a. biodiversitet.

Beslutning fra Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 34:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet intentionerne i forslaget indgår i arbejdet i regi af Boligforum, hvor Frederiksberg kommune har etableret et samarbejde med de almene boligselskaber på Frederiksberg om bl.a. biodiversitet.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 85:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet intentionerne i forslaget indgår i arbejdet i regi af Boligforum, hvor Frederiksberg Kommune har etableret et samarbejde med de almene boligselskaber på Frederiksberg om bl.a. biodiversitet.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 85:

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet intentionerne i forslaget indgår i arbejdet i regi af Boligforum, hvor Frederiksberg Kommune har etableret et samarbejde med de almene boligselskaber på Frederiksberg om bl.a. biodiversitet.

Punkt 48: AAB afdeling 89 Roskildevej 56, nedbringelse af anskaffelsessum, realkreditlån og grundkapitallån

03.02.10-G01-1-18

Resume

Kommunalbestyrelsen forelægges en ændring af anskaffelsessummen og nedskrivning af de støttede realkreditlån og grundkapitallån. Desuden fremlægges en tro- og loveerklæring fra AAB vedrørende regnskabet, der vedrører en voldgiftssag, der først er afsluttet efter Kommunalbestyrelsens godkendelse af skema C i december 2005.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at den fremlagte økonomi godkendes, således at anskaffelsessummen for de tre byggesager nedskrives som beskrevet med samlet 2.348.895 kr. (grundkapitallånene nedskrives med i alt 164.423 kr. og Realkreditlånet for AAB afdeling 89 nedskrives med 2.137.495 kr.),
2. at AABs underskrevne tro- og loveerklæring lægges til grund for godkendelse af regnskabet for de afsatte beløb - og
3. at der tilbageføres grundkapitallån til Frederiksberg Kommune svarende til 164.423 kr., som indtægtsbevilges på konto for langfristede tilgodehavender og tilføres kassen.

Sagsfremstilling

Boligforeningen AAB rettede den 29. oktober 2018 henvendelse til Frederiksberg Kommune vedrørende nedbringelse af det støttede realkreditlån i sagen om AAB's afdeling 89, som er beliggende Roskildevej 56. Afdelingen er oprindeligt opført med tre bygherrer, og de tre afdelinger er siden fusioneret til én afdeling. Kommunalbestyrelsen godkendte skema C for alle tre byggesager den 5. december 2005. Støttesagen var på det tidspunkt afsluttet med en bemærkning om, at AAB havde en igangværende voldgiftssag, og at der på den baggrund kunne blive tale om at regulere anskaffelsessummen efter kendelsen i Voldgiftsretten.

Når der er udestående i forbindelse med et alment nybyggeri ved byggeriets afslutning, vil det sædvanligvis fremgå af sagen, at der er såkaldte "afsatte beløb". Det vil sige en økonomi, der skal redegøres for efter godkendelsen af byggeregnskabet og skema C.

Foreligger der ikke revideret dokumentation for de afsatte beløb senest seks måneder efter byggeregnskabet godkendelse, skal anskaffelsessummen nedskrives med dette beløb, og der sker en nedskrivning af de støttede realkreditlån og grundkapitallånet.

Voldgiftssagen blev afsluttet i 2009. I Bolig og Planstyrelsens sagsstyringssystem, BOSSINF, fremstod sagen som afsluttet. Der var imidlertid afsatte beløb til voldgiftssagen, som skulle have været afsluttet med et regnskab efter godkendelsen af byggeregnskabet (Skema C).

Idet der var et mindreforbrug i forhold til det beløb, der var afsat til voldgiftssagen, skulle der være sket en nedskrivning af anskaffelsessummen, realkreditlånet, beboerindskuddene og grundkapitallånene for hver af de tre sager.

Det skete ikke på det tidspunkt, hvor byggesagen blev afsluttet, og det blev AAB opmærksom på i 2017.

AABs' redegørelse for voldgiftssagen

Der har siden projektets færdiggørelse været en lang proces med afklaring af voldgiftssagen. AAB oplyser, at voldgiftssagen i 2009 blev afsluttet med, at der i den samlede sag (for de tre byggesager) var et mindreforbrug ift. afsatte beløb, når alle poster var gjort op, på 2.348.895 kr.

På grund af sagens kompleksitet med tre selvstændige byggesager, der efterfølgende blev samlet til én sag, og det forhold, at sagen ved en fejl var blevet henlagt som afsluttet i en længere periode, havde AAB først i 2017 endeligt overblik over sagens samlede økonomi inkl. afsætningskonti. Det fremstod i den forbindelse, at anskaffelsessummen skulle tilrettes det endelige regnskabsresultat.

AAB rettede i første omgang henvendelse til Udbetaling Danmark i november 2017 for at indhente deres godkendelse af en revideret finansiering. Denne godkendelse fra Udbetaling Danmark fik AAB i maj 2018. AAB rettede herefter henvendelse til Frederiksberg Kommune.

Frederiksberg Kommunes sagsbehandling

Da AAB's henvendelse om afsatte beløb modtages hos Frederiksberg Kommune i oktober 2018, beder forvaltningen AAB om at sende en revisorgodkendelse af det fremsendte regnskab for de afsatte beløb. I 2021 foreligger der således efter en del mailveksling svar om, at AAB's revisor ikke har mulighed for at berigtige de "afsatte beløb", idet bilagene i sagen er bortkommet. AAB har derfor kun den registrerede bogføring i deres administrative system at tage udgangspunkt i.

Forvaltningen godtager, at den redegørelse for økonomien, som AAB har fremsendt, kan lægges til grund for en nedskrivning af anskaffelsessummen og grundkapitallånet samt realkreditlånene. Posterne fremgår af AAB's byggeregnskab, og der foreligger en kendelse fra Voldgiftsretten. Da der ikke foreligger en godkendt revisorpåtegning, som almenboligloven forskriver, foreslår forvaltningen, at AAB underskriver en tro- og loveerklæring vedrørende det fremsendte regnskab. Det indstilles således, at godkende den ændrede økonomi på baggrund af en underskrevet tro- og loveerklæring. Der redegøres for økonomien nedenfor, og som bilag vedlægges henholdsvis Voldgiftsrettens kendelse og AAB's redegørelse for sagen.

Anskaffelsessum, realkreditlån og grundkapitallån nedbringes

I nedenstående skema redegøres for de afholdte udgifters andel af det afsatte beløb for hver af de tre byggesager. For hver byggesag nedskrives anskaffelsessummen, beboerindskuddet og grundkapitallånet. Realkreditlånet er samlet i et lån for afdelingen, som skal nedskrives med 2.137.495 kr. Frederiksberg Kommune har et samlet tilgodehavende på 164.423 kr. for de tre udbetalte grundkapitallån.

De fire byggesager/kr.	Anskaffelsessum	Afsatte beløb	Heraf afholdte udgifter	Anskaffelsessummen nedskrives med:	Beboerinskuddet 2 % nedskrives med:	Grundkapitallånet 7 % nedskrives med:	Realkreditlån 91 % nedskrives med:
KFB Roskildevej 56 B	34.504.000	3.323.927	2.510.367	813.560	16.271	56.949	740.340
SAB Roskildevej 56 A	28.557.000	2.752.173	2.081.780	670.393	13.408	46.928	610.058
AAB Roskildevej 56 C	34.504.000	3.843.212	2.978.270	864.942	17.299	60.546	787.097
AAB Serviceareal	2.839.000	0	0	0		0	
Samlet nedskrives sagerne med:				2.348.895 kr.	46.978 kr.	164.423 kr.	2.137.495 kr.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Forvaltningen vurderer, at AAB's redegørelse for økonomien kan godkendes på baggrund af AAB's regnskab for de afsatte beløb samt tro- og loveerklæringen, som er underskrevet af AAB's direktør og økonomichef, samt den vedlagte kendelse fra Voldgiftsretten.

Økonomi

Der tilbageføres grundkapitallån til Frederiksberg Kommune svarende til 164.423 kr., som indtægtsbevilges på konto for langfristede tilgodehavender og tilføres kassen
Sagen har ingen yderligere økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 35:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at den fremlagte økonomi godkendes, således at anskaffelsessummen for de tre byggesager nedskrives som beskrevet med samlet 2.348.895 kr. (grundkapitallånene nedskrives med i alt 164.423 kr. og Realkreditlånet for AAB afdeling 89 nedskrives med 2.137.495 kr.),
2. at AABs underskrevne tro- og loveerklæring lægges til grund for godkendelse af regnskabet for de afsatte beløb - og
3. at der tilbageføres grundkapitallån til Frederiksberg Kommune svarende til 164.423 kr., som indtægtsbevilges på konto for langfristede tilgodehavender og tilføres kassen.

Beslutning fra Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 35:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at den fremlagte økonomi godkendes, således at anskaffelsessummen for de tre byggesager nedskrives som beskrevet med samlet 2.348.895 kr. (grundkapitallånene nedskrives med i alt 164.423 kr. og Realkreditlånet for AAB afdeling 89 nedskrives med 2.137.495 kr.),
2. at AABs underskrevne tro- og loveerklæring lægges til grund for godkendelse af regnskabet for de afsatte beløb - og
3. at der tilbageføres grundkapitallån til Frederiksberg Kommune svarende til 164.423 kr., som indtægtsbevilges på konto for langfristede tilgodehavender og tilføres kassen.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 86:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at den fremlagte økonomi godkendes, således at anskaffelsessummen for de tre byggesager nedskrives som beskrevet med samlet 2.348.895 kr. (grundkapitallånene nedskrives med i alt 164.423 kr. og Realkreditlånet for AAB afdeling 89 nedskrives med 2.137.495 kr.),
2. at AABs underskrevne tro- og loveerklæring lægges til grund for godkendelse af regnskabet for de afsatte beløb - og
3. at der tilbageføres grundkapitallån til Frederiksberg Kommune svarende til 164.423 kr., som indtægtsbevilges på konto for langfristede tilgodehavender og tilføres kassen.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 86:

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at den fremlagte økonomi godkendes, således at anskaffelsessummen for de tre byggesager nedskrives som beskrevet med samlet 2.348.895 kr. (grundkapitallånene nedskrives med i alt 164.423 kr. og Realkreditlånet for AAB afdeling 89 nedskrives med 2.137.495 kr.),
2. at AABs underskrevne tro- og loveerklæring lægges til grund for godkendelse af regnskabet for de afsatte beløb - og
3. at der tilbageføres grundkapitallån til Frederiksberg Kommune svarende til 164.423 kr., som indtægtsbevilges på konto for langfristede tilgodehavender og tilføres kassen.

Bilag

Sagsfremstilling - anskaffelsessum - AAB - afd. 89

Bilag Voldgiftsrettens C-8822 afgørelse af 1. april 2009

Afd._89_Opgørelse_over_afholdte_afsætningsbeløb_på_nybyggeri_KBF_Roskildevej_56B

Afd._89_Opgørelse_over_afholdte_afsætningsbeløb_på_nybyggeri_SAB_Roskildevej_56A

Afd._89_Opgørelse_over_afholdte_afsætningsbeløb_på_nybyggeri_AAB_Roskildevej_56C

Afd. 89 Frederiksberg kommune godkendelse skema C

Afd. 89 Frederiksberg kommune godkendelse skema C før SAB

Afd. 89 Frederiksberg kommune godkendelse skema C før KBF

Bevillingsskema - drift

Tro_og_love-erklæring_-_afd._89_-_anskaffelsessum_1.0

Punkt 49: Godkendelse af skema A for 50 tagboliger i AAB Lindevangshave Peter Bangs Vej

03.02.12-G01-3-18

Resume

Kommunalbestyrelsen godkendte i 2021 skema A som et betinget tilsagn. Idet AAB først kunne levere dokumentation vedrørende disse betingelser i 2022, skal skema A-sagen fremlægges til godkendelse i Kommunalbestyrelsen på ny. Tilsagnet skal gives samme år, som det er vedtaget af Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der gives støtte efter Almenboligloven til at opføre 50 tagboliger på taget af AABs boligafdeling Lindevangshave afgrænset af Peter Bangs Vej, Dalgas Boulevard og P.G. Ramms Allé med et samlet bruttoetageareal på 4.961 m² og en anskaffelsessum på 127,628 mio. kr.,
2. at der gives tilsagn om kommunal støtte i form af et kommunalt grundkapitallån på 12,763 mio.kr., finansieret af afsatte midler til "100 almene boliger".
3. at der stilles garanti for den del af realkreditlånet, der på tidspunktet for lånets optagelse, har sikkerhed ud over 60 procent af ejendommens værdi,
4. at der på Statens vegne gives tilsagn om ydelsesstøtte til finansiering af boligerne,
5. at der gives dispensation for Lokalplanens bestemmelse om, at der højst må opføres 4.500 m² etageareal inden for byggefelt A, således at bruttoetagearealet på 4.962 m² godkendes,
6. at der gives dispensation for Lokalplanens parkeringskrav om en bilparkeringsplads pr. bolig, mod indbetaling til parkeringsfonden for anlæg af i alt 30 bilparkeringspladser, idet dette er fastsat ud fra den norm, der gælder i Kommuneplan 2021, hvilket er en lempelse i forhold til Lokalplanens krav om en bilparkeringsplads pr. ny bolig, - og
7. at forvaltningen bemyndiges til at godkende den endelige anskaffelsessum, Skema B, under forudsætning af, at anskaffelsessummen og grundkapitalindsuddet ikke øges med mere end 5 procent, og at der ikke er væsentlige afgivelser i projektet ved skema B.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 14. juni 2021 skema A for 50 tagboliger i AAB' afdeling Lindevangshave afgrænset af Peter Bangs Vej, Dalgas Boulevard og P.G. Ramms Allé. Projektet var iblandt de tre projekter, som Kommunalbestyrelsen gik videre med ved udbud af grundkapital til 100 nye almene boliger i 2018. AAB's projekt blev udvalgt, fordi de nye familieboliger på taget af den eksisterende afdeling 11 med 204 boliger på Peter Bangs Vej vil understøtte den sociale balance i afdelingen, og idet projektet desuden øger tilgængeligheden ved at etablere elevatorer i afdelingen, der ikke har elevatorer i dag. Endelig står bebyggelsen over for en omfattende og dyr renovering af taget, som de med dette projekt får langt større værdiskabelse ved.

Når sagen om godkendelse af Skema A fremlægges for Kommunalbestyrelsen igen, skyldes det, at Skema A-tilsagnet af 14. juni 2021 indeholdt betingelser vedrørende konstruktive og brandmæssige forhold, som ikke kunne dokumenteres inden årsskiftet, idet klarlægningen af de konstruktive forhold var mere omfattende end først antaget. Der var nogle forbehold i den indsendte førsynsrapport, som byggemyndigheden ikke kunne godtage. Derfor kunne forvaltningen ikke sende et bevillingsbrev i samme år som Kommunalbestyrelsens tilsagn, og i disse tilfælde bestemmer lovgivningen, at sagen skal fremlægges for kommunalbestyrelsen igen.

Førsynsrapport

Projektet opfylder nu de betingelser, som Kommunalbestyrelsen stillede i forbindelse med den tidligere godkendelse af Skema A, hvor tilsagnet blev gjort betinget af "en redegørelse fra certificeret statiker om murværkets tilstrækkelige bæreevne samt af brandreddegørelsen". AAB har 27. januar fremsendt en revideret førsynsrapport, der konkluderer, at "På grundlag af det udleverede projektmateriale og den foretagne gennemgang på stedet samt de forundersøgelser og forudsætninger, som lægges til grund for den videre projektering, vurderes bygningen at være egnet til den planlagte ombygning". Førsynsrapporten er vedlagt fyldige tekniske notater om brand og konstruktioner, som Frederiksberg Kommunes byggemyndighed ikke har bemærkninger til. AAB konkluderer i deres følgebrev, at: "Det er AAB's opfattelse,

at vi på baggrund af forundersøgelser, vores rådgivers vurdering samt den udarbejdede førsynsrapport, vil kunne realisere byggeriet af de 50 familieboliger, samt gennemførelsen af minihelhedsplanen, som beboerne har vedtaget". En certificeret statiker har deltaget med rådgivning om, hvilke undersøgelser, der skulle foretages, har gennemset ingeniørfirmaets notat om konstruktioner og har ikke haft bemærkninger.

Projektet

Det samlede byggeprojekt i AAB afdeling 11 består af to sammenhængende projekter; en minihelhedsplan og nye tagboliger. De to projekter er økonomisk adskilte, men etablering af et nyt boliglag forudsætter gennemførelse af minihelhedsplanen.

Nye tagboliger

- Etablering af 50 familieboliger i både én og to etager

Minihelhedsplan

- Etablering af elevatorer i eksisterende bagtrapperum med stop på samtlige etager
- Istandsættelse af kældre, etablering af nye skillerum og flugtveje
- Optimering af gårdarealer
- Fælleslokale

AAB forventer, at projektet bliver udbudt i totalentreprise medio 2022. I henhold til vedlagte procestidsplan forventes byggeriets afleveringstidspunkt i 2025.

Tagboligerne

Den eksisterende bygning er i fem etager, og de nye tagboliger ligger således i hhv. sjette og syvende boliglag. De fleste af boligerne vil være i to etager med indvendig trappe. Boligerne er gennemlyste med altaner mod gårdrum, kviste og nye altaner på nye risalitter mod gaderne. Projektet overholder almenboliglovens arealkrav om, at familieboligerne ikke må overstige 115 m². Boligernes arealgennemsnit er 99 m².

De nye tagboliger er fordelt med nedenstående lejlighedsstørrelser:

- 7 boliger med 2 værelser ca. 71-97 m²
- 21 boliger med 3 værelser ca. 77-107 m²
- 22 boliger med 4+ værelser ca. 98-114m²

Lokalplan

Det er en betingelse for godkendelse af Skema A, at der foreligger en godkendt lokalplan. Kommunalbestyrelsen vedtog i juni 2020 Lokalplan 229 for ejendommen Lindevangshave, som beskriver nybyggeri af 44 tagboliger på ejendommen. AAB søger dispensationer for nogle af lokalplanens bestemmelser, som beskrives nedenfor. Som led i lokalplanprocessen er byggeriets arkitektoniske udtryk lagt fast, så det passer ind i den omgivende gadeprofil. AAB oplyser, at der ikke er ændret i de arkitektoniske løsninger og detaljer af betydning for bygningens udtryk, siden lokalplanen blev vedtaget. Der arbejdes med holdbare og bæredygtige valg af materialer. Projektbeskrivelsen er vedlagt i bilag 1a og 1b.

Adkomst til grunden

I henhold til støttebekendtgørelsens §22 (BEK nr. 14 af 9.1.2020) skal tilsagnsmotageren have skøde for ejendommen og stå som debitor for de lån, der optages til finansiering af byggeriet. Ejendommen opdeles i ejerlejligheder, således at tagarealet udmatrikuleres til den nye afdeling. Forud for godkendelse af skema B vil der foreligge et tinglyst skøde på ejendommen.

Afdelingsmødets godkendelse

Ved ekstraordinært afdelingsmøde tirsdag den 9. oktober 2018 vedtog beboerne i AAB afdeling 11 at gennemføre en minihelhedsplan samt at etablere nye tagboliger. Tagboligerne etableres i et nyt boliglag i den eksisterende tagetage. Af de 202 fremmødte stemte 144 for og 58 imod. AAB oplyser, at der siden ikke er sket nævneværdige ændringer i projektet, som kræver fornyet godkendelse fra beboerne.

Finansiering af nybyggeriet

Finansieringen af anskaffelsessummen sker med 10 % kommunalt grundkapitallån, beboerindskud på 2 % og Realkreditlån på 88 %.

Finansiering	mio. kr.
Anskaffelsessum 100 %	127,629
Grundkapitallån 10 %	12,763
Beboerindskud 2 %	2,553
Realkreditlån 88 %	112,313

Husleje for de nye tagboliger

Der er beregnet en husleje på 1.194 kr. pr. m² om året for de nye tagboliger. Dette vil eksempelvis give følgende huslejer, ekskl. forbrugsudgifter, IT mv.:

- 2 værelser på 82 m²: 8.159 kr./mdr.
- 3 værelser på 96 m²: 9.552 kr./mdr.
- 4 værelser på 106 m²: 10.547 kr./mdr.

Finansiering af minihelhedsplanen i den eksisterende afdeling

AABs organisationsbestyrelse har godkendt, at der bevilliges kr. 32 mio. fra AAB's trækingsretsmidler i Landsbyggefonden til gennemførelse af minihelhedsplanen. AAB oplyser, at gennemførelsen af en minihelhedsplan med tilførsel af trækingsretsmidler betyder en gennemsnitlig huslejestigning for de eksisterende beboere på ca. 25 %. Ejendommens tag står for en snarlig udskiftning, og udgiften til nyt tag ville under alle omstændigheder betyde en huslejestigning. AAB oplyser, at en udskiftning af det eksisterende tag er beregnet til kr. 57 mio. kr., og at en almindelig tagrenovering vil medføre en huslejestigning på 27,4 %, idet der ikke ved en almindelig tagrenovering kan tildeles trækingsretsmidler.

Det er besluttet at holde stueetagen fri for at betale for etablering af elevatorer, hvilket betyder, at boligerne i stueetagen står til en stigning på 15,82 %, og de øvrige lejemål skal stige 27,04 %. Den gennemsnitlige boligafgift i den eksisterende boligafdeling vil efter minihelhedsplanen blive 779 kr. pr. m² om året - svarende til en husleje på 5.517 kr. om måneden for en bolig på 85 m². Til sammenligning ligger det gennemsnitlige huslejeniveau for almene familieboliger opført før 1949 på 782 kr. pr. m² om året, hvilket svarer til 5.539 kr. om måneden for en bolig på 85 m², ifølge Bolig og Planstyrelsens database boligstat.dk.

Miljøforhold

Der er udarbejdet en miljøscreening, der har vist, at der vil være tungmetaller, PCB, Klorerede paraffiner, PAH mv. i nogle af de materialer, der skal bortskaffes. Materialerne befinder sig i bl.a. bagtrapperum, kælder, loft og i maling på faldstammer. Renoveringsprojektet vil tage hånd om disse miljøfarlige stoffer i forbindelse med håndteringen og bortskaffelsen af byggematerialer.

Bygas

Tidligere Bolig- og Ejendomsudvalg fastsatte på møde den 11. juni 2012 retningslinjer for brug af bygas. Ifølge disse retningslinjer, der tillige gælder for almene boliger, der opføres med støtte fra Frederiksberg Kommune, skal nybyggeri i Frederiksberg Kommune tilsluttes bygas, hvis det ligger inden for forsyningsområdet. I alle nye boliger inden for forsyningsområdet, skal der kunne anvendes gas til madlavning. Der er bygas i ejendommen i dag.

Vedrørende omfanget af genhusning

Projektet gennemføres som udgangspunkt uden genhusning. AAB har afholdt et orienteringsmøde for beboerne om projektet den 26. oktober 2021. Her blev det drøftet, hvordan forholdene bliver for beboerne under byggeperioden samt muligheder for genhusning. Det er desuden aftalt, at alle beboere på 4. sal vil blive indkaldt til et orienteringsmøde omkring byggeriet, der kommer til at foregå umiddelbart over deres bolig.

AAB ønsker, som baggrund for den endelige beslutning om graden af genhusning, at kende entreprenørens detailprojektering samt at have en udtalelse fra Entreprenørens Arbejds miljøkoordinator på byggepladsen. AAB oplyser, at bestyrelsen for afdelingen samt byggeudvalget inddrages i beslutningen om graden af genhusning. Bygherren ønsker at finde en entreprenør, der har erfaring med at håndtere et byggeri i en ejendom, hvor beboerne stadig bor i ejendommen,

imens byggeriet udføres. AAB oplyser desuden, at tilbygningen er konstrueret således, at nedbrydning af eksisterende tag og tagkonstruktion ikke vil udgøre en sikkerhedsrisiko for beboerne. AAB vil gøre det til et særligt opmærksomhedspunkt i udbuddet, at sikkerheden og forholdene for beboerne er i orden i hele byggeperioden. Der er udarbejdet detaljeret forslag til totaloverdækning af ejendommen i byggefasen - i 6-8 etaper for at minimere risiko for vandindtrængning i byggeperioden.

Frederiksberg Kommune vil i tilsagnsbrevet skrive som et særligt vilkår ved godkendelsen af Skema A, at AAB i forbindelse med skema B-ansøgningen skal redegøre for beslutningen om graden af genhusning. Herunder skal der redegøres for omfanget af gener under byggeperioden, omfanget af støj fra byggepladsen, håndtering af miljøfarlige stoffer, tidsmæssigt omfang af gener, sikkerhedsforhold, risici mv. Desuden vil AAB blive bedt om at have en plan for genhusning, hvis det alligevel skulle blive nødvendigt, herunder en plan for genhusning af særligt sårbare beboere.

Dispensationer

AAB ønsker at opføre 50 familieboliger, hvilket er seks familieboliger mere end beskrevet i lokalplanen. Der søges om at opføre 50 tagboliger. Bebyggelsesprocenten er i lokalplanen 285 %; denne overskrides med 3 %, da den nu opgøres til 288 %. Der søges således om dispensation til at øge bebyggelsesprocenten til 288 %. Ved den forrige ansøgning om skema A blev der givet tilsagn om at opføre 50 tagboliger med en bebyggelsesprocent på 288 %.

Det ikke er muligt at etablere parkering på matriklen. Derfor forudsætter projektet, at der gives dispensation for parkeringskravet mod at indbetale til Frederiksberg Kommunes Parkeringsfond. Denne dispensation blev givet ved den forrige ansøgning om skema A. AAB søger desuden dispensation for lokalplanens parkeringskrav om en bilparkeringsplads pr. bolig, således at bilparkeringsnormen i stedet beregnes ud fra den parkeringsnorm, der gælder i Kommuneplan 2021, hvor der kun skal etableres 30 bilparkeringspladser. Dette er en lempelse svarende til 20 færre bilparkeringspladser end lokalplanens krav. Der søges dispensation for lokalplanens bilparkeringskrav, således at der indbetales til Frederiksberg Kommunes Parkeringsfond for 30 bilparkeringspladser.

By- Kultur og Miljøområdet vurdering

Projektet understøtter den blandede by og bidrager desuden til øget tilgængelighed og et lavere CO2 aftryk med en velisoleret tagkonstruktion, og der arbejdes med holdbare og bæredygtige valg af materialer. Arkitektonisk er der under lokalplanprocessen arbejdet med den arkitektoniske detaljering af facadeudtrykket og tagprofilet, således at bygningen får et arkitektonisk løft. AABs projekt understøtter Frederiksberg Kommunes boligpolitiske principper og den sociale bæredygtighed, herunder både ønsket om at tilvejebringe flere familieboliger, boliger for enhver pengepung og fællesarealer, der inspireret til samvær og fællesskab.

På baggrund af den indsendte lovpligtige førsynsrapport og tilhørende notater, vurderes det, at bygningen er egnet til påbygningen af den nye tagkonstruktion.

Forvaltningen vurderer, at huslejeniveauet i de eksisterende boliger står i et rimeligt forhold til boligernes kvalitet, idet de nu får elevatoradgang, et nyt tag, der i sig selv ville indebære en huslejestigning af samme omfang og miljøforbedringer i gårdrummet.

Det er desuden forvaltningens vurdering, at det bør indstilles, at AAB gives dispensation for bilparkeringskravet, således, at der indbetales for 30 bilparkeringspladser til Frederiksberg Kommunes Parkeringsfond. Dette idet, der siden lokalplanen blev godkendt, er besluttet nye parkeringsnormer, og idet økonomien i projektet er presset af et overophedet byggemarked.

Økonomi

Grundkapitallånet på 12,5 mio. kr. er finansieret af projektet "100 almene boliger", der blev afsat i budget 2016. Forøgelsen af grundkapitalindsuddet skyldes det højere maksimumsbeløb for 2022, og beløber sig til 278.000 kr. Dette finansieres ligeledes af de ledige midler på projektet "100 almene boliger." Maksimumsbeløbet for 2022 er 21.930 kr. pr. m² og 376.660 kr. pr. bolig.

Frederiksberg Kommune skal i henhold til §127 i Lov om Almene Boliger stille garanti for den del af realkreditlånet, der på tidspunktet for lånets optagelse har sikkerhed ud over 60 procent af ejendommens værdi. Denne garantistillelse påvirker ikke kommunens låneramme.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Historik

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 37:

By- Kultur og Miljøområdet indstiller,

1. at der gives støtte efter Almenboligloven til at opføre 50 tagboliger på taget af AABs boligafdeling Lindevangshave afgrænset af Peter Bangs Vej, Dalgas Boulevard og P.G. Ramms Allé med et samlet bruttoetageareal på 4.961 m² og en anskaffelsessum på 127,628 mio. kr.,
2. at der gives tilsagn om kommunal støtte i form af et kommunalt grundkapitallån på 12,763 mio.kr., finansieret af afsatte midler til "100 almene boliger".
3. at der stilles garanti for den del af realkreditlånet, der på tidspunktet for lånets optagelse, har sikkerhed ud over 60 procent af ejendommens værdi,
4. at der på Statens vegne gives tilsagn om ydelsesstøtte til finansiering af boligerne,
5. at der gives dispensation for Lokalplanens bestemmelse om, at der højst må opføres 4.500 m² etageareal inden for byggefelt A, således at bruttoetagearealet på 4.962 m² godkendes,
6. at der gives dispensation for Lokalplanens parkeringskrav om en bilparkeringsplads pr. bolig, mod indbetaling til parkeringsfonden for anlæg af i alt 30 bilparkeringspladser, idet dette er fastsat ud fra den norm, der gælder i Kommuneplan 2021, hvilket er en lempelse i forhold til Lokalplanens krav om en bilparkeringsplads pr. ny bolig, - og
7. at forvaltningen bemyndiges til at godkende den endelige anskaffelsessum, Skema B, under forudsætning af, at anskaffelsessummen og grundkapitalindskuddet ikke øges med mere end 5 procent, og at der ikke er væsentlige afgivelser i projektet ved skema B.

Beslutning fra Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 37:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der gives støtte efter Almenboligloven til at opføre 50 tagboliger på taget af AABs boligafdeling Lindevangshave afgrænset af Peter Bangs Vej, Dalgas Boulevard og P.G. Ramms Allé med et samlet bruttoetageareal på 4.961 m² og en anskaffelsessum på 127,628 mio. kr.,
2. at der gives tilsagn om kommunal støtte i form af et kommunalt grundkapitallån på 12,763 mio.kr., finansieret af afsatte midler til "100 almene boliger".
3. at der stilles garanti for den del af realkreditlånet, der på tidspunktet for lånets optagelse, har sikkerhed ud over 60 procent af ejendommens værdi,
4. at der på Statens vegne gives tilsagn om ydelsesstøtte til finansiering af boligerne,
5. at der gives dispensation for Lokalplanens bestemmelse om, at der højst må opføres 4.500 m² etageareal inden for byggefelt A, således at bruttoetagearealet på 4.962 m² godkendes,
6. at der gives dispensation for Lokalplanens parkeringskrav om en bilparkeringsplads pr. bolig, mod indbetaling til parkeringsfonden for anlæg af i alt 30 bilparkeringspladser, idet dette er fastsat ud fra den norm, der gælder i Kommuneplan 2021, hvilket er en lempelse i forhold til Lokalplanens krav om en bilparkeringsplads pr. ny bolig, - og
7. at forvaltningen bemyndiges til at godkende den endelige anskaffelsessum, Skema B, under forudsætning af, at anskaffelsessummen og grundkapitalindskuddet ikke øges med mere end 5 procent, og at der ikke er væsentlige afgivelser i projektet ved skema B.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 87:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der gives støtte efter Almenboligloven til at opføre 50 tagboliger på taget af AABs boligafdeling Lindevangshave afgrænset af Peter Bangs Vej, Dalgas Boulevard og P.G. Ramms Allé med et samlet bruttoetageareal på 4.961 m² og en anskaffelsessum på 127,628 mio. kr.,
2. at der gives tilsagn om kommunal støtte i form af et kommunalt grundkapitallån på 12,763 mio.kr., finansieret af afsatte midler til "100 almene boliger".
3. at der stilles garanti for den del af realkreditlånet, der på tidspunktet for lånets optagelse, har sikkerhed ud over 60 procent af ejendommens værdi,
4. at der på Statens vegne gives tilsagn om ydelsesstøtte til finansiering af boligerne,
5. at der gives dispensation for Lokalplanens bestemmelse om, at der højst må opføres 4.500 m² etageareal inden for byggefelt A, således at bruttoetagearealet på 4.962 m² godkendes,
6. at der gives dispensation for Lokalplanens parkeringskrav om en bilparkeringsplads pr. bolig, mod indbetaling til parkeringsfonden for anlæg af i alt 30 bilparkeringspladser, idet dette er fastsat ud fra den norm, der gælder i Kommuneplan 2021, hvilket er en lempelse i forhold til Lokalplanens krav om en bilparkeringsplads pr. ny bolig, - og
7. at forvaltningen bemyndiges til at godkende den endelige anskaffelsessum, Skema B, under forudsætning af, at anskaffelsessummen og grundkapitalindskuddet ikke øges med mere end 5 procent, og at der ikke er væsentlige afgivelser

i projektet ved skema B.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 87:

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der gives støtte efter Almenboligloven til at opføre 50 tagboliger på taget af AABs boligafdeling Lindevangshave afgrænset af Peter Bangs Vej, Dalgas Boulevard og P.G. Ramms Allé med et samlet bruttoetageareal på 4.961 m² og en anskaffelsessum på 127,628 mio. kr.,
2. at der gives tilsagn om kommunal støtte i form af et kommunalt grundkapitallån på 12,763 mio.kr., finansieret af afsatte midler til "100 almene boliger".
3. at der stilles garanti for den del af realkreditlånet, der på tidspunktet for lånets optagelse, har sikkerhed ud over 60 procent af ejendommens værdi,
4. at der på Statens vegne gives tilsagn om ydelsesstøtte til finansiering af boligerne,
5. at der gives dispensation for Lokalplanens bestemmelse om, at der højst må opføres 4.500 m² etageareal inden for byggefelt A, således at bruttoetagearealet på 4.962 m² godkendes,
6. at der gives dispensation for Lokalplanens parkeringskrav om en bilparkeringsplads pr. bolig, mod indbetaling til parkeringsfonden for anlæg af i alt 30 bilparkeringspladser, idet dette er fastsat ud fra den norm, der gælder i Kommuneplan 2021, hvilket er en lempelse i forhold til Lokalplanens krav om en bilparkeringsplads pr. ny bolig, - og
7. at forvaltningen bemyndiges til at godkende den endelige anskaffelsessum, Skema B, under forudsætning af, at anskaffelsessummen og grundkapitalindskuddet ikke øges med mere end 5 procent, og at der ikke er væsentlige afgivelser i projektet ved skema B.

Bilag

Bilag 1a_skema A projektbeskrivelse

Bilag 1b oplæg til minihelhedsplan

Bilag 2 Skema A Ansøgningsbrev fra AAB 11-01-2022

Bilag 3 Dagsordenspunkt Godkendelse af skema A for tagboliger i AAB Lindevangshave behandlet på mødet 1.docx

Bilag 4 Bossinf Skema A 11-01-2022

PP Skema A B og C 2022 fv hhk

Punkt 50: Tillægsbevilling til renovering af altaner på beboelsesejendommene på Flintholm Allé

82.07.00-A00-2-21

Resume

Som en del af den samlede vedligeholdelsesplan for de kommunale beboelsesejendomme er der godkendt renovering af altaner på de tre ejendomme på Flintholm Allé 25-51. Der er afsat i alt 5,75 mio. kr. til projektet i Budget 2021-2022. Der er nu modtaget licitationsresultat for projektet på 7,75 mio. kr., og der udestår derfor finansiering på 2 mio. kr. Der anvises i sagen finansiering på 0,25 mio. kr. i mindreforbrug i 2022 på et projekt under puljen til vedligehold af beboelsesejendomme. Derudover anvises der finansiering ved at fremrykke og udmønte yderligere 1,75 mio. kr. fra puljen til vedligehold af beboelsesejendomme fra 2023 til 2022.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der anvises finansiering på 0,25 mio. kr. fra mindreforbrug på tagrenoveringen af beboelsesejendommen Lauritz Sørensens Vej 1, der er finansieret af samme pulje til vedligehold af beboelsesejendomme i 2021-2022,
2. at der fremrykkes 1,75 mio. kr. af rådighedsbeløbet til puljen for vedligehold af beboelsesejendomme fra 2023 til 2022,
3. at der meddeles anlægsbevilling på 2,0 mio. kr. bestående af det fremrykkede beløb og mindreforbruget på projektet vedr. Lauritz Sørensens Vej 1 i 2022 - og
4. at der skabes anlægsramme i 2022 ved at opskrive den negative anlægspulje i 2022 med 1,75 mio. kr. (svarende til fremrykningen fra 2023 til 2022).

Sagsfremstilling

For at imødekomme vedligeholdelsesbehovet for de kommunale beboelsesejendomme er der med Budget 2021 afsat 64 mio. kr. i 2021-2025. Denne økonomiske ramme skal sikre første del af et markant løft af vedligeholdelsestanden for ejendommene og er en del af den langsigtede indsats for at opretholde tilstanden på et tilfredsstillende niveau for både beboerne og kommunen som bygningssejer.

I 2022 gennemføres renovering af og projektering på i alt syv ejendomme. Ét af projekterne er renovering af betonbrystninger på altanerne på de tre ejendomme på Flintholm Allé 25-51. Der blev udmøntet midler til projektering og renoveringen af altanerne i 2021.

Projektet er prioriteret ud fra en byggeteknisk vurdering af både forvaltningen og eksterne rådgivere. Projektet indgår i den samlede vedligeholdelsesplan og er prioriteret ud fra sikkerhedsmæssige forhold, minimering af følgeskader og risiko for accelererende forfald. Det er dermed nødvendigt at gennemføre projektet, så altanerne er sikre og for at opretholde en tilfredsstillende vedligeholdelsesmæssig stand af ejendommen.

Der er oprindeligt afsat i alt 5,75 mio. kr. til altanrenoveringen i Budget 2021-2022, heraf 4,6 mio. kr. i anlægsmidler og 1,15 mio. kr. i opsårede vedligeholdelsesmidler i Grundejernes Investeringsfond (GI). Med et licitationsresultat på 7,75 mio. kr. udestår der finansiering svarende til i alt 2 mio. kr. For at sikre finansiering til projektet foreslås det at fremrykke og udmønte yderligere 1,75 mio. kr. fra puljen til vedligehold af beboelsesejendomme fra 2023 til 2022. De resterende 0,25 mio. kr. finansieres af et mindreforbrug på projektet vedr. tagrenovering af beboelsesejendommen Lauritz Sørensens Vej 1.

Baggrunden for prisstigningen er særligt prisstigninger på byggematerialer (særligt på stål) og arbejdsomkostninger i en overophedet byggebranche. Da prissætningen af projektet er sket tilbage i 2019, har det ikke været muligt at indregne de ekstraordinært store prisstigninger i perioden frem til udførelse i 2022. Dertil kommer, at renoveringsprojekter altid vil være behæftet med en vis usikkerhed, da budgettet nødvendigvis fastlægges før der er gennemført mere gennemgribende forundersøgelser.

Fremrykningen og omprioriteringen af midlerne medvirker til, at der nu udestår finansiering af prioriterede vedligeholdelsesopgaver på beboelsesejendommen Gustav Johannsens Vej 50-60. Da renoveringen af altanerne på Flintholm Allé er mere akutte, vurderer forvaltningen det forsvarligt at foretage omprioriteringen.

Den udestående finansiering af Gustav Johannsens Vej 50-60 vil indgå i Budget 2023 sammen med et nyt revideret oplæg til prioritering af vedligeholdelsesmidler på de kommunale beboelsesejendomme.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at der med en tillægsbevilling på 2,0 mio. kr. vil være sikkerhed for at renoveringen af altanerne på de tre ejendomme kan gennemføres. Projektet vurderes nødvendigt at gennemføre med henvisning til sikkerhedsmæssige forhold, minimering af følgeskader og risiko for accelererende forfald og kan dermed ikke udskydes til senere år.

Økonomi

Kommunalbestyrelsen besluttede på møde den 15. marts 2021 at afsætte rådighedsbeløb og meddele anlægsbevilling på den kommunale andel på 4,6 mio. kr. og finansiere de 1,15 mio. kr. ad opsparede midler i Grundejernes Investeringsfond (GI).

I sagen gives der anlægsbevilling og afsættes rådighedsbeløb i 2022 på yderligere 2 mio. kr. til renovering af altanerne på de tre beboelsesejendomme på Flintholm Allé 25-51. Merudgiften ved licitationsresultatet på 2,0 mio. kr. finansieres via mindreforbrug på 0,25 mio. kr. på projektet vedr. tagrenovering på Lauritz Sørensens Vej 1 (som også er finansieret af puljen til vedligehold af beboelsesejendomme i 2022) samt via fremrykning af 1,75 mio. kr. fra puljen til vedligehold af beboelsesejendomme fra 2023 til 2022. Fremrykningen af 1,75 mio. kr. fra 2023 til 2022 medfører en tilsvarende opskrivning af den negative anlægspulje i 2022.

Det forventes, at der ved forventede regnskaber i 2022 foretages reperiodisering af anlægsprojekter, således at anlægsrammen i 2022 overholdes inkl. denne fremrykning.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Klima-, plan- og boligudvalget, magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 39:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der anvises finansiering på 0,25 mio. kr. fra mindreforbrug på tagrenoveringen af beboelsesejendommen Lauritz Sørensens Vej 1, der er finansieret af samme pulje til vedligehold af beboelsesejendomme i 2021-2022,
2. at der fremrykkes 1,75 mio. kr. af rådighedsbeløbet til puljen for vedligehold af beboelsesejendomme fra 2023 til 2022,
3. at der meddeles anlægsbevilling på 2,0 mio. kr. bestående af det fremrykkede beløb og mindreforbruget på projektet vedr. Lauritz Sørensens Vej 1 i 2022 - og
4. at der skabes anlægsramme i 2022 ved at opskrive den negative anlægspulje i 2022 med 1,75 mio. kr. (svarende til fremrykningen fra 2023 til 2022).

Beslutning fra Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 39:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der anvises finansiering på 0,25 mio. kr. fra mindreforbrug på tagrenoveringen af beboelsesejendommen Lauritz Sørensens Vej 1, der er finansieret af samme pulje til vedligehold af beboelsesejendomme i 2021-2022,
2. at der fremrykkes 1,75 mio. kr. af rådighedsbeløbet til puljen for vedligehold af beboelsesejendomme fra 2023 til 2022,
3. at der meddeles anlægsbevilling på 2,0 mio. kr. bestående af det fremrykkede beløb og mindreforbruget på projektet vedr. Lauritz Sørensens Vej 1 i 2022 - og
4. at der skabes anlægsramme i 2022 ved at opskrive den negative anlægspulje i 2022 med 1,75 mio. kr. (svarende til fremrykningen fra 2023 til 2022).

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 88:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der anvises finansiering på 0,25 mio. kr. fra mindreforbrug på tagrenoveringen af beboelsesejendommen Lauritz Sørensens Vej 1, der er finansieret af samme pulje til vedligehold af beboelsesejendomme i 2021-2022,
2. at der fremrykkes 1,75 mio. kr. af rådighedsbeløbet til puljen for vedligehold af beboelsesejendomme fra 2023 til 2022,
3. at der meddeles anlægsbevilling på 2,0 mio. kr. bestående af det fremrykkede beløb og mindreforbruget på projektet vedr. Lauritz Sørensens Vej 1 i 2022 - og
4. at der skabes anlægsramme i 2022 ved at opskrive den negative anlægspulje i 2022 med 1,75 mio. kr. (svarende til fremrykningen fra 2023 til 2022).

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 88:

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der anvises finansiering på 0,25 mio. kr. fra mindreforbrug på tagrenoveringen af beboelsesejendommen Lauritz Sørensens Vej 1, der er finansieret af samme pulje til vedligehold af beboelsesejendomme i 2021-2022,
2. at der fremrykkes 1,75 mio. kr. af rådighedsbeløbet til puljen for vedligehold af beboelsesejendomme fra 2023 til 2022,
3. at der meddeles anlægsbevilling på 2,0 mio. kr. bestående af det fremrykkede beløb og mindreforbruget på projektet vedr. Lauritz Sørensens Vej 1 i 2022 - og
4. at der skabes anlægsramme i 2022 ved at opskrive den negative anlægspulje i 2022 med 1,75 mio. kr. (svarende til fremrykningen fra 2023 til 2022).

Bilag

Bevillingsskema - Tb til renovering af altaner på Flintholm Allé

Punkt 51: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde om at nedlægge op til 10 parkeringspladser på Frederiksberg for at skabe plads til udlejningsløbehjul og -cykler

05.00.00-G01-65-19

Resume

Der er stillet forslag om at nedlægge op til 10 bilparkeringspladser på Frederiksberg for at konvertere dem til plads for udlejningsløbehjul og -cykler. Forvaltningen har foreslået en ordning om elløbehjul, som senest blev behandlet i en særskilt sag den 16. august 2021. Ordningen imødekommer intentionerne i forslaget, og foreslås på den baggrund tiltrådt.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte flertalsindstillingen fra Magistraten, idet SF tilsluttede sig denne.

Indstilling

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Nikolaj Bøgh, Alexandra Desso, Merete Winther Hildebrandt, Helle Sjelle, Laura Lindahl, Mette Bang Larsen, Daniel Panduro, Gunvor Wibroe, Lone Loklindt, Ruben Kidde og Jan E. Jørgensen) og Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet der kan blive brug for at inddrage bilparkeringspladser i forbindelse med udlejningsløbehjul og cykler og idet, der i givet fald søges oprettet erstatningsparkeringspladser i nærheden.

Et mindretal i magistraten (Lotte Kofoed) undlod at stemme.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen tilbagesendte på mødet den 27. september 2021 sagen til tidligere By- og Miljøudvalg.

I sagen om "Indgåelse af aftaler om opsætning af elløbehjul og elløbehjulsbokse" som behandles først på dette møde i udvalget, anbefales placering af en række løbehjulsbokse på baggrund af forslag fra udbyderne. Umiddelbart er der ikke behov for at inddrage bilparkeringspladser, idet de anbefalede løbehjulsbokse alle kan placeres på fortovsareal. Men det anbefales, at indstillingen tiltrædes, idet det på et senere tidspunkt kan blive nødvendigt at inddrage bilparkeringspladser til løbehjulsboksene i forbindelse med evalueringen af ordningen, og evt. senere også til cykelbokse, hvis udvalget beslutter at igangsætte arbejdet med at etablere udlejningscykler på Frederiksberg. Forvaltningen vil i sådanne tilfælde søge at finde erstatningsparkeringspladser i nærområdet.

Ny indstilling på baggrund af den supplerende sagsfremstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at beslutningsforslaget tiltrædes, idet der kan blive brug for at inddrage bilparkeringspladser i forbindelse med udlejningsløbehjul og cykler og idet, der i givet fald søges oprettet erstatningsparkeringspladser i nærheden.

Tidligere sagsfremstilling (23. august 2021)

Kommunalbestyrelsen oversendte den 13. maj 2019 følgende forslag fra kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde om at nedlægge op til 10 parkeringspladser på Frederiksberg for at skabe plads til udlejningsløbehjul og -cykler.

"Kommunalbestyrelsen beslutter at nedlægge op til 10 parkeringspladser på Frederiksberg for at konvertere dem til plads for udlejningsløbehjul og -cykler.

Begrundelse:

Vores by har voksevæk, trafikmylderet bliver værre, men med el-løbehjul kan flere bevæge sig effektivt fra A til B frem og gøre os mindre afhængige af korte, klimabelastende bilture.

El-løbehjulene er ikke en konkurrent til cykelturen. Derimod erstatter de især de korte bil- og taxature i byen, hvilket blandt andet er dokumenteret i amerikanske undersøgelser.

For at understøtte potentialet i ny mobilitet i kommunen, foreslås det, at nedlægge op til 10 parkeringspladser i centrale dele af Frederiksberg for at få plads til udlejningscykler og løbehjul.

Parkeringspladserne skal bruges som »hubs« for løbehjul og cykler til udlejning. Én bilparkeringsplads kan rumme otte til ti udlejningscykler i stativ, ti udlejningscykler uden stativ eller op til 20 udlejningsløbehjul uden stativ."

Bemærkninger til forslaget

Et særskilt forslag til ordning for elløbehjul blev behandlet i en særskilt sag i udvalget senest den 16. august 2021. Ordningen indeholder blandt andet et forslag om, at der etableres løbehjulsbokse, som nogen steder kan ske ved inddragelse af bilparkeringspladser til opstilling af elløbehjul. Det er ikke pt. fastlagt, om der er behov for præcis 10 bilparkeringspladser, men intentionerne i forslaget kan imødekommes.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Forvaltningen vurderer, at intentionerne i forslaget er i god tråd med den ordning for elløbehjul, der er vedtaget siden forslaget blev stillet. Forvaltningen anbefaler derfor, at forslaget tiltrædes.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget, Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 23. august 2021, pkt. 255:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslaget, om at nedlægge op til 10 parkeringspladser på Frederiksberg for at konvertere dem til plads for udlejningsløbehjul og -cykler, tiltrædes, idet der dog ikke er taget stilling til det præcise antal bilparkeringspladser, der inddrages.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 23. august 2021, pkt. 255:

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm, Fasaël Rehman Ruben Kidde og Thyge Enevoldsen) indstiller, at forslaget, om at nedlægge op til 10 parkeringspladser på Frederiksberg for at konvertere dem til plads for udlejningsløbehjul og -cykler, tiltrædes, idet der ikke er taget stilling til det præcise antal bilparkeringspladser, der inddrages.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Balder Mørk Andersen) stemte imod

Et andet mindretal i By- og Miljøudvalget (Gunvor Wibroe) tog forbehold.

Indstilling 13. september 2021, pkt. 362:

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm, Fasaël Rehman Ruben Kidde og Thyge Enevoldsen) indstiller, at forslaget, om at nedlægge op til 10 parkeringspladser på Frederiksberg for at konvertere dem til plads for udlejningsløbehjul og -cykler, tiltrædes, idet der ikke er taget stilling til det præcise antal bilparkeringspladser, der inddrages.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Balder Mørk Andersen) stemte imod

Et andet mindretal i By- og Miljøudvalget (Gunvor Wibroe) tog forbehold.

Beslutning fra Magistraten_2018-21, 13. september 2021, pkt. 362:

Et flertal i magistraten (Borgmesteren, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Helle Sjelle, Michael Vindfeldt, Thyge Enevoldsen, Lone Loklindt, Jan E. Jørgensen og Mette Bram) og et flertal i by- og miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm, Fasaël Rehman, Ruben Kidde og Thyge Enevoldsen) indstiller, at forslaget, om at nedlægge op til 10 parkeringspladser på Frederiksberg for at konvertere dem til plads for udlejningsløbehjul og -cykler, tiltrædes, idet der ikke er taget stilling til det præcise antal bilparkeringspladser, der inddrages.

Et mindretal i magistraten (Balder Mørk Andersen) undlod at stemme og et mindretal i by- og miljøudvalget (Balder Mørk Andersen) stemte imod.

Et andet mindretal i by- og miljøudvalget (Gunvor Wibroe) tog forbehold. Forbeholdet blev frafaldet i magistraten.

Indstilling 27. september 2021, pkt. 334:

Et flertal i magistraten (Borgmesteren, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Helle Sjelle, Michael Vindfeldt, Thyge Enevoldsen, Lone Loklindt, Jan E. Jørgensen og Mette Bram) og et flertal i by- og miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm, Fasael Rehman, Ruben Kidde og Thyge Enevoldsen) indstiller, at forslaget, om at nedlægge op til 10 parkeringspladser på Frederiksberg for at konvertere dem til plads for udlejningsløbehjul og -cykler, tiltrædes, idet der ikke er taget stilling til det præcise antal bilparkeringspladser, der inddrages.

Et mindretal i magistraten (Balder Mørk Andersen) undlod at stemme og et mindretal i by- og miljøudvalget (Balder Mørk Andersen) stemte imod.

Et andet mindretal i by- og miljøudvalget (Gunvor Wibroe) tog forbehold. Forbeholdet blev frafaldet i magistraten.

Beslutning fra Kommunalbestyrelsen_2018-21, 27. september 2021, pkt. 334:

Sagen blev sendt retur til by- og miljøudvalget.

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 48:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, i det der kan blive brug for at inddrage parkeringspladser i forbindelse med etableringen af ordninger for udlejningsløbehjul og -cykler.

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 48:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet der kan blive brug for at inddrage bilparkeringspladser i forbindelse med udlejningsløbehjul og cykler og idet, der i givet fald søges oprettet erstatningsparkeringspladser i nærheden.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 89:

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet der kan blive brug for at inddrage bilparkeringspladser i forbindelse med udlejningsløbehjul og cykler og idet, der i givet fald søges oprettet erstatningsparkeringspladser i nærheden.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 89:

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Merete Winther Hildebrandt, Helle Sjelle, Laura Lindahl, Mette Bang Larsen, Daniel Panduro, Gunvor Wibroe, Lone Loklindt, Ruben Kidde og Jan E. Jørgensen) og Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet der kan blive brug for at inddrage bilparkeringspladser i forbindelse med udlejningsløbehjul og cykler og idet, der i givet fald søges oprettet erstatningsparkeringspladser i nærheden.

Et mindretal i magistraten (Lotte Kofoed) undlod at stemme.

Punkt 52: Anlægsbevilling til bynatur og biodiversitet 2022

04.00.00-P20-6-20

Resume

I denne sag foreslås en disponering af de i budget 2021/22 afsatte midler til den fireårige pulje til øget bynatur og biodiversitet for 2022 med henblik på at opnå mest muligt bynatur og biodiversitet på Frederiksberg. Udvalget skal tage stilling til anlægsbevillingen, herunder de konkrete udmøntningsforslag.

Beslutning

Sagen blev sendt retur til Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget.

Indstilling

Magistraten og Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling på 5,3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbe-løb i 2022,
2. at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen betinget af, at overførslen godkendes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022, idet udvalget besluttede at gå videre med taghaven på rådhuset, og
3. at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse,
4. at der sikres en formidlingsindsats til borgerne om projekterne.

Sagsfremstilling

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte på mødet den 7. februar 2022 sagen efter drøftelser. Den tidligere sagsfremstilling følger nedenfor. Forvaltningen har ikke yderligere at bemærke.

Tidligere sagsfremstilling (7. februar 2022)

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte på mødet den 31. januar 2022 sagen, idet udvalget ønskede en yderligere redegørelse for prioritering af bl.a. taghave på rådhuset samt prissætning for anlægs- og gartnerarbejde i forbindelse med de enkelte forslag.

Taghave på Rådhuset

Udvalget bad på sit møde om en yderligere redegørelse for prioritering af blandt andet en taghave på rådhuset samt om et alternativ til denne.

Forvaltningens forslag om en taghave på rådhuset tager afsæt i en vurdering af, at projektet vil kunne tilgodese en bred vifte af hensyn. Målet i kommunens strategi for bynatur og biodiversitet er at bidrage til et levedygtigt miljø for fugle, insekt- og dyrearter og derigennem øge biodiversiteten - og herudover at bidrage til lokal og global reduktion af CO₂, nox'er og varmeeffekt samt at inspirere og stimulere til grønne initiativer. Initiativer – som ikke er synlige for alle – som f.eks. grønne tage og en taghave - kan således have stor effekt i forhold til biodiversiteten.

Taget på rådhuset, hvor der er foreslået etableret en taghave, huser i dag også kommunens bybier, som vil have stor gavn af de næringskilder, der vil være til stede i en taghave netop dette sted. Herudover vil andre insekter også have gavn heraf. Med flere insekter følger endvidere flere fødekilder til blandt andet mursejlerne, der har fået opsat redekasser på selve rådhusårnet.

Endelig vil en taghave have en række miljømæssige fordele. Eksempelvis vil en taghave medvirke til at dæmpe varmeeffekten, ved at den sorte tagflade vil blive omdannet til en grøn have, som optager CO₂ og køler omgivelserne. En taghave vil desuden kunne tilbageholde en vis mængde regnvand og dermed bidrage til Frederiksberg Kommunes klimaplan.

En taghave vil således kunne bidrage som inspirationskilde for de muligheder, der er i en tætbebygget by for at tilgodese biodiversitet i forbindelse med nybyggeri og renovering af eksisterende boligmasse.

Som alternativ til det foreslåede projekt kan forvaltningen foreslå at overføre midlerne til projektet på Troels Lunds Vej. Det er i indstillingen foreslået at tilplante to af de seks midterrabbatter på vejen (idet midterrabbatten mod Hoffmeyersvej er delt op i to med en sti i midten) startende med en midterrabat i hver ende af vejen – det vil sige den midterrabat, der

grænser til Jens Jessens Vej og en del af midterrabbatten mod Hoffmeyersvej. Overføres midlerne til dette projekt, vil den anden halvdel af midterrabbatten mod Hoffmeyersvej kunne beplantes med insektvenlige og salttolerante stauder.

Prissætning for anlægs- og gartnerarbejde

Udvalget spurgte på sit møde endvidere ind til prissætningen for anlægs- og gartnerarbejde.

Forvaltningen kan hertil oplyse, at priserne for anlæg og første års etableringspleje er baseret på erfaringer med priser på lignende projekter i 2021. For insektvenlige staudebede forventes således en kvadratmeterpris mellem ca. 1.200 kr. og 1.800 kr. afhængig af størrelsen. I denne pris indgår fjernelse af eksisterende græs og jord, håndgravning omkring eventuelle træer, bortskaffelse af jord samt opfyldning af ny, ukrudtsfri vækstmedie. Derudover plantes der 12 stauder pr. kvadratmeter, som det første år skal håndluges og vandes omkring 20 gange, idet det bemærkes, at første års ekstra etableringspleje også er indlagt i prisen.

Den afledte drift for de forskellige foreslåede projekter er ligeledes baseret på baggrund af øget drift i lignende projekter. Nogle projekter etableres i anlæg, der allerede driftes, og her medregnes naturligvis kun merdriften, mens andre er nye projekter, hvorfor de relativt vil koste noget mere at driftes.

En drift på 25.000 kr. pr. år modsvarende en gennemsnitlig ugentlig indsats på ca. 1 time og 15 minutter, mens en drift på 5.000 kr. tilsvarende svarer til en gennemsnitlig indsats på ca. 15 minutters om ugen. Det inkluderer løn, maskiner, materialer og transport m.v.

Som eksempel er der i forbindelse med projektet i Lindevangsparken afsat 25.000 kr. til afledt drift, da det vurderes, at der udover den eksisterende drift skal anvendes ca. 1 time og 15 minutter mere om ugen. Den ekstra drift er nødvendig, da parkens eksisterende krat i dag kun modtager minimal pleje i sammenligning med det foreslåede nøddehegn, som vil kræve ekstra pleje og opmærksomhed, men samtidig styrke biodiversiteten i parken betragteligt, ligesom de øvrige foreslåede tiltag i parken også vil medføre en merindsats.

For så vidt angår projektet i Lindevangsparken skal det bemærkes, at der blandt andet vil blive tynde ud i det eksisterende krat på siden mod Dalgas Boulevard mellem Finsensvej og Ewaldsensvej. Her vil selvsåede træer og buske blive erstattet af et såkaldt lysåbent nøddehegn bestående af nøddebuske iblandet hjemmehørende, frugtsættende buske og træer, hvilket giver gode fødekilder til fugle, egern m.v. Ved jævnlig tilbageklipping vil nøddebuskene tilføre dødt ved til gavn for overvintrende insekter, svampe og pindsvin. Bevoksningen mod Dalgas Boulevard vil forsat skærme parken mod trafik, men på ovennævnte stykke fremstå mere åbent og imødekomende.

Tidligere sagsfremstilling (31. januar 2022)

I budgetforliget for Budget 2021-22 fremgår det, at "Frederiksbergs bymæssige kvaliteter især er knyttet til det grønne. Det gælder træer, grønne åndehuller og haver såvel som i den måde, hvorpå det grønne tænkes ind i de bæredygtige løsninger i byen, herunder klimatilpasning.

Partierne er enige om, at bynaturen, biodiversiteten og et frodigt blomsterrigt udtryk kan styrkes yderligere". ... "Det skal ske ved at etablere flere små grønne og blå lommer, bedre forhold for insekter og blomster, og en yderligere begrønning af mindre pladser og gadehjørner. Ved et kommende udbud vil der være særligt fokus på begrønning af læskure mv."

Der blev i den forbindelse afsat 15,8 millioner over fire år til øget bynatur og biodiversitet, og i 2022 er der afsat 5,3 mio. kr. til formålet. Hertil kommer, at der er ubrugte midler fra puljen i 2021 på 400.000 kr., som følge af en række projekters udskydelse grundet blandt andet byggeri, corona og dermed underbemanding hos entreprenører. Disse midler forventes overført til anvendelse i 2022 til finansiering af udskudte projekter i 2021.

Det bemærkes, at midlerne, der blev afsat i 2021 til at styrke bynaturen og biodiversiteten på Frederiksberg på i alt 2,9 mio. kr., blev udmøntet til omlægning af mindre græsarealer til blomsterenge med henblik på at tiltrække insekter for at fremme biodiversiteten, endvidere er der omlagt og anlagt bede og gadehjørner med bivenlige stauder m.v., ligesom der er etableret gadehaver, som er borgerdrevne mv. Desuden er der iværksat en kortlægning over biodiversitetspotentialer på Frederiksberg, herunder målinger af biodiversiteten to konkrete steder for at opnå en baseline for biodiversiteten før indsatsen for at øge biodiversiteten disse steder samt igangsat en række øvrige eksterne samarbejder med andre relevante aktører.

Ovennævnte kortlægning "Biodiversitetspotentiale i Frederiksberg Kommune - Resultater & anbefalinger" er udarbejdet i samarbejde med Habitats ApS, som er en rådgivningsvirksomhed, der arbejder med løsninger, der kan fremme den lokale biodiversitet, og er samtidig pionerer i at arbejde med bynatur, der skaber samspil mellem biodiversitet og livskvalitet. Kortlægningen (bilagt), indeholder en opgørelse over kommunens grønne arealer. Herudover udvælges der i kortlægningen de grønne arealer, hvor der er størst potentiale for at opnå øget biodiversitet, idet størrelsen på arealerne, herunder arealernes funktion som grøn korridor, er af væsentlig betydning for indsatsen. Herudover indeholder kortlægningen konkrete forslag til initiativer i de grønne anlæg, hvor indsatsen foreslås på grund af deres størrelse.

Kortlægningen forholder sig ikke til øvrige tiltag i kommunen for at løfte bynaturen lokalt. De foreslåede projekter for 2022 er bl.a. baseret på ovennævnte kortlægning, ligesom der også er projekter, der løfter bynaturen lokalt. På baggrund af ovenstående foreslår forvaltningen, at midlerne i 2022 disponeres til følgende projekter:

Formidling

Der afsættes 120.000 kr. til udarbejdelse og distribution af tre målrettede pjecer, der skal formidle, hvilke indsatser man som institution, boligforening eller haveejer kan gøre for at styrke bynaturen og biodiversiteten på egen matrikel til gavn for den samlede bynatur og biodiversitetsindsats på Frederiksberg. Yderligere afsættes der 150.000 kr. til borgerinddragelse og dialog omkring disse tre pjecer samt en fjerde, der henvender sig til offentlige og private bygherrer. Sidstnævnte er allerede under udarbejdelse.

Blomsterløg

Der har i flere år været afsat en pulje i budgettet til indkøb og udlægning af blomsterløg til at skabe blomstring i foråret, og de udgør samtidig vigtige næringskilder for bier og insekter på dette tidspunkt af året. Puljen udløb i 2021. Imidlertid besluttede daværende By- og Miljøudvalg på sit møde den 29. november 2021, at der skal afsættes 50.000 kr. til udlægning af blomsterløg i 2022, og at midlerne i 2022 skal afholdes af puljen for Bynatur og Biodiversitet.

Der vil således blive udlagt blomsterløg for 50.000 kr. Det vil være helt oplagt at udlægge blomsterløg i de arealer, der arbejdes med i 2022. Derfor vil dette blive indtænkt i nedenstående projekter. Herudover holder blomsterløg ikke evigt, og derfor vil der også blive genlagt blomsterløg, hvor disse er gået til. Hvorvidt løg er gået til, vil først kunne konstateres ved blomstringstiden i foråret.

Grønt gadehjørne i krydset mellem H.V. Nyholms Vej og Peter Bangs Vej

På hjørnet af Hoffmeyersvej og Peter Bangs Vej foreslås der etableret et grønt gadehjørne med et stort bed, som i udformning matcher bedene længere henne ad Peter Bangs Vej ved H.V. Nyholms Vej. Bedet vil være med til at højne biodiversiteten og vil kunne nydes fra en ny opstillet bænk. Byrummet bliver også udstyret med ny belægning samt cykelstativer og affaldskurv. Udvalget vil få forelagt et mere detaljeret forslag til design, før projektet igangsættes.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 165.000 kr.
- Afledt drift: 16.000 kr.

Nyttehaver ved Solbjerg Parkkirkegård

Daværende By- og Miljøudvalg vedtog på møde den 22. november 2021, at der etableres 10 nyttehaver på det grønne areal mellem Solbjerg Parkkirkegård og Søndre Fasanvej, hvor der i forvejen er placeret tre gadehaver.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 100.000 kr.
- Afledt drift: 15.000 kr.

Kærlighedspladsen

Kærlighedspladsen (det lille grønne område, hvor Kærlighedsstien møder Peter Bangs Vej) er i dag mørk og kan opleves utryk. Med det foreslåede projekt vil det lille grønne område blive åbnet for forbipasserende. Samtidig vil biodiversiteten kunne øges ved at erstatte bundbeplantning af vedbend med skygetålende insektvenlige stauder.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 165.000 kr.
- Afledt drift: 15.000 kr.

Taghave på Rådhuset

På den østlige del af taget på rådhusets tredje sal foreslås der anlagt en taghave med insektvenlig beplantning. Haven vil kunne nydes fra en slynget sti på taget og blive beplantet med stauder og blomstrende buske. Udvalget vil få forelagt et detaljeret forslag til design, før projektet igangsættes.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 330.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Sideheller på Dirch Passers Allé

Sidehellerne på Dirch Passers Allé, fra Finsensvej til rundkørslen ved Preben Kaas Vænge, består i dag af en græsbeplantning. Der foreslås at erstatte den nuværende græsbeplantning med en insektvenlig urtebeplantning. Den nye beplantning vil give et løft til byrummet samt virke som en grøn korridor for insekter, fugle m.v.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 220.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Nyt grønt bånd på Finsensvej Vest

En del af det meget brede fortov, som strækker sig fra Finsensvej 120 til jernbaneoverskæringen ved Finsensvej 102, foreslås omdannet til et grønt bånd med henblik på at øge bynaturen og biodiversiteten af området. Det grønne bånd udvikles i samarbejde med områdefornyelsen Finsensvej Vest, og forvaltningen vil undersøge, om det kunne indtænkes som en del af en klimaløsning. Udvalget vil få forelagt et detaljeret forslag til design, før projektet igangsættes.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 1.100.000 kr.
- Afledt drift: 40.000 kr.

Lindevangsparken

Med afsæt i anbefalinger fra rapporten om biodiversitets potentialer på Frederiksberg foreslås staudebedet i Lindevangsparken ud mod Dalgas Boulevard at blive opdateret, således at der i huller m.v. tilføjes flere næringskilder til insekter i eksisterende staudebede, som beplantes med primært hjemmehørende arter. Desuden foreslås det at skabe flere bosteder for parkens dyreliv ved at omlægge eksisterende kratbevoksning til nøddehegn iblandet hjemmehørende frugtsættende træer. I disse zoner kan der anlægges lave sydvendte insekthøje, hvor bl.a. jordboende bier kan tage bolig, og krathegn, hvor insekter kan overvintre.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 275.000 kr.
- Afledt drift: 25.000 kr.

Kristian Zahrtmanns Plads

I anlægget foreslås det at tilføre nye pollenkilder ved at omlægge de eksisterende rosenbede til hjemmehørende og insektvenlige stauder suppleret af forårsblomster. Yderligere foreslås det, at der ryddes ud i kratbevoksningen i anlæggets vestlige del, hvorefter der kan anlægges mindre stensætninger samt ophænges fuglekasser.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 110.000 kr.
- Afledt drift: 5.000 kr.

Flintholm Kirke

Bynatur og biodiversitet i det lille anlæg foreslås styrket ved at indplante insektvenlige buske og stauder i randbeplantningen. Dermed skabes der flere levesteder for fugle og andre dyr, ligesom bærbuske vil give føde til dyrene. Under de store træer kan der etableres en bivenlig blomstereng. Det endelige design vil blive udviklet i dialog med kirken.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 275.000 kr.
- Afledt drift: 25.000 kr.

Troels Lunds Vej midterrabbatter

Midterrabbatterne på Troels Lunds Vej foreslås omlagt til salttolerant staudebeplantning. Det vil ikke være muligt at omlægge hele anlægget, så der startes op med beplantning i hver ende af vejen. Yderligere opsættes der fuglekasser i træerne i midterrabbatterne. Projektet vil således skabe vigtige fødekilder til insekter samt styrke områdets fugleliv.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 449.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Pinetet (anlæg i Bymidten)

Der kan skabes flere mikrohabitater ved eksempelvis blotlægning af jord og anlæggelse af små stensætninger på anlæggets sydvendte del. Yderligere kan der opsættes fuglekasser på træerne og tilføjes flere pollenkilder i form af hjemmehørende vilde urter, som skal erstatte den eksisterende græsbeplantning.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 110.000 kr.
- Afledt drift: 0 kr.

Den Grønne Sti

Med afsæt i et samarbejde med Københavns Universitet og Dansk Ornitologisk Forening søger projektet at styrke fuglelivet og øge stiens potentiale som grøn korridor. Dette foreslås ved bl.a. at opsætte af fuglekasser og ved at skabe adgang til vand. I projektet foreslås det således at bearbejde Den Grønne Stis overgangszoner og tilføje flere fødekilder i form af vildtvoksende urter og hjemmehørende frugtsættende træer og buske.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 550.000 kr.
- Afledt drift: 46.200 kr.

Brøndsteds Allé

På hjørnet af Brøndsteds Allé og Vesterbrogade foreslås der etableret et grønt gadehjørne med et stort grønt bed, som vil højne biodiversiteten og forskønne byrummet. Bedet beplantes med insektvenlige stauder og vil kunne nydes fra en ny bæk. Udvalget vil få forelagt et detaljeret forslag til design, før projektet igangsættes.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 220.000 kr.
- Afledt drift: 10.000 kr.

Grøndalen og stien langs metroen

Dele af de store græsplæner i anlæggets nordvestlige del omlægges til blomsterrige beplantninger. Således kan der skabes en større kontinuitet mellem anlæggets vestlige del og den mere blomsterrige og vilde østlige del, som for nyligt blev omlagt i forbindelse med et regnvandsprojekt. Yderligere kan der opsættes fuglekasser på anlæggets træer og tilføjes flere fødekilder i form af hjemmehørende frugtsættende træer og buske. Hvor det er muligt foreslås græsbeplantninger på stien langs med metroen omlagt til blomstereng.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 330.000 kr.
- Afledt drift: 30.000 kr.

Frederiksbergs Ældre Kirkegård og Søndermark Kirkegård

I stil med indsatsen på Solbjerg Parkkirkegård i 2021 foreslås der opsat fuglekasser og insekthoteller på Frederiksberg Ældre Kirkegård og Søndermark Kirkegård. Yderligere vil kasserede gravsten blive omdannet til fuglebade og opsat ved eksisterende vandudtag, så kirkegårdens dyreliv får adgang til vand. Hvor det er muligt, vil der blive etableret flere insektvenlige blomsterrige beplantninger.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 350.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Projekter igangsat i 2021

Grønnegården

Beplantningen langs den sydlige del af grønnegården udskiftes med blomstrende buske og stauder. herudover opsættes der et fuglehus.

- Anlægs og etableringspleje: 50.000 kr.

Grønt gadehjørne på Fuglevangsvej og J.M. Thieles Vej

På hjørnet af Fuglevangsvej og J.M. Thieles Vej blev det i 2021 besluttet at etablere et grønt gadehjørne med tre store grønne bede, som vil højne biodiversiteten og forskønne byrummet. De nye byrum vil kunne nydes fra to indbyggede bænke, og der opsættes også nye cykelstativer samt affaldskurve og stander til hundeposer. Der er allerede etableret et bed med indbygget bæk i krydsets vestlige hjørne. Etablering af de to bede i krydsets østlige hjørne, som efter aftale opsættes på privat grund, blev udsat i 2021 som følge af ombygning. Bedene vil blive opsat og beplantet i 2022.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 110.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Grønt gadehjørne på Hoffmeyersvej og Peter Bangs Vej

På hjørnet af Hoffmeyersvej og Peter Bangs Vej foreslås der etableret et grønt gadehjørne med tre store, grønne bede samt et nyt træ, som vil højne biodiversiteten og forskønne byrummet. Det nye byrum kan nydes fra den indbyggede bæk, og der opsættes også en affaldskurv og en stander til hundeposer. Der er i efteråret 2021 etableret og beplantet to bede, ét på hver side af Hoffmeyersvej. Efter dialog med områdets erhvervsdrivende, er der fundet dimensioner og placering for bedet og vejtræet, og de vil blive etableret primo 2022.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 71.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Herudover afsættes der 400.000 kr. til projektering og løn.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

By-, kultur- og miljøområdet vurderer, at den foreslåede udmøntning af midlerne vil bidrage til at skabe mere bynatur og øge biodiversiteten på Frederiksberg både gennem nye projekter og steder, men også på eksisterende arealer, hvor biodiversiteten kan opgraderes.

Økonomi

Såfremt indstillingen tiltrædes, anlægsbevilliges 5,3 mio. kr. finansieret af rådighedsbeløbet for 2022. De samlede midler til rådighed i 2022 er 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022. De 5,7 mio. kr. anvendes til de ovenfor anførte projekter med tilhørende økonomi. Hertil kommer, at der er afsat 347.200 kr. til at håndtere de forventede udgifter til afledt drift.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 7. februar 2022, pkt. 42:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen.

Indstilling 7. februar 2022, pkt. 42:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling på 5,3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2022,
2. at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen, betinget af at overførslen godkendes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022, og
3. at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse.

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 31. januar 2022, pkt. 25:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen, idet udvalget ønskede en yderligere redegørelse for prioritering af bl.a. taghave på rådhuset, prissætning for anlægs- og gartnerarbejde i forbindelse med de enkelte forslag.

Indstilling 31. januar 2022, pkt. 25:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling på 5,3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2022,
2. at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen, betinget af at overførslen godkendes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022, og
3. at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse.

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 54:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling på 5,3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2022,
2. at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen, betinget af at overførslen godkendes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022 - og
3. at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse.

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 54:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling på 5,3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2022,
2. at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen betinget af, at overførslen godkendes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022, idet udvalget besluttede at gå videre med taghaven på rådhuset, og
3. at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse,
4. at der sikres en formidlingsindsats til borgerne om projekterne.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 90:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling på 5,3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2022,
2. at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen betinget af, at overførslen godkendes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022, idet udvalget besluttede at gå videre med taghaven på rådhuset, og
3. at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse,
4. at der sikres en formidlingsindsats til borgerne om projekterne.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 90:

Magistraten og Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at der meddeles anlægsbevilling på 5,3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2022,
2. at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen betinget af, at overførslen godkendes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022, idet udvalget besluttede at gå videre med taghaven på rådhuset, og
3. at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse,

4. at der sikres en formidlingsindsats til borgerne om projekterne.

Bilag

Afsluttende rapport_Biodiversitetspotentiale Frederiksberg kommune_221221_PDFVersion

Bevillingsskema - bynatur og biodiversitet 2022

Punkt 53: Status på Ressource- og Affaldsplan 2026, herunder implementering af nye nationale krav

07.00.01-A00-9-20

Resume

Denne sag giver en status på primært de borgerrettede indsatser i Ressource- og Affaldsplan 2026, herunder implementeringen af de nationale krav på affaldsområdet, der har været hovedfokus i 2021. Derudover præsenterer sagen en række forslag til fremadrettede indsatser og forsøg, som udvalget skal tage stilling til. De foreslåede indsatser og forsøg har til formål at fremme kommunens ambitiøse mål på affaldsområdet.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at aktuel status på de borgerrettede og tværgående indsatser i Ressource- og Affaldsplan 2026 tages til efterretning, idet udvalget tog til efterretning, at villaejere vil kunne få haveaffald i sække afhentet,
2. at forslag til yderligere indsatser, som beskrevet i sagen, godkendes.

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget ønskede desuden en oversigt over takststigninger på affald for de sidste 10 år.

Sagsfremstilling

Ressource- og Affaldsplan 2026 - Genbrugslaboratorium Frederiksberg (REP26) blev vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 14. juni 2021 (overblik og plan er vedlagt som bilag 1 og 2). I det følgende gives en status over de borgerrettede og tværgående aktiviteter, der har fundet sted i planperiodens første år samt forslag til indsatser og forsøg, der kan igangsættes, såfremt de vedtages. Alle forslag har som forudsætning, at de kan gennemføres inden for rammerne af det nuværende affaldsgebyr.

De konkrete forslag til indsatser er:

1. at der etableres mulighed for tilvalg af ugetømning af rest- og madaffald i villaerne om sommeren (fra 1. juni-31. august) mod betaling af gebyr,
2. at frekvensen for indsamling af haveaffald i villaer pr. 1. april øges fra hver 6. uge til hver 3. uge, men at indsamlingsperioden reduceres til 1. marts til 31. november (mod tidligere hele året), og at der gives mulighed for bestilling af stort haveaffald med grab på egnede pladser,
3. at perioden for indsamling af haveaffald i etageboliger ændres til 1. januar til 31. november (mod tidligere medio marts til medio december), og at der pr. 1. april gives mulighed for ubegrænset antal beholdere til haveaffald samt bestilling af stort haveaffald med grab på egnede pladser,
4. at der opstilles kuber til glas i villaområderne og at det efter et år evalueres, hvorvidt der er behov for en supplerende indsats
5. at der i forbindelse med opstilling af kuber til glas nedlægges en parkeringsplads på Mariendalsvej,
6. at forsøg med indsamling af tekstilaffald i 240 beholdere i udvalgte etageejendomme igangsættes som beskrevet per 1. maj 2022,
7. at forsøg med indsamling af tekstilaffald i kuber på centrale placeringer i villaområderne igangsættes i fjerde kvartal 2022,
8. at udvidelse af Projekt Sammen om Skraldet med proaktiv reduktion af beholderkapacitet til restaffald i et helt distrikt etageboliger igangsættes 1. maj 2022 og kører til 1. maj 2023 som foreslået - og
9. at evaluering af forsøg med tidlig udkørsel af skraldebiler tages til efterretning.

Delmål 1 (borgerrettet): Nye nationale krav til øget genanvendelse skal gennemføres på en brugervenlig samt miljømæssigt og økonomisk fordelagtig måde

I løbet af 2021 har hovedfokus på affaldsområdet været at implementere nye nationale krav, jf. også ”Implementeringen af nationale krav til affaldshåndtering” vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 15. marts 2021 samt ”Orientering om status på udrulning af ny affaldsordning” den 23. august 2021.

Status

Som følge af en national aftale indgået i juni 2020 skal alle danskere sortere 10 typer affald, herunder 1) papir, 2) pap, 3) plast, 4) mad- og drikkekartoner, 5) metal, 6) glas, 7) madaffald, 8) farligt affald (inklusive elektronik og batterier), 9) restaffald og 10) tekstilaffald. Desuden skal mere storskrald genbruges og genanvendes frem for at blive brændt, og der skal sorteres plast samt eventuelt andre typer affald på travle steder i det offentlige rum.

På Frederiksberg har det indtil videre betydet følgende ændringer:

- Ordningen for plast er blevet udvidet, så kommunen indsamler både plast og mad- og drikkekartoner i samme beholder (det bliver eftersortert på anlæg). Borgerne er blevet gjort bekendt med ændringen ved nye skilte på beholderne til plast/mad- og drikkekartoner og en kampagne på bl.a. infostandere, skraldebilernes sider og det husstandsdelte Magasin Genbrug.
- For etageejendomme er de frivillige ordninger for glas og farligt affald blevet obligatoriske. Det betyder, at alle har mulighed for at få et skab eller en boks til farligt affald samt en beholder til glas, hvis de henvender sig til kommunen. Samtidig er kommunen i gang med proaktivt at udrulle ordningen til alle etageejendomme.
- For villaer/rækkehuse er de frivillige ordninger for plast og metal blevet obligatoriske, ordningen for bioaffald er blevet delt op i en ordning for madaffald, og en frivillig ordning for haveaffald og en beholder til pap har erstattet den tidligere mulighed for at aflevere pap samtidig med storskrald. Ordning for glas udestår. (Se forslag nedenfor).
- Nye regulativer for husholdningsaffald og erhvervsaffald, der beskriver ændringerne er ved at blive udarbejdet og et udkast med henblik på offentlig høring forventes politisk behandlet i første halvår af 2022.
- Alle beholderne i villaområder har fået nye skilte med nationale piktogrammer. I etageejendommene er udrulningen af de nye skilte endnu kun påbegyndt, da temperaturen skal være over 15 grader for at skiltene bliver siddende. Der gennemføres forsøg med skilte med de nye nationale piktogrammer til svagtseende og blinde i en enkelt bolig med henblik på, at kommunen kan indkøbe et antal sæt med egnede skilte, der kan sættes på beholderne efter henvendelse til kommunen.
- Oprindeligt var der frist for etablering af henteordninger for tekstiler 1. januar 2022. Miljøstyrelsen har udsat fristen for indsamling af tekstilaffald til juni 2023 eller senere. Miljøstyrelsen har initieret et partnerskab for tekstiler med henblik på at etablere et cirkulært marked. Frederiksberg Kommune deltager i partnerskabet for dels at opnå førstehåndsviden om, hvordan ordningen vil blive organiseret fremadrettet og dels få en mulighed for at påvirke beslutningerne.
- Der er indgået nye aftaler i forhold til storskrald, som vil blive uddybet nedenfor under delmål 3.
- Forvaltningen har endnu ikke alle tal på, hvad ændringerne har betydet for genanvendelsen af de forskellige typer affald, men den samlede beholderkapacitet til restaffald er reduceret med ca. 5% siden marts 2021 som konsekvens af ændringerne især i villaområderne.

Borgerne har generelt reageret positivt på disse ændringer, men der var alligevel nogle udfordringer i den første tid. Her modtog kommunen flere henvendelser end normalt, de allerfleste fra villaejere. Henvendelserne vedrørte især:

- Lugtgener i forbindelse med madaffald om sommeren

- For lidt plads i beholderen til restaffald (72 liter pr. uge pr. husholdning som udgangspunkt)
- Tømning af haveaffald hver 6. uge i modsætning til hver 4. uge vinter og hver 2. uge sommer
- Et mindre antal borgere henvendte sig med utilfredshed over at skulle have et større antal beholdere stående på matriklen
- Fra Fuglebakke kvarteret har der desuden været et stort ønske om at få hentet madaffald/restaffald og plast/mad- og drikkekarton fra stien bag husene (pap og metal/papir foran husene).

Henvendelserne blev dog ofte ledsaget af generel opbakning til øget sortering og mere genanvendelse. Ordningerne for papir, metal, plast/mad- og drikkekarton og pap er udrullet og modtaget godt, hvilket betragtes som en succes.

Nu et halvt år senere er antallet af henvendelser tilbage på niveauet fra før opstart med de nye ordninger. Det skyldes formentlig, at de fleste af borgerne er blevet bedre til at sortere, og hvor det var nødvendigt, har borgerne fået en større beholder til restaffald. Samtidig er lugtgener og tømning af haveaffald et mindre problem om vinteren.

For så vidt angår Fuglebakke kvarteret har kommunen aktuelt ikke kapacitet på en miniskraldebil til at kunne hente madaffald/restaffald og plast/mad- og drikkekarton fra stien bag husene på den ulige side af Egernvej samt Drosselvej 1-41. For at reducere antallet af beholdere på forsiden af husstanden, hvor der er pladsmangel, er der givet midlertidig dispensation, så 39 husstande ikke har krav om en beholder til pap. Efterfølgende har flere husstande henvendt sig og bedt om en beholder, hvormed der nu kun er 22 husstande, der ikke kan sortere pap ved boligen. Kommunen arbejder fortsat med forskellige løsninger for optimering af indsamlingen med henblik på at mere affald kan hentes fra bagsiden. Der forventes at være en afklaring på dette efteråret 2022.

Forslag til yderligere indsatser til beslutning

- *Mulighed for tilvalg af ugetømning af mad- og restaffald henover sommeren i villaområderne.* Madaffald og restaffald kan blive tømt hver uge i stedet for hver 2. uge i juni-august mod forudgående bestilling. Ydelsen kan kun bestilles for hele perioden. Ifølge vedtagne takster for gebyrer, betaler hver enkelt husstand et fast beløb for genanvendeligt affald, herunder madaffald, uanset hvor meget man afleverer. Restaffald betales per tilgængelig beholdervolumen. Uden at ændre på den aktuelle gebyrstruktur vil tilvalg af dobbelt tømning i et kvartal derfor koste den enkelte tilmeldte husstand 25% mere i gebyret for restaffald. Taksterne for 2023 skal aftales før kommunen kan opnå erfaringer med, hvad det reelt koster at tilbyde dobbelttømning i sommerkvartalet. I 2022 vil forvaltningen derfor monitorere omkostningerne ved den øgede tømmefrekvens med henblik på et omkostningsægte gebyr for 2024, herunder udligning af eventuelle tab i 2022 og 2023. Indtil da tømmes madaffald uden øgede omkostninger for de tilmeldte husstande.
- *Oftere tømning af haveaffald i villaområderne, men ikke længere mulighed for tømning hele året.* Indsamlingen af haveaffald foreslås ændret fra hver 6. uge hele året til hver 3. uge 1. marts til 31. november, det vil sige i de måneder, hvor der er mest haveaffald. I de samme måneder vil der være mulighed for afhentning med grab på egnede steder ved bestilling og mod betaling. Det vil også fortsat være muligt at bestille en stor container mod betaling.
- *Haveaffald i etageejendomme.* Sideløbende foreslås, at ordningen for haveaffald i etageejendomme ændres fra medio marts til medio december, så den bliver tilsvarende villaerne 1. marts til 31. november. Afhentning med grab på egnede steder mod betaling tilbydes ligeledes også villaerne. Samtidig får etageejendomme mulighed for at få et ubegrænset antal beholdere til haveaffald, hvor der før har været begrænsninger. Dette foreslås med baggrund i, at der stadig ses en del haveaffald i restaffaldet.

- *Kuber til glas.* Derudover foreslås, at der opstilles beholdere til glas i det offentlige rum i villaområderne med henblik på at leve op til de nationale krav om husstandsnær indsamling af glas fra haveboliger. Der er indtil videre fundet 15 forslag til placeringer, hvor de første beholdere kan sættes op jf. kortet bilag 3. Placeringerne er ikke endelige, men er taget med som eksempler på egnede steder. Ordningen med flere kuber til glas i villaområderne foreslås evalueret efter et år med henblik på at tage stilling til, hvorvidt der bliver indsamlet tilstrækkeligt, eller der er behov for justeringer. Det kunne eventuelt være i form af en tilvalgs mulighed som fx en frivillig 240 l beholder ved husstanden. I sammenhæng med denne evaluering forventes det, at forvaltningen kan give en generel status i forhold til nationale krav om sortering i det offentlige rum. Som følge af den nationale aftale på affaldsområdet af juni 2020 skal der etableres sortering af plast og eventuelt også andre typer affald på travle steder i byerne. Nærmere retningslinjer vil blive fastsat af Miljøstyrelsen i sammenhæng med regler for et kommende producentansvar på emballage, der træder i kraft primo 2025. Reglerne for producentansvar skulle have været i høring nu, men er endnu ikke kommet.
- *Forsøg med indsamling af tekstilaffald i etageejendomme og institutioner.* Forvaltningen foreslår, at der fra maj 2022 igangsættes forsøg med indsamling af tekstilaffald i de 208 udvalgte etageejendomme og i en række institutioner, hvor kommunen også planlægger forsøg med proaktiv reduktion af restaffald jf. nedenfor under delmål 2. Der vil være tale om en ekstra 240 liter beholder, som vil blive tømt hver 4. uge som udgangspunkt. Det vil give beboerne i de berørte ejendomme en ekstra mulighed for let at komme af med fx den hullede vinterfrakke og dermed reducere restaffaldet. Formålet vil være at høste nogle erfaringer, inden indsamlingen af tekstilaffald skal rulles ud til hele byen.
- *Forsøg med indsamling af tekstiler i villaområder.* I tillæg hertil foreslår forvaltningen et forsøg med kuber til tekstilaffald i det offentlige rum i villaområder. Forsøget vil kunne igangsættes i fjerde kvartal 2022.

Delmål 2 (borgerrettet): Borgerne skal have lettere adgang til at sortere alle typer affald

Dette delmål går på at øge genanvendelsen gennem lettere adgang til sortering og dermed forventeligt øgede mængder sorteret affald, der indsamles til genanvendelse. Øget genanvendelse og mindre mængder af restaffald er langt henad vejen to sider af samme sag, dog sådan at reduktion af restaffald også kan ske gennem forebyggelse, hvilket også er et mål for kommunen jf. Ressource- og Affaldsplan 2026. Derfor er målet i praksis i flere af kommunens indsatser formuleret som et mål om at reducere restaffald til forbrænding.

Status

I løbet af 2021 har kommunen arbejdet med følgende indsatser i forhold til delmål 2:

- *Sammen om Skraldet* har som mål at reducere beholderkapaciteten til restaffald med 10% i 100 ejendomme om året. Under projektet er der udviklet og testet forskellige beboerrettede indsatser, der bygger på teorierne omkring adfærdsdesign. Der er tale om et gebyrfinansieret klimafondsprojekt jf. sagen "Klimafondsprojekter - Status og disponering af midler" for Magistraten den 4. maj 2020. Indsatsen fortsætter i 2022 og 2023. Foreløbige resultater peger på, at indsatsen er med til at ændre borgernes vaner og derigennem reducere restaffaldet.
- *Samarbejde mellem kommunen og de almennyttige boligforeninger under Boligforum om FN's Verdensmål, herunder primært verdensmål 12 om bæredygtig produktion og forbrug* har tilsvarende et mål om at reducere beholderkapaciteten til restaffald med 10% inden udgangen af 2023. Virkemidlerne er affaldsgennemgange, hvor kommunen og boligforeningerne sammen gennemgår beholdernes type og placering, skiltning mv. for at optimere mulighederne for at aflevere affald, kampagner ca. hvert halve år, og spydspidsafdelinger, der enten etablerer affaldsambassadører blandt beboerne eller benytter metoderne udviklet under *Sammen om Skraldet*.
- *Mulighed for tømning af pap og plast /mad- og drikkekartoner to gange om ugen i ca. 2/3 af etageejendommene* jf. sagen om implementeringen af nationale krav til affaldshåndtering vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 15. marts 2021 er i gang med at blive rullet ud med henblik på dels at give mere kapacitet til sortering af plast og pap og dels at gøre plads til beholder til glas og boks eller skab til farligt affald, hvor man ikke har haft det tidligere.

Projekt, der skal ændre skraldemændens rolle i fremtiden. Frederiksberg Kommune er med i et projekt, der handler om, hvordan skraldemændene kan få en mere central rolle i omstillingen til cirkulær økonomi. Hvor affaldsindsamling tidligere var en hård, men relativt simpel opgave, stiller arbejdet i dag nye krav til medarbejderens kompetencer indenfor bl.a. service og dialog med borgerne. Fremtidens skraldemænd er det led i den cirkulære økonomi, der binder borgerne og affaldsbranchen sammen. Skraldemændene skal altså være med til at gøre det lettere for borgerne at sortere. Derfor er det vigtigt, at deres rolle bliver løftet og gentænkt. Projektet er finansieret af Fremfærd; et partnerskab mellem KL og de faglige organisationer, der sammen udvikler de kommunale velfærdsområder, herunder fremtidens renovation. Projektet ledes af 3F, KL og konsulentbureauet Naboskab.

- **Nedgravede containere** er i dag ikke en mulighed på Frederiksberg, bortset fra for glas, der i forvejen hentes med kranbil. Den 17. august 2020 besluttede By- og Miljøudvalget at screene byen for ønsker og muligheder i relation til nedgravede containere. Screeningen er i gang proces, men kun et fåtal har vist interesse. Når der er indsamlet tilstrækkelig mange steder, hvor man ønsker nedgravede containere, og hvor en forhåndsscreening samtidig viser, at det er en reel mulighed set ud fra de fysiske forhold på stedet, vil forvaltningen udarbejde forslag om at etablere nedgravede containere som et supplement til beholderordningerne på Frederiksberg.

Forslag til yderligere indsatser til beslutning

- Udvidelse af Projekt Sammen om Skraldet, så restaffald reduceres og kildesortering øges i et helt distrikt. Det foreslås at udvide Projekt Sammen om Skraldet fra enkeltstående eksperimenter med at sætte et antal beholdere til restaffald væk i sammenhæng med adfærdsindsatser til at kommunen proaktivt reducerer beholderkapaciteten til restaffald i 208 ejendomme med ca. 5.500 husstande og samtidig øger kapaciteten til genanvendeligt affald efter behov fx ved øget tømning af pap og plast/mad- og drikkekartoner. De steder, hvor der sker overfyldninger som konsekvens af forsøget, vil forvaltningen benytte metoderne, der allerede er udviklet og testet i projektet, det vil sige indsatser målrettet beboerne i ejendommen. Dette har til formål at nedbringe mængden af restaffald fra den enkelte husholdning. Skulle denne indsats ikke virke, vil forvaltningen sætte kapaciteten til restaffald op igen i den pågældende ejendom. Formålet med udvidelsen af projektet er at teste, hvor meget det kan lade sig gøre at reducere restaffaldsmængderne ved denne tilgang med henblik på at kunne udrulle metoden i hele kommunen, hvis det viser sig at være effektivt. Udvidelsen af projektet foreslås gennemført maj 2022 - maj 2023 (Se bilag 4 for en uddybende beskrivelse af forsøget samt bilag 5 og 6, der er et kort og en oversigt over inkluderede ejendomme).
- **Fyldemeldere.** I enkelte af de 208 ejendomme, hvor der planlægges forsøg med proaktiv reduktion af restaffald i et helt distrikt, vil kommunen sætte fyldmeldere i alle beholderne med henblik på at monitorere, hvor hurtigt og hvornår beholderne bliver fyldt. Desuden vil der som kontrol blive sat tilsvarende fyldmeldere op i enkelte ejendomme, hvor der ikke gennemføres forsøg med proaktiv reduktion af restaffald. Forsøget har til formål dels at teste denne smart city løsning og dels at blive klogere på beholderkapacitet og tømmefrekvenser for at kunne optimere både genanvendelsen og kommunens drift. Forsøget planlægges igangsat en måned før forsøget med at reducere beholderkapacitet til restaffald og for at have en baseline før forsøget (Se bilag 7 for en uddybende beskrivelse af forsøget).

Delmål 3 (borgerrettet): Mere affald skal kunne sorteres til genanvendelse

Det er et mål, som kommunen hele tiden arbejder med i forhold til kontrakter på afsætning af det sorterede affald, at anlæggene skal kunne modtage mere affald og skal forarbejde det til stadig bedre genanvendelse.

Status

- I 2021 blev kontrakten - hvor Københavns Kommune er kontraktholder - for afsætning af plast udvidet, så anlægget også kunne modtage og eftersortere mad- og drikkekartoner jf. nye nationale krav. Hvis det ikke var lykkedes, skulle borgerne have sorteret mad- og drikkekartoner i en beholder for sig selv, hvilket ville have været pladskrævende og økonomisk uholdbart i forhold til indsamlingsomkostninger.
- Afsætningen af storskrald er tilsvarende blevet optimeret via en samarbejdsaftale med Københavns Kommune, Dragør Kommune og Tårnby Kommune om fælles udbud og kontrakt for behandling af storskrald for at være mere attraktive overfor affaldsbehandlere i forhold til at stille krav om en øget procentdel af genanvendelse af storskraldet. Da der er brug for tid til innovation udbydes ydelsen over to omgange. Først en kortere kontrakt på 2 år med start i september 2021, som vil varetages af tilgængelige teknologier og derefter en længere kontraktperiode,

hvori der ligger et innovativt samarbejde mellem kommuner og leverandør. Som et led i aftalen fra september 2021 udsorteres rent træ, der før var blev indsamlet som brændbart, allerede af skraldemændene i indsamlingsleddet. Det rene træ sendes direkte til genanvendelse, hvilket ser ud til at have øget genanvendelsen af storskrald med op imod 50%.

Delmål 4 (borgerrettet): Borgernes engagement i en bæredygtig hverdag understøttes, så alle ved hvordan de bidrager bedst muligt til en bæredygtig ressourceudnyttelse

Status

- Det husstandsomdelte Magasin Genbrug udkommer to gange om året. Det indeholder sorteringsvejledning, fakta og tips- og tricks i forhold til forebyggelse, genbrug og genanvendelse.
- Der er i december 2021 gennemført en kampagne for sortering af mad- og drikkekartoner. Kampagnen kunne/kan ses på siden af kommunens skraldebiler, på infostandere, i Frederiksbergliv, på infoskærme og på kommunens Facebook-side. Der var også en introduktion til muligheden for at sortere mad- og drikkekartoner i det husstandsomdelte Magasin Genbrug, der udkom i november 2021. Desuden var der som led i kampagnen produceret en "foldevejledning" til mælkekartoner, der bliver uddelt ved velkomstmødet for nye borgere 27. oktober og trykt som Go-Card. A5 kort og plakater med kampagnen bliver uddelt i kommunens almene boligforeninger i februar 2022.

Delmål 1 (tværgående): Mere forebyggelse og direkte genbrug

Status

- I august 2021 har kommunen ansat en 'Genbrugsspotter' til at gå i dialog med brugerne af Bispeengen Genbrugsstation med henblik på at få dem til at aflevere flere ting til genbrug, samt rydde op, sortere, pakke mv. og derigennem sikre et godt flow af ting til genbrug, som primært aftages af almennyttige organisationer. De effekter som de almennyttige organisationer ikke vil have, afsættes på byttecentre på nærgenbrugsstationerne i København. Det kan lade sig gøre, fordi genbrugsstationen er delt mellem København og Frederiksberg. Stillingen som genbrugsspotter er en midlertidig deltidsstilling på 1 år med 17 timer om ugen. Foreløbige resultater tyder på, at der er god effekt af at have en genbrugsspotter, men mængderne for 2021 er endnu ikke endeligt opgjort.

Delmål 2 (tværgående): Madspild begrænses og sorteringen af madaffald forbedres markant

Status

- Der har blandt andet været fokus på madspild og madaffald i kommunens indsatser for at reducere restaffald jf. delmål 2 (borgerrettet).
- Madspild og madaffald var det primære emne i det husstandsomdelte Magasin Genbrug, forår 2021.
- Spørgsmål om madspild og madaffald har været taget op i forbindelse med flere innovations arrangementer afholdt for primært unge mennesker på Frederiksberg.

Delmål 3 (tværgående): Mest muligt plast skal genanvendes

Status

- Der sorteres og indsamles stadig mere plast. Kommunen har derfor åbnet for, at 2/3 af etageejendommene kan gå fra at få tømt deres beholder til plast/mad- og drikkekartoner hver uge til to gange om ugen. Der tømmeres derfor to gange om ugen stadig flere steder i byen efter kommunens konkrete vurdering af behov og pladsforhold.
- Der har indirekte været fokus på plast i forbindelse med, at beholderen til plast fra juli 2021 også har kunne bruges til mad- og drikkekartoner, herunder har der været en kampagne for mad- og drikkekartoner i december 2021.

Delmål 4 (tværgående): Mest muligt tekstilaffald skal genbruges eller genanvendes
Status

- Se venligst ovenfor under delmål 1 (borgerrettede).

Delmål 5 (tværgående): Driften af affaldsordningerne effektiviseres løbende
Status

- *Evaluering af forsøg med tidlig udkørsel.* Der har været gennemført forsøg med tidlig udkørsel af skraldebiler. Forsøget blev gennemført med henblik på at optimere driften ved tømning og få en større udnyttelsesgrad af elskraldebilerne. Imidlertid viste forsøget, at der ikke var den forventede besparelse, at den tidligere udkørsel var til stor gene for borgerne samt at skraldemændenes arbejdsmiljø blev belastet ved de forskudte arbejdstider. Derfor blev forsøget standset før tid, og skraldebilerne kører nu som hidtil efter følgende regler: Skraldebiler, der henter restaffald kører ud kl. 5.45 og holder pause kl. 7.40-8.10 - dog sådan, at der forsøgsvist køres uden pause i forbindelse med anlægsprojektet Pile Allé/Vesterbrogade jf. beslutning i Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget den 10. januar 2022. Skraldebiler, der henter genanvendeligt affald, starter kl. 8.10 (Se bilag 8 om tidlig udkørsel).
- *Bynøgleudbud.* Patentet på det bynøglesystem, som benyttes af skraldemændene i forbindelse med affaldsindsamlingen, udløber i 2023, og nøglesystemet lever ikke længere op til de ønskede sikkerhedskrav. Frederiksberg Kommune har derfor indgået en samarbejdsaftale med Københavns Kommune, som har samme system i dag, om udbud af et nyt og tidssvarende bynøglesystem baseret på elektroniske nøgler. Systemet forventes udbud inden sommerferien med henblik på implementering fra 3. kvartal 2022.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at REP26 overordnet set er kommet godt fra start. Det er ikke mindst gået godt med udrulningen af de nationale krav, hvor kommunen har været én af bare 10 kommuner, der levede op til kravene inden for fristen. Med de ambitiøse mål i REP26 er der dog ikke tid til "at læne sig tilbage" - og forvaltningen foreslår derfor, at kommunen igangsætter de i sagen foreslåede indsatser og forsøg hurtigst muligt.

Økonomi

Overordnet set har denne statussag, herunder de fremførte forslag ingen indvirkning på økonomien, idet forslagene kan gennemføres inden for allerede vedtagne økonomiske rammer, dog med visse justeringer, som er beskrevet nedenfor.

Mulighed for tilvalg af ugetømning af rest- og madaffald i villaerne om sommeren (1. juni til 31. august)

I 2022 og 2023 vil tilvalgsordningen koste 25 % mere for de villaejere, der tilmelder sig ekstra tømning. Forvaltningen vil monitorere udgifterne til ordningen således at tilvalget fra 2024 vil være omkostningsægte i forhold til udgifterne ved at skulle køre ekstra, have ekstra bemanning, omlægge ruterne midlertidigt i affaldsdata-basen mv.

Frekvensen for indsamling af haveaffald i villaer øges fra hver 6. uge til hver 3. uge, men at indsamlingsperioden reduceres til 1. marts - 31. november (mod tidligere hele året) og at der gives mulighed for bestilling af stort haveaffald med grab på egnede pladser

Ændringen betyder, at der tømmes 11 gange om året i stedet for 8 gange om året. I sagen "Implementeringen af nationale krav til affaldshåndtering" vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 15. marts 2021 var der budgetteret med, at plast/mad- og drikkekarton kunne tømmes hver 14. dag i stedet for hver 3. uge i villaer/rækkehuse, hvis det viste sig nødvendigt. Bortfald af denne mulighed kan finansiere den øgede tømning på haveaffald, hvilket betragtes som uproblematisk, idet hver 3. uge vurderes at opfylde behovet. Afhentning med grab på egnede steder vil ske mod særskilt betaling på 1.000 kr. pr. gang ekskl. moms. Dette beløb vurderes at svare til udgifterne ved ordningen, hvilket er centralt, idet hver enkelt ordning på affaldsområdet skal hvile i sig selv.

Indsamling af haveaffald i etageboliger ændres til 1. januar til 31. november (mod tidligere medio marts til medio december), at der gives mulighed for ubegrænset antal beholdere til haveaffald samt bestilling af stort haveaffald med grab på egnede pladser

Ordningen for haveaffald i etageejendomme er en bestillingsordning. Den let forkortede periode, hvor man kan bestille afhentning af haveaffald forventes at udligne sig dels ved lidt flere bestillinger i perioden og dels, at der forventeligt vil være flere beholdere på en lang række steder. Det forventes således ikke, at de foreslåede ændringer vil betyde ændringer for økonomien. Afhentning med grab på egnede steder vil ske mod særskilt betaling på 1.000 kr. pr. gang ekskl. moms.

Dette beløb vurderes at svare til udgifterne ved ordningen, hvilket er centralt idet hver enkelt ordning på affaldsområdet skal hvile i sig selv.

Evalueringsforsøg med tidlig udkørsel af skraldebiler

Formålet med forsøget var et mindske omkostningerne ved afhentning af affald blandt andet ved mere effektiv kørsel på tidspunkter uden meget trafik i gaderne. Forsøget viste imidlertid, at der kun kunne opnås begrænsede økonomiske gevinster ved tidlig udkørsel. Det betyder i det store perspektiv, at der skal findes besparelser andre steder i affaldsdriften. Indtil videre er det sket ved, at der indsamles mere restaffald pr. bil end hidtil, papir indsamles med kun én bil ad gangen i stedet for to. Alle ruter og distrikter er omlagt for at muliggøre indsamlingen af de fraktioner, der med de nationale krav er blevet obligatoriske for hele byen.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 51:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at aktuel status på de borgerrettede og tværgående indsatser i Ressource- og Affaldsplan 2026 tages til efterretning - og
2. at forslag til yderligere indsatser, som beskrevet i sagen, godkendes.

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 51:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget

1. at aktuel status på de borgerrettede og tværgående indsatser i Ressource- og Affaldsplan 2026 tages til efterretning, idet udvalget tog til efterretning, at villaejere vil kunne få haveaffald i sække afhentet,
2. at forslag til yderligere indsatser, som beskrevet i sagen, godkendes.

Udvalget ønskede desuden en oversigt over takststigninger på affald for de sidste 10 år.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 91:

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at aktuel status på de borgerrettede og tværgående indsatser i Ressource- og Affaldsplan 2026 tages til efterretning, idet udvalget tog til efterretning, at villaejere vil kunne få haveaffald i sække afhentet,
2. at forslag til yderligere indsatser, som beskrevet i sagen, godkendes.

Udvalget ønskede desuden en oversigt over takststigninger på affald for de sidste 10 år.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 91:

Magistraten og Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at aktuel status på de borgerrettede og tværgående indsatser i Ressource- og Affaldsplan 2026 tages til efterretning, idet udvalget tog til efterretning, at villaejere vil kunne få haveaffald i sække afhentet,
2. at forslag til yderligere indsatser, som beskrevet i sagen, godkendes.

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget ønskede desuden en oversigt over takststigninger på affald for de sidste 10 år.

Bilag

Bilag 1 - Kort overblik over REP26

Bilag 2 - Ressource_og_affaldsplan_2026

Bilag 3 - Kort over mulige placeringer af containere til glas

Bilag 4 - Proaktiv reduktion af restaffald

Bilag 5 - Kort Proaktiv reduktion af restaffald

Bilag 6 - Ejendomme Proaktiv reduktion af Restaffald

Bilag 7 - Forsøg med fyldemeldere

Bilag 8 - Evaluering Pilotprojekt tidlig udkørsel

Punkt 54: 1. revision af skybrudspakke 2022

05.01.02-G01-2-21

Resume

Daværende By- og Miljøudvalg besluttede i november 2021, hvilke skybrudsprojekter der skulle indgå i Skybrudspakken 2022. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (v. Forsyningssekretariatet) har siden afgjort, hvilke projekter der kan indgå i overgangsordningen for medfinansieringsprojekter. Afgørelsen betyder, sammen med prisstigninger på markedet, at det er nødvendigt at revidere skybrudspakken. 1. revision af skybrudspakken 2022 forelægges derfor til udvalgets godkendelse.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at den forelagte disponering af rådighedsbeløb og anlægsbevillinger vedrørende puljen "Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF" godkendes (gældende henholdsvis for den skattefinansierede og takstfinansierede del af puljen),
2. at der meddeles anlægsbevilling på 11,9 mio. kr. til takstfinansierede projekter finansieret af puljen til takstfinansierede skybrudsprojekter i 2022,
3. at overskydende midler på skattefinansierede projekter på i alt 0,15 mio. kr. føres tilbage til puljen for skattefinansierede skybrudsprojekter i 2022 - og
4. at de takstfinansierede anlægsudgifter midlertidigt finansieres via byggekreditter og omlægges til endelige lån i takt med, at de enkelte delprojekter afsluttes.

Sagsfremstilling

Daværende By- og Miljøudvalg besluttede på møde den 16. november 2015 at indgå en samarbejdsaftale med Frederiksberg Kloak A/S om finansieringen af de skybrudsprojekter, som er nødvendige for at indfri Klimatilpasningsplanens mål om at klimasikre byen. Det er aftalen, at skybrudsprojekterne skal være anlagt i udgangen af 2036.

Der er indgået lignende samarbejdsaftaler med København og Hofor samt kommunerne og forsyningsselskaber langs Harrestrup å, hvormed det muliggøres at finansiere anlægget af de nødvendige skybrudsprojekter med takstmidler. Det er et krav, at anlægspriserne skal være omkostningseffektive. Det vil sige, at skybrudsprojektet skal være billigere, end prisen på en tilsvarende udvidelse af eksisterende kloak.

Generelt er de fleste skybrudsprojekter både takst- og skattefinansieret. Det skyldes, at takstmidlerne kun må anvendes til de dele af projektet, som omhandler regnvandshåndtering. Erfaringer har imidlertid vist, at der er stor synergieffekt ved at kombinere skybrudsprojekter og byrumsprojekter og på den måde at skabe mere værdi for pengene.

Udvalget får hvert år den årlige skybrudspakke til godkendelse. Det fremgår heraf, hvilke projekter der anbefales igangsat samt forslag til disponering af midlerne afsat til skybrudsprojekter. Udvalget får efterfølgende det enkelte projektforslag til godkendelse, når disse foreligger.

Daværende By- og Miljøudvalg godkendte på møde den 29. november 2021 Skybrudspakke 2022. Der er i december 2021 faldet afgørelse om, hvilke projekter der kan indgå i overgangsordningen for medfinansieringsprojekter samtidig med, at der er sket prisstigninger i markedet. Dette betyder samlet set, at der er behov for en række ændringer:

- Der er usikkerhed om tolkningen af omkostningseffektivitet, efter at projekterne er optaget på overgangsordningen. Det forslås derfor kun at medtage de skybrudsprojekter, som har bedst omkostningseffektivitet i Skybrudspakken 2022, mens der skabes afklaring.
- Der har vist sig behov for yderligere justering af anlægs- og rådighedsbevillinger på et par af projekterne grundet fordyrelser. Pres på både materialepriser og arbejdskraft betyder, at der er prisforhøjelser på op til 30 procent på nogle af projekterne. Der er derfor brug for budgetjusteringer, der tager højde for disse prisstigninger.

- Det anbefales, at skybrudsprojektet i Ny Hollænderskolens skolegård bliver sammenlagt med projektet på Ny Hollændervejs flexareal. Projekterne er en del af samme renoveringsarbejder, og de to projekter er behandlet som ét projekt i kommunens ansøgning til Forsyningssekretariatet om mulige projekter til overgangsordningen for medfinansieringsprojekter.
- Det forslås, at skybrudsprojekter på Kastanievej, Lindevej og Uraniavej udgår, da det ikke har vist sig muligt at anlægge de nødvendige mængde volumen til regnvandsforsinkelse inden for en omkostningseffektiv pris.
- Det forslås, at anlægget af skybrudsprojektet på Pile Allé udskydes. Projektet var planlagt til at blive anlagt i indeværende år i forbindelse med Frederiksberg Forsynings renovering af drikkevandsledninger. Da de to projekter ikke er direkte forbundene, og dimensionering af anlægget afventer færdiggørelse af den igangværende regnvandsplan, anbefales det, at kun planlægningen og projekteringen gennemføres i år, mens anlæggelsen af projektet udsættes (projektet forventes anlagt i inden for de næste 4 år).

Skybrudspakke 2022 vil med disse justeringer se sådan ud:

Projekter	Bemærkninger
Ny Hollænderskolen: Skolegård og flexareal. Projektering og anlæg.	De tidligere to skybrudsprojekter sammenlægges til et projekt, da de omhandler de samme arealer. Det forventes, at skybrudsprojektet samt projekteringen af flexarealet gennemføres i indeværende år. Flexarealet vil blive anlagt efterfølgende skolegården.
Emil Chr. Hansens Vej: Kobling til Skolen på la Cours Vej. Projektering og anlæg.	I forbindelse med etablering af de sidste etaper af renoveringen af skolegården på Skolen på la Cours Vej er det muligt at koble regnvandssystemet på Emil Chr. Hansens Vej, således at regnvand fra dette område opsamles i skybrudsanlægget i skolegården på Skolen på la Cours Vej.
Pile Allé: Planlægning og projektering.	Projektet er en skybrudsvej, som på sigt vil lede vandet opstrøms fra Frederiksberg Have. Planlægningen og projekteringen af projektet påbegyndes i indeværende år, og det forventes, at anlæggelsen af projektet udsættes til efter 2024.
Frederiksberg Allé: Dækningsgrave. Anlæg af forsinkelsevolumen.	De nedlagte dækningsgrave langs Frederiksberg Allé omdannes til opmagasinering af regnvand. Projektet blev projekteret i 2021 og anlægges i år.
Betty Nansens Allé. Projektering og anlæg.	Budgettet for takstmidler øges fra 5,6 til 14,1 mio. kr. på grund af prisstigninger samt tekniske udfordringer. Projektet er en forsinkelsesvej, som skal tilbageholde regnvand fra området omkring de nye boliger og plejehjem. Projektet forventes påbegyndt i år og færdiganlagt i 2023.
Nyvej samt Pariseranlægget. Projektering.	Etablering af et større forsinkelsevolumen på Nyvej for at aflaste Frederiksberg Allé ved skybrud. Projektet forventes projekteret i år og færdig anlagt i 2023.

Edisonsvej. Anlæg.	Der er tidligere blevet anlagt et forsinkelsesvolumen i skolegården ved Edisonsvej, og der er planer om at anlægge et lignede forsinkelsesanlæg på Hollændervej. Projektet på Edisonsvej skal sammenkoble disse projekter samt anlægge et mindre forsinkelsesvolumen. Ved at sammenkoble projekterne opnås en større effektivitet.
Bakkegårds Allé og Halls Allé. Projektering og anlæg.	Det anbefales, at der projekteres og anlægges et forsinkelsesvolumen langs Bakkegårds Allé og Halls Allé - og at der eventuelt tilkøbes trævanding til nye træer. Disse projekter vil blive hydraulisk sammenhængende med skybrudsprojekt på Rahbeks Allé, som blev udført i 2021.
Egernvejsanlægget. Projektering og anlæg.	Forundersøgelser blev udført i 2021, og der projekteres på et samlet skybrudsprojekt samt reovering af hele Egernvejsanlægget. Det forventes, at der anlægges et større forsinkelsesvolumen i år i forbindelse med reoveringen af legeområdet på de vestlige arealer ned mod Vagtelvej.
Parkeringspladsen bag rådhuset. Projektering og anlæg.	Koordineret med anlægget af parkeringskælderen på pladsen bag rådhuset anlægges et større forsinkelsesvolumen samt forskellige klimatilpasningselementer på pladsen, som kan illustrere og formidle det lokale vandkredsløb.
Frydendalsvej. Anlæg.	Budgettet for takstmidler øges fra 9,5 til 17,7 mio. kr. på grund af prisstigninger. Der anlægges et forsinkelsesvolumen langs Frydendalsvej, som er koordineret med Frederiksberg Forsynings reovering af drikkevandsledningen. Anlægget forventes udført i perioden medio 2022 til medio 2023.
Nitivej og Priorvej. Anlæg.	Budgettet for skattemidler øges med 0,5 mio. kr. på grund af prisstigninger. Der anlægges flere forsinkelsesvolumener, inkl. trævanding på strækningen.
Frederiksberg Allés sydlige del, inkl. cykelstier. Anlæg.	Budgettet for skattemidler øges med 1. mio. kr. på grund af prisstigninger .
Skolen på Bülowvej. Anlæg.	Budgettet for takstmidler øges med 0,44 mio. kr. på grund af tekniske udfordringer og prisstigninger.
Forundersøgelser øst og vest. Planlægning. Projekter, hvor anlægsfasen forslås udsat:	Der afsættes midler til at forsætte udarbejdelsen af hydrauliske oplandsplaner for Frederiksberg samt til planlægning og samfundsøkonomisk genberegning for at muliggøre overgangen til finansiering via den nye lovgivning

Projekter   Bemærkninger

Peter Bangs Vej Vest 2.	Det foreslås at udsætte anden etape af skybrudsprojektet på Peter Bangs Vej, inkl. begrønning, som oprindeligt blev igangsat i skybrudspakke 2019.
-------------------------	--

Anlæg. Dette gøres for at sikre fremkommeligheden i området. Det bemærkes, at etape 1 er afsluttet i 2019, herunder skybrudssikring af strækningen mellem Søndre Fasanvej og Dalgas Boulevard.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at de foreslåede ændringer af skybrudspakken 2022 er nødvendige for at kunne gennemføre årets prioriterede skybrudsprojekter på den mest omkostningseffektive måde.

Økonomi

Lovgivningen, der giver mulighed for finansiering af skybrudsprojekterne via takstmidler, muliggør, at kravet om omkostningseffektivitet vurderes ud fra en pulje af skybrudsprojekter - og ikke kun ud fra det enkelte projekt. Det gøres for at sikre en større finansiell robusthed. Disse finansielle puljer omtales som projektpakker, og det enkelte skybrudsprojekt skal indgå i en projektpakke for at kunne finansieres via takstmidler. Projektpakkerne forelægges udvalget til godkendelse efter behov. Der er for nuværende godkendt fire projektpakker, og alle skybrudsprojekter, som er anbefalet i skybrudspakke 2022, er indeholdt i en af disse projektpakker.

De takstfinansierede anlægsudgifter finansieres ved kommunens optagelse af byggekredit i anlægsperioden. Byggekrediten omlægges til endelig belåning i takt med afslutning af de enkelte delprojekter. Ydelserne på de endelige lån betales i første omgang af Frederiksberg Kommune og viderefaktureres efterfølgende til Frederiksberg Forsyning. Takstmidlerne er ikke omfattet af anlægsrammen. I forbindelse med udarbejdelsen af regnvandsplanen vil der blive udarbejdet en revideret vurdering af de samlede omkostninger ved klimatilpasning af byen, inkl. beregning af konsekvenser for forbrugerpriserne på vandtaksterne.

Der er i budgettet for 2022 afsat rådighedsbeløb på 107,2 mio. kr. til takstfinansierede projekter og 28,6 mio. kr. til skattefinansierede projekter. Der er tidligere meddelt anlægsbevilling til en række af de oplistede projekter, som dermed lægger beslag på en del af rådighedsbeløbet i 2022.

Der søges om anlægsbevilling på 11,9 mio. kr. til takstfinansierede skybrudsprojekter finansieret af puljen for takstfinansierede skybrudsprojekter i 2022. På de skattefinansierede projekter søges der om at tilbageføre i alt 0,15 mio. kr. til puljen for skattefinansierede skybrudsprojekter. Tilbageførslen dækker over en kombination af merudgifter og besparelser, som til sammen frigør 0,15 mio. kr. Forskydninger i periodiseringen vil blive tilpasset i forbindelse med første forventede regnskab i 2022.

Med udmøntning af 1. revision af skybrudspakke 2022 vil der være afsat finansiering til følgende projekter:

Projekt (Alle beløb er angivet i hele 1.000 kr.)	Skybrudspakke 2022		Ændringer		Resultat af 1.revision		Finansieret via Projektpakke nr.:
	Takst	Skat	Takst	Skat	Takst	Skat	
Egernvejsanlægget	6.800	3.000			6.800	3.000	4
Parkeringspladsen bag rådhuset	7.500	0		2.000	7.500	2.000	4
Frederiksberg Allé, dækningsgrave	5.112	1.000		-500	5.112	500	4
Pile Allé	6.600	2.000			6.600	2.000	4
Betty Nansens Allé	5.600	1.900	8.400		14.000	1.900	2
Nitivej, Priorvej	5.700	1.000		500	5.700	1.500	3
Kastanievej, Lindevej, Uraniavej	5.401	1.910	-5.401	-1.650	0	260	4
L.I. Brandts Allé,	3.903	2.000			3.903	2.003	4

N.J. Fjords Allé						
Nyvej	7.393	2.000		7.393	2.000	4
Frydendalsvej	8.500	2.000	8.500	17.000	2.000	4
Edisonsvej, kobling til Hollændervej	866	0		866	0	2
Bakkegårds Allé og Halls Allé	7.500	4.000	-1.000	7.500	3.000	4
Ny Hollændervej, Flexareal og skolegård	2.000	0		2.000	0	2
Emil Chr. Hansens Vej (kobling til Skolen på La Cours Vej)	300	0		300		4
Frederiksberg Allé, sydlig del inkl. cykelstier			1.000		1.000	2
Skolen på Bülowsvej			440	440		2
Forundersøgelser øst	1.000	1.000	-250	1.000	750	4
Forundersøgelser vest	1.000	1.000	-250	1.000	750	4
Budgetkonto - til senere udmøntning	32.005	5.755	-11.939	150	20.066	5.905
Rådighedsbeløb i alt	107.180	28.568	0	0	107.180	28.568
Samlet anlægsbevilling	85.163	24.890	11.939	-150	97.102	24.740

I tilknytning til den samlede indsats med klimatilpasning er der afsat to puljer til projektledelse hhv. målrettet 1) Trafik og byrum og 2) Miljø. Begge puljer blev anlægsbevilliget ved budget 2022, og med denne sag disponeres de afsatte midler i 2022 til projektledelse af klimatilpasning.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 7. februar 2022, pkt. 43:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at den forelagte disponering af rådighedsbeløb og anlægsbevillinger vedrørende puljen "Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF" godkendes (gældende henholdsvis for den skattefinansierede og takstfinansierede del af puljen),

2. at der meddeles anlægsbevilling på 11,9 mio. kr. til takstfinansierede projekter finansieret af puljen til takstfinansierede skybrudsprojekter i 2022,
3. at overskydende midler på skattefinansierede projekter på i alt 0,15 mio. kr. føres tilbage til puljen for skattefinansierede skybrudsprojekter i 2022 - og
4. at de takstfinansierede anlægsudgifter midlertidigt finansieres via byggekreditter og omlægges til endelige lån i takt med, at de enkelte delprojekter afsluttes.

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 7. februar 2022, pkt. 43:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at den forelagte disponering af rådighedsbeløb og anlægsbevillinger vedrørende puljen "Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF" godkendes (gældende henholdsvis for den skattefinansierede og takstfinansierede del af puljen),
2. at der meddeles anlægsbevilling på 11,9 mio. kr. til takstfinansierede projekter finansieret af puljen til takstfinansierede skybrudsprojekter i 2022,
3. at overskydende midler på skattefinansierede projekter på i alt 0,15 mio. kr. føres tilbage til puljen for skattefinansierede skybrudsprojekter i 2022 - og
4. at de takstfinansierede anlægsudgifter midlertidigt finansieres via byggekreditter og omlægges til endelige lån i takt med, at de enkelte delprojekter afsluttes.

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 64:

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at den forelagte disponering af rådighedsbeløb og anlægsbevillinger vedrørende puljen "Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF" godkendes (gældende henholdsvis for den skattefinansierede og takstfinansierede del af puljen),
2. at der meddeles anlægsbevilling på 11,9 mio. kr. til takstfinansierede projekter finansieret af puljen til takstfinansierede skybrudsprojekter i 2022,
3. at overskydende midler på skattefinansierede projekter på i alt 0,15 mio. kr. føres tilbage til puljen for skattefinansierede skybrudsprojekter i 2022 - og
4. at de takstfinansierede anlægsudgifter midlertidigt finansieres via byggekreditter og omlægges til endelige lån i takt med, at de enkelte delprojekter afsluttes.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 64:

Magistraten og Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at den forelagte disponering af rådighedsbeløb og anlægsbevillinger vedrørende puljen "Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF" godkendes (gældende henholdsvis for den skattefinansierede og takstfinansierede del af puljen),
2. at der meddeles anlægsbevilling på 11,9 mio. kr. til takstfinansierede projekter finansieret af puljen til takstfinansierede skybrudsprojekter i 2022,
3. at overskydende midler på skattefinansierede projekter på i alt 0,15 mio. kr. føres tilbage til puljen for skattefinansierede skybrudsprojekter i 2022 - og
4. at de takstfinansierede anlægsudgifter midlertidigt finansieres via byggekreditter og omlægges til endelige lån i takt med, at de enkelte delprojekter afsluttes.

Punkt 55: Forslag til krav og vilkår for tilladelse til opstilling af udlejningscykler på offentligt areal

00.00.00-G01-71-21

Resume

En ændring af vejloven bevirker, at der kan fastsættes regler for opstilling af udlejningscykler på offentlige arealer. Forvaltningen har på den baggrund udarbejdet et forslag til krav og vilkår for en tilladelse til opstilling af cykler til udlejning på offentlige arealer på Frederiksberg, der ligeledes har været i høring hos relevante interessenter. Udvalget skal tage stilling til, om de foreslåede krav og vilkår kan godkendes med henblik på en ordning med udlejningscykler på Frederiksberg.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget indstiller, at forslag til krav og vilkår for tilladelse til opstilling af udlejningscykler på offentligt areal godkendes.

Sagsfremstilling

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte på mødet den 31. januar 2022 sagen efter drøftelse. Udvalget anmodede i den forbindelse om en status for bycyklen, hvilket vil blive forelagt udvalget i en særskilt sag på en senere dagsorden.

Herudover anmodede udvalget om oplysninger om, hvilke krav der stilles til udlejningscykler i Københavns Kommune og evt. andre kommuner, herunder spørgsmål om betaling.

Det kan oplyses, at der gennem hele processen har været tæt dialog med Københavns Kommune omkring vilkår for udlejningscykler, således at vilkårene i indhold stort set er overensstemmende. Dog gennemføres der i Københavns Kommune ingen systematisk kontrol af udlejningscykler, idet kontrollen i stedet baserer sig på datadeling med udbyderne og stikprøvekontrol.

Parkeringsvagterne i Københavns Kommune gennemfører således månedlige stikprøvekontroller over for udlejningscyklerne. Endvidere har man i Købehavns Kommune valgt at indsamle cykler, der står uhensigtsmæssigt. Det sker i forbindelse med stikprøvekontrollen, og når det passer med forvaltningens øvrige opgaver. Der opkræves 338 kr. pr. indsamlet cykel.

I Københavns Kommune er det vurderet, at der samlet skal afsættes et årsværk til administration cykelordningen svarende til en udgift på 374.400 kr. Der er på den baggrund fastsat en takst på 117 kr. pr. cykel, idet det forventes, at der opstilles 3.200 cykler.

Både for Frederiksberg Kommune og Købehavns Kommune er der tale om en helt ny ordning, og takstberegningen for Frederiksberg Kommune er derfor ligesom i Københavns Kommune baseret på en række skønsmæssige antagelser. Forvaltningen har oprindeligt baseret sin beregning på 250.000 kr. til at dække forvaltningens udgifter til tilsyn og administration – svarende til ca. et halvt årsværk.

Ved at reducere tilsynet til månedlige stikprøvekontroller udført af cityassistenterne i lighed med Københavns Kommune vurderes det dog, at omkostningerne hertil kan reduceres til i alt ca. 185.000 kr.

De administrative omkostninger dækker blandt andet:

- Opstartsmøder med operatørene
- Månedlige møder med udbyderne de først 6 måneder (herefter hver andet til tredje måned), herunder indkaldelse og referater af møderne
- Behandling af statistisk materiale fra operatørene
- Løbende evaluering af aftale med de enkelte partnere
- Behandling af borgerhenvendelser m.v.
- Opfølgning på borgerhenvendelser i forhold til operatørene
- Behandling af nye ansøgninger op opsætning af udlejningscykler
- Vedligeholdelse af hjemmeside m.v.

De manglende erfaringer med ordningen betyder, at der stadig vil være usikkerhed på beregningen af taksterne. Det foreslås derfor, at det første halvår efter aftaleindgåelse betragtes som en indkøringsperiode, hvor forvaltningen indhenter erfaringer med datasamarbejdet med udbyderne, taksternes størrelse i forhold til udgifter m.v. Forvaltningen vil gennemføre en evaluering herefter, jf. forslag til vilkår i den tidligere sagsfremstilling. Til brug for denne evaluering vil

forvaltningen naturligvis registrere den tid, der bliver forbrugt på opgavevaretagelsen, således dette kan indgå som beregningsmodel for de fremtidige takster.

Den samlede pris på 185.000 kr. foreslås fordelt mellem de operatører, der ønsker at indgå aftale om opsætning af udlejningscykler på Frederiksberg. Baggrunden herfor er, at lovgivningen ikke giver mulighed for at regulere antallet af cykler, der opstilles, og aftaleparten er ikke efter lovgivningen forpligtet til at oplyse kommunen, hvis antallet af opsatte cykler øges. Som et rent regneeksempel kan det oplyses, at det nævnte beløb vil svare til den i København fastsatte betaling pr. cykel ved 1.580 cykler på Frederiksberg. Heri er ikke medregnet at København supplerende opkræver betaling for flytning af cykler.

Det bemærkes, at en af de mulige operatører, Donkey Republic, i høringssvaret har anført, at man ønsker, at der fastsættes en betaling pr. tilladelse og ikke pr. cykel. Forvaltningen har ligeledes været i dialog med nogle af løbehjulsaktørerne, der også gerne vil opstille udlejningscykler på Frederiksberg, og som heller ikke har haft bemærkninger til forslaget om en samlet betaling for tilladelsen.

Tidligere sagsfremstilling

Den 30. august 2021 vedtog Kommunalbestyrelsen nye vilkår og krav for udlejningsløbehjul i forbindelse med en ændring i vejloven, der bevirker, at Frederiksberg Kommune kan opstille en række betingelser for udlejningsoperatørerne. Den bestemmelse i vejloven betyder også, at der i lighed med løbehjul kan opstilles krav og vilkår for udlejningscykler. Ændringen i vejloven betyder også, at udlejningscykler kan opsættes på offentligt areal mod nærmere aftale med kommunen. Efter lovgivningen skal cyklerne parkeres i cykelstativer og lignende. En udlejningscykel betragtes som ulovligt parkeret, hvis cyklen ikke er placeret i den til enhver tid dertil indrettede infrastruktur, såsom kommunale cykelstativer eller på andre områder markeret til cykelparkering på offentlig vej eller i umiddelbar tilknytning til cykelstativet.

Kommunen kan desuden som vejmyndighed lade det indgå som et vilkår i aftalen, at udgifter til administration og tilsyn betales af udlejningsoperatøren.

Til forskel fra reglerne for løbehjul er der ikke lovhjemmel til at fastsætte et loft over antallet af udlejningscykler, og det er heller ikke muligt at pålægge egentlige forbudszoner.

Det bemærkes herudover, at nedenstående ikke omfatter den eksisterende ordning med Bycykelfonden omkring bycykler og disse særlige parkeringsforhold.

På baggrund af den nye lovgivning har forvaltningen sendt forslag til nye vilkår og krav til udlejningscykler til høring hos Cyklistforbundet, Fodgængerforbundet, Ældrerådet, Handicaprådet, Donkey Republic samt Bycyklen.

Fodgængerforbundet og Bycyklen har ikke afgivet høringssvar. Høringsnotat er vedlagt som bilag 1 og høringsbrev som bilag 2.

Der er ikke kommet væsentlige indsigelser i forhold til de foreslåede vilkår.

Cyklistforbundet, Ældrerådet og Handicaprådet er dog kommet med forslag til præcisering af enkelte vilkår, hvilket imødekommes.

Donkey Republic finder det udfordrende, at cykler efter endt parkering skal stilles i cykelstativer, da det kan være vanskeligt at få plads, og at cykler også bør kunne parkeres i cykelparkeringsområder uden stativer. Det bemærkes, at lovgivningen kræver parkering i cykelstativer eller i umiddelbar nærhed, herunder i cykelparkeringsområder.

Frederiksberg Kommune har ikke cykelparkeringsområder uden stativer i dag, og finder det også vanskeligt at etablere sådanne i forhold til den øvrige benyttelse af byen.

Endvidere foreslås det af Donkey Republic, at der ikke sættes telefonnumre på cyklerne. Dette krav finder forvaltningen bør opretholdes, idet forvaltningen erfaringsmæssigt vil få mange henvendelser, hvilket vil fordyre administrationen af området. Operatørerne på området må være de nærmeste til at kunne svare sådanne henvendelser.

Herudover er der bemærkning i forhold til betaling for kommunens administrative ressourcer, idet der er et ønske om, at dette sker pr. tilladelse (til den enkelte udbyder) og ikke pr. cykel (i lighed med betaling for opstillede løbehjul), som der lægges op til. Både i udkastet til vilkår, der er udsendt i høring, og de foreslåede vilkår nedenfor, lægges der op til en betaling for operatørerne - ikke pr. cykel - men til dækning af kommunens administrative udgifter til en sådan ordning. Det vurderes, at dette vil beløbe sig til et halvt årsværk svarende til 250.000 kr.

På den baggrund foreslår forvaltningen følgende vilkår og krav for udlejningscykler:

- De opstillede cykler skal, hvis der er tale om elcykler, være forsynet med udskiftelige batterier, så cyklerne ikke skal indsamles hver aften. Udskiftning af batterier skal ske med brug af enten almindelig cykel, ladcykel, elcykel, elladcykel eller el-bil.

- Levetiden på cyklerne skal være så god som mulig og have minimum tre års levetid.
- Cyklerne må ikke udsende støj, der kan genere naboer, ligesom lys på cyklerne skal slukkes umiddelbart efter parkering med henblik på at undgå nabogener.
- Cyklerne skal efter enhver brug placeres i kommunale cykelstativer.
- Hver udlejningscykel skal være unik identificerbar via fx QR kode eller lignende og GPS tracking samt bære kontaktoplysninger, herunder telefonnummer, til operatøren.
- Aftalehaveren skal for egen regning afsætte ressourcer til løbende at flytte cykler til offentlige cykelstativer, hvis de ikke er placeret heri. Aftalehavere forpligter sig til at foretage rundering med tilstrækkelig frekvens med henblik på at sikre lovlig opstilling af cykler med henblik for udlejning.
- Responstiden fra udlejerne på at fjerne cykler, der står eller ligger til gene for trafikken, fastsættes til maksimalt 1 time i tidsrummet 07:00 til 22:00, hvis aftalehaveren modtager henvendelser herom enten fra kommunen eller fra borgere.
- Kommunen kan flytte cykler, der står eller ligger til gene for trafikken, inden for en meget kort radius herfra således, at de står trafiksikkert. Aftalehaveren forudsættes efterfølgende at flytte disse cykler til offentlige cykelstativer.
- Aftalehaver indfører en ordning, så det er dyrere for brugerne ved ukorrekt opstilling.
- Aftalehaver skal på en uges varsel flytte cykler, hvis et areal skal bruges til andre formål såsom arrangementer, udendørsservering, vejarbejde og lignede. Aftalehavers eventuelle omkostninger eller tab af omsætning i denne forbindelse er kommunen uvedkommende.
- Aftalehaveren er forpligtet til at dele deres forbrugsdata en gang i kvartalet fordelt pr. måned; et overblik over omfanget af udlejningen, herunder på bestemte steder i kommunen, om aftalehavers cykler er i brug eller ej, hvor langt de kører, hvorfra de kører og hvor til de kører; overblik over hvor mange cykler, der ikke parkeres i offentlige cykelstativer; dokumentation for responstid i forhold til flytning af cykler, aftalehaver skal sikre, at der ikke indgår personoplysning som defineret i databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 1 i de data, som der leveres til eller gøres tilgængelige for kommunen.
- Der afholdes 1. halvår månedlige møder med Frederiksberg Kommune, herefter kan de afholdes kvartalsvis, som aftalehaveren er forpligtet til at deltage i, i forhold til vilkårsopfyldelse mv. og med evalueringen af ordningen et halvt år efter aftalens indgåelse. Ælde- og Handicaprådet og Cyklistforbundet vil blive inddraget i evalueringen.
- Aftalehaveren skal sikre kvalitet og vedligehold af materiel, herunder fjerne defekte køretøjer. Aftalehaver skal til enhver tid have en ordning, der sikrer, at aftalehaver løbende kan vedligeholde sine cykler.
- De anvendte cykler skal til hver en tid leve op til gældende lovgivning.
- Aftalen er tidsbegrænset til at gælde indtil videre et år med mulighed for forlængelse i yderligere to år på baggrund af evalueringen et halvt år efter aftalens indgåelse, hvorefter der kan ansøges om fornyelse.
- Kommunen kan ændre på vilkårene med tre måneders varsel, hvis der bliver behov herfor.
- Aftalen kan opsiges umiddelbart, hvis vilkårene gentagne gange ikke efterleves.
- Aftalen kan i øvrigt opsiges af aftaleparterne med et varsel på seks måneder.
- Aftalehaver betaler et årligt gebyr, der dækker kommunens udgifter til administration og tilsyn.
- Udlejningscykler må ikke placeres på private fællesveje uden videre, der skal sendes en ansøgning til vejmyndighed og vejejerens tilladelse.
- Aftalen kan ikke overdrages uden skriftligt samtykke fra kommunen.
- Aftalehaver er erstatningsansvarlige for skader der opstår på byrumsinventar og lignende som følge af brug af udlejningscyklen.
- Parterne er erstatningsansvarlige efter dansk rets almindelige regler.
- Aftalehaver skal overholde alle direktiver, love, bekendtgørelser, myndighedskrav og regler/påbud gældende.

I lighed med udlejningsløbehjulene vil forvaltningen annoncere om de nye krav og vilkår for udlejningscykler via relevante kommunikationskanaler.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at det vil være hensigtsmæssigt, at der træffes en beslutning om, hvorledes udlejningscykler skal reguleres på Frederiksberg, og at de foreslåede kriterier giver den rette balance mellem udlejernes muligheder og hensynet til fremkommelighed og miljø for byens borgere.

Økonomi

Den foreslåede ordning vil medføre et behov for øgede ressourcer i form af et anslået beløb på 185.000 kr. Dette finansieres af aftaleparterne, hvorfor udgiften for så vidt er udgiftsneutral for kommunen. Det bemærkes, at lovgivningen giver mulighed for at opkræve betaling til dækning af sine udgifter, og at de foreslåede kriterier giver den rette balance mellem udlejernes muligheder og hensynet til fremkommelighed og miljø for byens borgere.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 31. januar 2022, pkt. 22:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslag til krav og vilkår for tilladelse til opstilling af udlejningscykler på offentligt areal godkendes.

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-2025, 31. januar 2022:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Udvalget anmodede om en status for bycyklen samt oplysning om, hvilke krav der stilles til udlejningscykler i Københavns Kommune og evt. andre kommuner.

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 47:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslag til krav og vilkår for tilladelse til opstilling af udlejningscykler på offentligt areal godkendes.

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 47:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget indstiller, at forslag til krav og vilkår for tilladelse til opstilling af udlejningscykler på offentligt areal godkendes.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 92:

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget indstiller, at forslag til krav og vilkår for tilladelse til opstilling af udlejningscykler på offentligt areal godkendes.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 92:

Magistraten og Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget indstiller, at forslag til krav og vilkår for tilladelse til opstilling af udlejningscykler på offentligt areal godkendes.

Bilag

Bilag 1 - Høringsnotat

Bilag. Høringsbrev over udlejningscykler

Punkt 56: Bevilling af indtægter og udgifter i forbindelse med udlejningsløbehjul

05.14.30-G01-2-22

Resume

I forbindelse med fastsættelse af vilkår for udlejningsløbehjul er det besluttet, at udbyderne skal dække forvaltningens administrative omkostninger ved ordningen. De administrative omkostninger vurderes at være 250.000 kr. til administration og 250.000 kr. til tilsyn. Der er derfor behov for en indtægts- og udgiftsbevilling til henholdsvis indtægter fra udbyderne og udgifter til løn. Udvalget skal tage stilling til den anmodede bevilling, der er udgiftsneutral for kommunen.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at der meddeles tillægsbevilling i 2022 og frem på 500 t.kr. vedrørende udgifter til administration og tilsyn af udlejningsløbehjul
2. at der meddeles tillægsbevilling i 2022 og frem på 500 t.kr. vedrørende indtægter fra udlejningsløbehjuloperatører.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog den 30. august 2021 vilkår mv., herunder betaling, for udlejningsløbehjulsvirksomhed på offentligt areal på Frederiksberg til dækning af kommunens udgifter hertil.

Kommunens omkostninger til ordningen er vurderet til 500.000 kr. til henholdsvis administration og tilsyn, som efter lovgivningen kan pålægges udbyderne til dækning af kommunens omkostninger ved ordningen.

Der ansøges derfor om en indtægtsbevilling på i alt 500.000 kr., fordelt med henholdsvis 250.000 kr. til administration, som dækker løbende møder, behandling af henvendelser fra operatører, borgerhenvendelser, evalueringer samt behandling af statistik samt håndtering af løbehjulsbokse i forhold til udlejningsløbehjul, og 250.000 kr. til tilsyn, rejsning af væltede løbehjul, flytning af trafikfarlige løbehjul samt indberetning til udbyder. Desuden ansøger forvaltningen om en udgiftsbevilling til løn på tilsvarende 500.000 kr. Ordningen vil således være udgiftsneutral for kommunen.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for kommunen, idet udgifter og indtægter udligner hinanden.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 49:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der meddeles tillægsbevilling i 2022 og frem på 500 t.kr. vedrørende udgifter til administration og tilsyn af udlejningsløbehjul
2. at der meddeles tillægsbevilling i 2022 og frem på 500 t.kr. vedrørende indtægter fra udlejningsløbehjuloperatører.

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 49:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at der meddeles tillægsbevilling i 2022 og frem på 500 t.kr. vedrørende udgifter til administration og tilsyn af udlejningsløbehjul
2. at der meddeles tillægsbevilling i 2022 og frem på 500 t.kr. vedrørende indtægter fra udlejningsløbehjuloperatører.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 93:

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at der meddeles tillægsbevilling i 2022 og frem på 500 t.kr. vedrørende udgifter til administration og tilsyn af udlejningsløbehjul

2. at der meddeles tillægsbevilling i 2022 og frem på 500 t.kr. vedrørende indtægter fra udlejningsløbehjuloperatører.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 93:

Magistraten og Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at der meddeles tillægsbevilling i 2022 og frem på 500. t.kr. vedrørende udgifter til administration og tilsyn af udlejningsløbehjul
2. at der meddeles tillægsbevilling i 2022 og frem på 500 t.kr. vedrørende indtægter fra udlejningsløbehjuloperatører.

Bilag

Bilag 1. Bevillingsskema for udlejningsløbehjul

Punkt 57: Cykelsti på Vodroffsvej - resultat af borgerdialog

05.00.00-P20-3-20

Resume

By-, Kultur- og Miljøområdet forelægger med denne sag resultatet af borgerdialogen for projektforslaget om cykelsti og ensretning af Vodroffsvej på strækningen mellem Danasvej og Gammel Kongevej. Med sagen skal udvalget også tage stilling til, hvorvidt der, som en del af projektet, skal etableres sikkerheds- og tryghedsskabende tiltag på udvalgte lokaliteter.

Beslutning

Sagen blev for så vidt angår flertalsindstillingen, jf. pkt. 4 sendt retur til Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget. De øvrige indstillinger blev tiltrådt uden afstemning.

Indstilling

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Merete Winther Hildebrandt, Helle Sjelle, Laura Lindahl, Gunvor Wibroe, Lone Loklindt, Ruben Kidde og Jan E. Jørgensen) og et flertal i Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget (Gunvor Wibroe, Ruben Kidde, Freja Fokdal, Jan E. Jørgensen, Brian Holm og Trine Labuhn) indstiller,

4. at der indgås lejeaftale med Codanhus om 2 ekstra bilparkeringspladser, at den ekstra udgift til leje på i alt 24.000 kr. i 2022 finansieres af den til formålet afsatte bevilling, at det overskydende budget på 165.000 kr. i 2022 lægges i kassen, og at der yderligere afsættes 24.000 kr. årligt til formålet som varig bevilling fra 2023 og frem, som indarbejdes i 1. finansielle orientering om budget 2023.

Et mindretal i Magistraten (Mette Bang Larsen, Daniel Panduro og Lotte Kofoed) og et mindretal i Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget (Rasmus Holme Nielsen) stemte imod, at der indgås lejeaftale med Codanhus om 2 ekstra bilparkeringspladser.

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget vedtog,

1. at resultatet af borgerdialogen for cykelstiprojektet på Vodroffsvej tages til efterretning,
2. at der som et sikkerheds- og tryghedsskabende tiltag etableres vejbumpe på Forhåbningsholms Allé ud for Børneinstitutionen Bryghuset - og
3. at der som en del af projektet fjernes to bilparkeringspladser på Gammel Kongevej i krydset med Svanholmsvej for at forbedre oversigtsforholdene og trafiksikkerheden i krydset.

Sagsfremstilling

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte på mødet den 7. februar 2022 sagen efter drøftelse, idet forvaltningen blev anmodet om at vurdere muligheden for og udgifterne til at leje yderligere to bilparkeringspladser som kompensation for de to, der foreslås fjernet.

Der er i budget 2022-23 afsat 396.000 kr. pr. år som driftsmidler til leje af erstatningsbilparkeringspladser i Codanhus, hvilket svarer til leje af 33 pladser. Ordningen om leje af bilparkeringspladser træder i kraft, når anlægsprojektet igangsættes. Lejen af en bilparkeringsplads koster 1.000 kr. pr. måned, og leje af yderligere 2 ekstra bilparkeringspladser vil derfor koste i alt 24.000 kr. ekstra pr. år.

I 2022 er det fulde beløb afsat i budgettet, og der vil derfor være mulighed for, at leje af de to ekstra bilparkeringspladser vil kunne finansieres af det afsatte budget til formålet i 2022, idet anlægget forventes at starte op i juni måned, og lejekontrakten først indgås herfra. Fra 2023 og frem er der i givet fald behov for, at der afsættes yderligere 24.000 kr. årligt i budgettet til formålet som en varig bevilling. Det overskydende budget for 2022 på 165.000 kr. foreslås lagt i kassen.

Codanhus har tidligere meldt ud, at de har flere ledige parkeringspladser, som kan lejes af Frederiksberg Kommune.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

Forvaltningen vurderer, at det vil være muligt at leje yderligere to bilparkeringspladser i Codanhus som erstatning for de to pladser, der foreslås nedlagt, idet der er ledige bilparkeringspladser. Udgiften til leje vil for 2022 kunne indeholdes i de til formålet afsatte midler, idet aftalen først indgås ved anlægsstart i juni 2022. Forvaltningen vurderer endvidere, at der

fra 2023 vil være behov for at afsætte yderligere 24.000 kr. årligt til formålet som en varig bevilling, hvis det besluttes at leje to yderligere bilparkeringspladser i Codanhus.

Ny indstilling på baggrund af den supplerende sagsfremstilling

By, Kultur -og Miljøområdet indstiller,

1. at resultatet af borgerdialogen for cykelstiprojektet på Vodroffsvej tages til efterretning,
2. at der som et sikkerheds- og tryghedsskabende tiltag etableres vejbumpe på Forhåbningssholms Allé ud for Børneinstitutionen Bryghuset - og
3. at der som en del af projektet fjernes to bilparkeringspladser på Gammel Kongevej i krydset med Svanholmsvej for at forbedre oversigtsforholdene og trafikikkerheden i krydset.
4. *hvorvidt der indgås lejeaftale med Codanhus om 2 ekstra bilparkeringspladser, at den ekstra udgift til leje på i alt 24.000 kr. i 2022 finansieres af den til formålet afsatte bevilling, at det overskydende budget på 165.000 kr. i 2022 lægges i kassen, og at der yderligere afsættes 24.000 kr. årligt til formålet som varig bevilling fra 2023 og frem, som indarbejdes i 1. finansielle orientering om budget 2023.*

Tidligere sagsfremstilling

Efter flere års arbejde med at etablere cykelstier på kommunens trafikveje forsættes arbejdet med at etablere cykelstier eller cykelbaner på skoleveje og andre veje, hvor der færdes mange børn. Målet er at øge trygheden og trafikikkerheden og dermed øge incitamentet til at flere borgere og skolebørn vælger at tage cyklen.

Forvaltningen har tidligere udarbejdet et forslag til udpegning af de strækninger, som vurderes som bedst egnede i forhold til skoleveje, og hvor der med fordel kan etableres cykelsti eller cykelbane for at øge trafikikkerheden og trygheden. Med udgangspunkt i denne udpegning vedtog det forhenværende By- og Miljøudvalg den 2. november 2020, at der skal etableres cykelstier på Vodroffsvej - i første omgang på strækningen mellem Danasvej og Gammel Kongevej. Kommunalbestyrelsen vedtog på deres møde den 1. november 2021 at godkende et konkret projektforslag for etablering af cykelstier og ensretning af Vodroffsvej på strækningen mellem Danasvej og Gammel Kongevej, ligesom Kommunalbestyrelsen også valgte at sende projektforslaget i borgerdialog.

Projektet kort fortalt

Projektforslaget som blev sendt i borgerdialog indebærer, at Vodroffsvej ensrettes på strækningen mellem Danasvej og Gammel Kongevej for at få plads til cykelstier og samtidigt bevare så mange bilparkeringspladser som muligt. Det foreslås, at ensretningen bliver i sydgående retning af hensyn til bl.a. den eksisterende busdrift. Ensretningen medfører bl.a., at trafikken på Vodroffsvej vil blive reduceret (ca. 56%), og at noget af trafikken vil flytte til andre veje i området – særligt til H.C. Ørstedes Vej, Gammel Kongevej og Vester Farimagsgade, som kan forvente trafikstigninger på 3-8%. Beboere og lokalkendte med ærinde på Vodroffsvej kan forventes at anvende alternative ruter ad de mindre boligveje vest for Vodroffsvej, som eksempelvis Svanholmsvej, Prinsesse Maries Allé og Vodroffs Tværgade, hvor der forventes en lille stigning af biltrafikken. den foreslåede indretningen af Vodroffsvej vil desuden medføre, at der kan plantes træer, og at vejen dermed bliver mere grøn.

Antallet af parkeringspladser på og omkring Vodroffsvej vil med det foreslåede projekt reduceres med ca. 33 stk. Som kompensation for de nedlagte bilparkeringspladser besluttede et flertal i Kommunalbestyrelsen den 1. november 2021, at der indgås en lejeaftale med Codanhus om leje af 33 bilparkeringspladser i deres private parkeringskælder. Det vil kun være frederiksbergborgere med beboerlicens, som via en app kan få adgang til bilparkeringspladserne, og der vil være adgang alle dage hele døgnet, såfremt der er ledige parkeringspladser.

De sidste ca. 30 m. af Vodroffsvej i krydset ved Gammel Kongevej dobbeltrettes i projektforslaget, for således at kunne bevare de gode adgangsforhold til Codanhus. Det bliver på den måde muligt for biltrafikken at få adgang til Codanhus parkeringsplads og parkeringskælder fra både Vodroffsvej og Gammel Kongevej, og biltrafikken fra Gammel Kongevej slipper således for en nødvendig omvej via Vodroffsvej, ligesom de omkringliggende lokalveje ikke bliver yderligere belastede af trafik til Codanhus. Denne del af projektet vil først kunne færdiggøres, når projektet i krydset Gammel Kongevej/Vodroffsvej med etablering af Kalvebod Bygge Skybrudstunnel er færdig.

En del af høringsvarene forholder sig af forskellige årsager skeptisk eller negativt over for projektforslaget, som var i høring. Nedenstående er en gennemgang af de mest anvendte høringsvar.

Hovedtemaer i høringen

Projektforslaget for cykelsti og ensretning af Vodroffsvej var i borgerdialog i perioden 22. november – 19. december 2021. Der var stor interesse for projektet, og der kom i alt 111 høringsvar. Alle høringsvar er vedlagt som bilag og kan desuden findes på kommunens høringsportal: <https://blivhoert.frederiksberg.dk/hearing/cykelstier-og-ensretning-af-vodroffsvej>

Hovedparten af høringssvarene kom fra beboere på Vodroffsvej samt fra de omkringliggende lokalveje - primært Svanholmsvej, Vodroffs Tværgade, Forhåbningsholms Allé og Prinsesse Maries Allé.

Vigtigt at gøre det mere trygt og sikkert for cyklisterne

En stor del af høringssvarene fra borgerdialogen var positive i forhold til det udarbejdede projektforslag, og rigtig mange borgere anser det som vigtigt, at gøre det mere trygt og sikkert for cyklisterne på Vodroffsvej. Flere beskriver, hvordan cyklister let kan føle sig klemte mellem de parkerede og kørende biler og med risiko for at blive ramt af en åben bildør. Enkelte borgere henviser til, at cykelstier på Vodroffsvej er i tråd med Frederiksbergstrategiens målsætninger, ligesom enkelte påpeger, at cykelstier vil få flere til at benytte cyklen. Det blev i borgerdialogen ligeledes positivt modtaget, at trafikken på Vodroffsvej bliver reduceret, og at der bliver plantet træer på strækningen.

Forvaltningens bemærkninger: Det er forvaltningens vurdering, at cykelstier på Vodroffsvej vil øge trygheden og forbedre trafiksikkerheden, og således give øget incitament til at flere borgere og skolebørn vil vælge at tage cyklen til gavn for bl.a. miljøet og borgernes sundhed. Cykelstier på Vodroffsvej er i tråd med Frederiksbergstrategiens visioner om, at Frederiksberg skal være en bæredygtig og CO2-neutral by samt Danmarks mest cyklende by. Etablering af cykelstier på Vodroffsvej er ligeledes i overensstemmelse med målsætningen om, at det skal være let for alle at bevæge sig miljørigtigt fra sted til sted ved hjælp af sunde og grønne transportformer, som særligt skal erstatte de korte bilture. Trafikmængden på Vodroffsvej vil blive halveret, og plantning af træer vil skabe flere grønne forbindelser og fremme bynatur og biodiversitet og dermed bygge videre på Frederiksbergs grønne identitet.

Bekymring om øget trafik og reduceret trafiksikkerhed på de små lokalveje

Nogle beboere påpeger, at projektet vil medføre u hensigtsmæssig omvejskørsel og øget trafik på de mindre, omkringliggende veje, som ikke anses som egnede - herunder bl.a. Svanholmsvej, Forhåbningsholms Allé og Prinsesse Maries Allé. Flere mener, at der i forvejen er mange ensrettede veje i området, hvilket vil gøre det endnu mere svært at komme rundt i bil. Ligeledes mener flere, at projektet ikke kommer til at forbedre trafiksikkerheden på Vodroffsvej, og at projektet i stedet vil reducere trafiksikkerheden og utrygheden på de omkringliggende veje. Trafiksikkerhedsmæssigt vækker det især bekymring blandt flere beboerne, at der kommer mere trafik på de små veje, hvor der i forvejen er skoler og børneinstitutioner og dermed mange små og bløde trafikanter.

Forvaltningens bemærkninger: Ensretning af Vodroffsvej vil betyde, at den nordgående biltrafik skal finde andre veje. Den udarbejdede trafikmodelberegning for omfordeling af trafikken viser, at trafikken primært flyttes til de større veje i området som H.C. Ørsteds Vej, Gammel Kongevej og Vester Farimagsgade. Det er ikke muligt at beregne trafikstigningen på de små lokalveje, da trafikmængden på disse veje er for små til at indgå i trafikmodellen. Ensretning af Vodroffsvej vil betyde, at visse beboere får omvejskørsel i bil - enten til eller fra sin bolig, ligesom det også i et vist omfang kan øge den parkeringssøgende trafik i området. Forvaltningen vurderer, at det primært vil være Svanholmsvej, Prinsesse Maries Allé og Vodroffs Tværgade, hvor der vil ske en lille stigning af trafikken. Da det er et forholdsvist lille område, som bliver påvirket, vurderer forvaltningen ikke, at den ekstra trafik på de små veje vil blive af en sådan størrelse, at trafiksikkerheden i området bliver væsentligt påvirket. Forvaltningen vurderer ligeledes, at ensretning af Vodroffsvej ikke vil give anledning til væsentligt mere gennemkørende trafik på de små lokalveje i området - bl.a. fordi fremkommeligheden på de små veje i forvejen er begrænset.

Der er ikke behov for cykelsti på Vodroffsvej

Flere borgere mener, at der ikke er det store behov for cykelsti på Vodroffsvej, da det ikke føles utrygt at cykle på vejen. Nogle mener, at projektet er spild af penge, som med fordel kunne bruges på andet. I stedet for cykelsti så ønsker flere i stedet at hastigheden på Vodroffsvej reduceres - fx ved at etablere vejbumpe. Flere mener, at det desuden primært er københavnere, som kommer til at bruge cykelstien, og flere påpeger muligheden for i stedet at bruge stien langs søerne, hvor der i forvejen er etableret cykelsti.

Forvaltningens bemærkninger: Vodroffsvej er en del af en tværgående cykelstiforbindelse på tværs af Frederiksberg, og er den strækning på Frederiksberg uden cykelsti eller cykelbane, hvor der kører flest cyklister (ca. 3.500 cyklister/døgn). Antallet af cyklister på Vodroffsvej svarer cirka til antallet af cyklister på strækninger som eksempelvis Pile Allé, Vesterbrogade, Nylandsvej og Finsensvej. Forvaltningen vurderer bl.a. derfor, at der er behov for en cykelsti for at imødekomme de mange cyklister, som færdes her hver dag - uanset om det er frederiksbergborgere eller udefrakommende cyklister som færdes på strækningen.

En gennemgang af de politiregistrerede cyklistuheld på hele Vodroffsvej viser, at der i alt er sket 47 cyklistuheld i perioden 2001-2021. Uheldsoplysningerne viser, at hovedparten af cyklistuheldene er sket i forbindelse med svingning af enten bil eller cykel, ligesom der også er en hel del uheld, som omfatter åbne bildøre og uheld i forbindelse med påkørsel af parkeret køretøj. Det er forvaltningens forventning, at antallet af cyklistuheld vil blive reduceret med etablering af cykelsti på Vodroffsvej, og at der hermed af bl.a. trafiksikkerhedsmæssige årsager er behov for en cykelsti på strækningen.

Københavns Kommune etablerede for nogle år siden en cykelrute langs den vestlige side af søerne. Ruten er mest af alt en rekreativ rute, og forvaltningen vurderer ikke, at ruten langs søerne er egnet til at kunne håndtere de mange cyklister, da

det skaber konflikt med de mange fodgængere. Desuden er koblingen til stien og adgangsforholdene med bl.a. trapper ikke optimal, og det vurderes, at pendlere og skolebørn stort set ikke bruger denne del af cykelstiruten. Et af formålene med cykelstiprojektet på Vodroffsvej er bl.a. at forbedre forholdene for skolebørn til og fra Skolen ved Søerne på Niels Ebbesens Vej, og her ligger cykelruten langs søerne for langt væk fra skolen.

Bekymring om muligheden for bilparkering

En del borgere mener, at det i forvejen er svært at finde en ledig bilparkeringsplads, og at det derfor er særligt bekymrende, hvis antallet af bilparkeringspladser i området og langs Vodroffsvej reduceres. Som en løsning på problemet med bilparkering til beboerne foreslår flere, at det burde være dyrere for udefrakommende at parkere, og at den gratis 2-timers parkering skal fjernes.

Forvaltningens bemærkninger: Vodroffsvej er ét af de områder i byen, hvor belægningsgraden på bilparkeringspladser er højest, og det kan derfor særligt om eftermiddagen og aftenen være svært at finde en ledig bilparkeringsplads. Det er netop af samme årsag, at forvaltningen foreslår at ensrette vejen, da det hermed bliver muligt at bevare så mange bilparkeringspladser som muligt.

Projektet medfører, at antallet af bilparkeringspladser reduceres med 43 parkeringspladser. Som erstatning for de nedlagte bilparkeringspladser bliver der etableret 10 nye parkeringspladser på udvalgte sidegader i området, og der er desuden besluttet at indgå en lejeaftale med Codanhus om leje af 33 parkeringspladser i deres private parkeringskælder. Derved forsvinder der samlet set ikke offentlige parkeringspladser i området. Parkering i Codanhus vil for nogle beboere betyde længere afstand til deres ejendom.

Høringssvarene vedrørende eventuel ændring af kommunens parkeringsordning, herunder hvorvidt prisen for udefrakommende parkering skal øges, eller hvorvidt 2-timers gratis parkering skal fjernes, kan i givet fald medtages i den evaluering af ordningen, som er planlagt til at blive gennemført i foråret.

En nærmere gennemgang af de 111 høringssvar er beskrevet i sagens bilagsmateriale.

Tidsplan

Hvis projektet tiltrædes, er tidsplanen på nuværende tidspunkt følgende:

- Februar-maj: Tilretning af projektforslaget, detailprojektering og udarbejdelse af udbudsmateriale
- Juni-november: Anlægsperiode

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

Etablering af cykelsti på Vodroffsvej er i tråd med kommunens målsætning om at etablere cykelstier eller cykelbaner på skoleveje og andre veje, hvor der færdes mange børn. Projektet er ligeledes i overensstemmelse med flere af visionerne i Frederiksbergstrategien, hvor det bl.a. står, at det skal være let for alle at bevæge sig miljørigtigt fra sted til sted ved hjælp af sunde og grønne transportformer for bl.a. at kunne erstatte de korte bilture. Det er desuden forvaltningens vurdering, at cykelstier på Vodroffsvej vil øge trygheden og forbedre trafikikkerheden og således give øget incitament til, at flere borgere og skolebørn vil vælge at tage cyklen og dermed bidrage til at gøre Frederiksberg til Danmarks mest cyklende by.

Til trods for en overvejende skepsis mod projektet anbefaler forvaltningen, at projektforslaget opretholdes i sin nuværende form, og at den videre detailprojektering med cykelsti og ensretning af Vodroffsvej igangsættes. Forvaltningen anbefaler ligeledes, at cykelstiprojektet og ensretningen af Vodroffsvej efterfølgende også udvides til at omfatte strækningen fra Rosenørns Allé til Danasvej. Udvalget vil senere på året få præsenteret en sag, hvor de skal tage stilling til de næste års cykelstiprojekter.

For at imødekomme nogle af borgernes bekymringer foreslår forvaltningen, at der i først omgang etableres vejbump på Forhåbningssholms Allé ud for Børneinstitutionen Bryghuset. Derudover foreslår forvaltningen, at højresvingsbanen i krydset Gammel Kongevej/Svanholmsvej forlænges for lettere at kunne håndtere den højresvingende trafik og forbedre oversigtsforholdene og trafikikkerheden i krydset. Begge tiltag afholdes inden for den eksisterende projektøkonomi. Ligeledes vil forvaltningen sørge for, at der bliver foretaget løbende trafiktællinger og hastighedsmålinger på udvalgte veje i området for at kunne følge med i trafikudviklingen og hastighedsniveauet med henblik på yderligere tiltag, hvis der vurderes behov for dette.

Økonomi

Der er i en tidligere sag givet anlægsbevilling på i alt 10,0 mio. kr. finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 7. februar 2022, pkt. 34:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 7. februar 2022, pkt. 34:

By-, Kultur og Miljøområdet indstiller,

1. at resultatet af borgerdialogen for cykelstiprojektet på Vodroffsvej tages til efterretning,
2. at der som et sikkerheds- og tryghedsskabende tiltag etableres vejbumpe på Forhåbningsholms Allé ud for Børneinstitutionen Bryghuset - og
3. at der som en del af projektet fjernes to bilparkeringspladser på Gammel Kongevej i krydset med Svanholmsvej for at forbedre oversigtsforholdene og trafikikkerheden i krydset.

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 53:

By-, Kultur og Miljøområdet indstiller,

1. at resultatet af borgerdialogen for cykelstiprojektet på Vodroffsvej tages til efterretning,
2. at der som et sikkerheds- og tryghedsskabende tiltag etableres vejbumpe på Forhåbningsholms Allé ud for Børneinstitutionen Bryghuset - og
3. at der som en del af projektet fjernes to bilparkeringspladser på Gammel Kongevej i krydset med Svanholmsvej for at forbedre oversigtsforholdene og trafikikkerheden i krydset.

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 53:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget vedtog,

1. at resultatet af borgerdialogen for cykelstiprojektet på Vodroffsvej tages til efterretning,
2. at der som et sikkerheds- og tryghedsskabende tiltag etableres vejbumpe på Forhåbningsholms Allé ud for Børneinstitutionen Bryghuset - og
3. at der som en del af projektet fjernes to bilparkeringspladser på Gammel Kongevej i krydset med Svanholmsvej for at forbedre oversigtsforholdene og trafikikkerheden i krydset.

Et flertal i Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget (Gunvor Wibroe, Ruben Kidde, Freja Fokdal, Jan E. Jørgensen, Brian Holm og Trine Labuhn) indstiller,

4. at der indgås lejeaftale med Codanhus om 2 ekstra bilparkeringspladser, at den ekstra udgift til leje på i alt 24.000 kr. i 2022 finansieres af den til formålet afsatte bevilling, at det overskydende budget på 165.000 kr. i 2022 lægges i kassen, og at der yderligere afsættes 24.000 kr. årligt til formålet som varig bevilling fra 2023 og frem, som indarbejdes i 1. finansielle orientering om budget 2023.

Et mindretal i Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget (Rasmus Holme Nielsen) stemte imod, at der indgås lejeaftale med Codanhus om 2 ekstra bilparkeringspladser.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 94:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget vedtog,

1. at resultatet af borgerdialogen for cykelstiprojektet på Vodroffsvej tages til efterretning,
2. at der som et sikkerheds- og tryghedsskabende tiltag etableres vejbumpe på Forhåbningsholms Allé ud for Børneinstitutionen Bryghuset - og
3. at der som en del af projektet fjernes to bilparkeringspladser på Gammel Kongevej i krydset med Svanholmsvej for at forbedre oversigtsforholdene og trafikikkerheden i krydset.

Et flertal i Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget (Gunvor Wibroe, Ruben Kidde, Freja Fokdal, Jan E. Jørgensen, Brian Holm og Trine Labuhn) indstiller,

4. at der indgås lejeaftale med Codanhus om 2 ekstra bilparkeringspladser, at den ekstra udgift til leje på i alt 24.000 kr. i 2022 finansieres af den til formålet afsatte bevilling, at det overskydende budget på 165.000 kr. i 2022 lægges i kassen, og at der yderligere afsættes 24.000 kr. årligt til formålet som varig bevilling fra 2023 og frem, som indarbejdes i 1. finansielle orientering om budget 2023.

Et mindretal i Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget (Rasmus Holme Nielsen) stemte imod, at der indgås lejeaftale med Codanhus om 2 ekstra bilparkeringspladser.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 94:

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Merete Winther Hildebrandt, Helle Sjelle, Laura Lindahl, Gunvor Wibroe, Lone Loklindt, Ruben Kidde og Jan E. Jørgensen) og et flertal i Miljø-, Bynatur- og

Mobilitetsudvalget (Gunvor Wibroe, Ruben Kidde, Freja Fokdal, Jan E. Jørgensen, Brian Holm og Trine Labuhn) indstiller,

4. at der indgås lejeaftale med Codanhus om 2 ekstra bilparkeringspladser, at den ekstra udgift til leje på i alt 24.000 kr. i 2022 finansieres af den til formålet afsatte bevilling, at det overskydende budget på 165.000 kr. i 2022 lægges i kassen, og at der yderligere afsættes 24.000 kr. årligt til formålet som varig bevilling fra 2023 og frem, som indarbejdes i 1. finansielle orientering om budget 2023.

Et mindretal i Magistraten (Mette Bang Larsen, Daniel Panduro og Lotte Kofoed) og et mindretal i Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget (Rasmus Holme Nielsen) stemte imod, at der indgås lejeaftale med Codanhus om 2 ekstra bilparkeringspladser.

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget vedtog,

1. at resultatet af borgerdialogen for cykelstiprojektet på Vodroffsvej tages til efterretning,
2. at der som et sikkerheds- og tryghedsskabende tiltag etableres vejbump på Forhåbningsholms Allé ud for Børneinstitutionen Bryghuset - og
3. at der som en del af projektet fjernes to bilparkeringspladser på Gammel Kongevej i krydset med Svanholmsvej for at forbedre oversigtsforholdene og trafiksikkerheden i krydset.

Bilag

Handicaprådets høringssvar vedrørende cykelsti på Vodroffsvej

København Kommunes høringssvar.pdf

Bilag, Resultat af borgerdialog

Alle høringssvar samlet

Bevillingsskema - cykelsti på Vodroffsvej resultat af borgerdialog

Punkt 58: Anmodning fra kommunalbestyrelsesmedlem Simon Aggesen om udtræden af Frederiksberg kommunalbestyrelse

00.00.00-A00-29-22

Resume

Kommunalbestyrelsesmedlem Simon Aggesen har ved mail af 14. marts 2022 anmodet om at udtræde af Frederiksberg kommunalbestyrelse per den 22. marts 2022, idet han starter selvstændig virksomhed med fokus på rådgivning af kommuner og private aktører om bæredygtig byudvikling og grøn omstilling, hvilket, Simon Aggesen vurderer, er uforeneligt med hans kommunalpolitiske arbejde. Forvaltningen indstiller, at anmodningen imødekommes, og indstiller samtidig, at Carina Høedt som første stedfortræder på den konservative kandidatliste indtræder som medlem af kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen, idet Simon Aggesen og Carina Høedt ikke deltog i sagens behandling på grund af inhabilitet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at kommunalbestyrelsen

- imødekommer anmodningen fra kommunalbestyrelsesmedlem Simon Aggesen om at træde ud af Frederiksberg kommunalbestyrelse med virkning fra den 22. marts 2022.
- godkender, at Carina Høedt indtræder i kommunalbestyrelsen frem til funktionsperiodens udløb, dvs. frem til 31. december 2025.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsesmedlem Simon Aggesen har ved mail af 14. marts 2022 anmodet om at udtræde af Frederiksberg kommunalbestyrelse med virkning fra den 22. marts 2022, idet han starter selvstændig virksomhed med fokus på rådgivning af kommuner og private aktører om bæredygtig byudvikling og grøn omstilling, hvilket, Simon Aggesen vurderer, er uforeneligt med hans kommunalpolitiske arbejde.

Efter den kommunale valglovs § 103, stk. 1 skal et medlem fritages for sit medlemskab, såfremt medlemmet på grund af sin helbredstilstand, varetagelse af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende har en rimelig grund til at ønske sig fritaget for medlemskabet.

Det er op til kommunalbestyrelsen at afgøre, om betingelserne for fritagelse er opfyldt. Kommunalbestyrelsen har et vist skøn, når den skal vurdere spørgsmålet. Det pågældende medlems egne oplysninger vil ofte udgøre den helt overvejende del af grundlaget for kommunalbestyrelsens beslutning.

På baggrund af de foreliggende oplysninger vurderer forvaltningen, at Simon Aggesens anmodning opfylder betingelserne for udtræden efter valglovens § 103, stk. 1. Forvaltningen indstiller derfor, at kommunalbestyrelsen imødekommer anmodningen.

Første stedfortræder på den konservative kandidatliste er Carina Høedt. Forvaltningen indstiller derfor, at kommunalbestyrelsen godkender, at hun indtræder som medlem af kommunalbestyrelsen i resten af funktionsperioden.

Simon Aggesen har ingen kommunale hverv i funktionsperioden ud over medlemskabet af Frederiksberg kommunalbestyrelse.

Simon Aggesen vil være inhabil ved sagens behandling, jf. den kommenterede styrelseslov.

Økonomi

Ingen.

Borgmesterpåtegning

Nej.

Behandling

Kommunalbestyrelsen den 21. marts 2022.

Punkt 59: Valg af medlem til Hjemmeværnets Distriktsudvalg København

00.22.04-A30-45-18

Resume

Medlem af Hjemmeværnets Distriktsudvalg Rune Rummel Nicolaisen ønsker at udtræde af udvalget, og kommunalbestyrelsen skal derfor vælge et nyt medlem.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten indstiller, at kommunalbestyrelsen vælger et nyt medlem af Hjemmeværnets Distriktsudvalg for resten af perioden indtil 31. august 2022, idet det blev oplyst, at Christian Bülow indstilles af valggruppen.

Sagsfremstilling

Medlem af Hjemmeværnets Distriktsudvalg København Rune Rummel Nicolaisen har meddelt, at han ønsker at udtræde af udvalget.

Et ikke-kommunalbestyrelsesmedlem har i almindelighed ikke pligt til at lade sig vælge til bestemte h verv, medmindre det af lovgivningen fremgår, at der er tale om et borgerligt ombud. De kan derfor i deres funktionsperiode meddele kommunalbestyrelsen, at de vil udtræde.

Det indstilles derfor, at kommunalbestyrelsen vælger et nyt medlem af udvalget for resten af perioden indtil 31. august 2022.

Rune Rummel Nicolaisen blev på det konstituerende møde i 2017 valgt som medlem af udvalget for perioden 1. september 2018 - 31. august 2022.

På det konstituerende møde i 2021 genvalgte kommunalbestyrelsen Frants Hagen Hagensen og valgte Christian Bülow som medlemmer af udvalget for perioden 1. september 2022 - 31. august 2026.

Det tilkommer AØBF-gruppen at vælge nyt medlem.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

nej

Behandling

Magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 67:

Kommunaldirektørområdet indstiller, at kommunalbestyrelsen vælger et nyt medlem af Hjemmeværnets Distriktsudvalg for resten af perioden indtil 31. august 2022.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 67:

Magistraten indstiller, at kommunalbestyrelsen vælger et nyt medlem af Hjemmeværnets Distriktsudvalg for resten af perioden indtil 31. august 2022, idet det blev oplyst, at Christian Bülow indstilles af valggruppen.

Punkt 60: Godkendelse af to eksterne kandidater som bestyrelsesmedlemmer i enhedsbestyrelsen i Frederiksberg Forsyning

13.00.00-A00-1-22

Resume

Kommunalbestyrelsen godkendte den 1. november 2021 et oplæg til ny bestyrelsesstruktur for Frederiksberg Energi, herunder en enhedsbestyrelse.

Af sagen fremgik, at bestyrelsen fra den næste bestyrelsesperiode gældende fra 1. januar 2022 skulle suppleres med to eksterne uafhængige medlemmer, og disse skulle indstilles af Frederiksberg Forsynings bestyrelse.

Bestyrelsen for Frederiksberg Forsyning har nu indstillet to konkrete kandidater til disse bestyrelsesposter til kommunalbestyrelsens godkendelse.

De to kandidater præsenteres i sagen, og der anmodes om kommunalbestyrelsens godkendelse.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten indstiller, at kommunalbestyrelsen godkender Lars Therkildsen og Lars Goldschmidt som de eksterne og uafhængige medlemmer af enhedsbestyrelsen i Frederiksberg Forsyning.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 1. november 2021 et oplæg til ny bestyrelsesstruktur for Frederiksberg Energi, herunder en enhedsbestyrelse. Ændringen blev godkendt med henblik på, at strukturen i højere grad skulle afspejle de stadig større og mere komplekse krav til ledelsen af koncernen samt anbefalingerne til god selskabsledelse i kommunalt ejede forsyningsselskaber.

Af sagen fremgik, at bestyrelsen for at indfri disse mål bl.a. skulle suppleres med to eksterne uafhængige medlemmer, og disse skulle indstilles af Frederiksberg Forsynings bestyrelse. Denne indstilling fra bestyrelsen foreligger nu, idet Frederiksberg Forsynings bestyrelse indstiller, at Lars Therkildsen og Lars Goldschmidt godkendes som eksterne uafhængige medlemmer af enhedsbestyrelsen i Frederiksberg Forsyning.

Frederiksberg Forsyning har om de to kandidater – herunder deres kompetenceprofiler – oplyst følgende:

Lars Therkildsen har mange års erfaring fra branchen – bl.a. som adm. direktør for Danmarks største multiforsyningsselskab HOFOR og formand eller næstformand for flere interesseorganisationer, herunder DANVA og Dansk Fjernvarme.

Lars Goldschmidt har ligeledes indgående kendskab til branchen. Han har været formand for og er menigt bestyrelsesmedlem i flere multiforsyningsselskaber på størrelse med Frederiksberg Forsyning. Herudover har Lars Goldschmidt bl.a. konkret erfaring med styring af risici i forbindelse med store anlægsprojekter.

CV'er på de to kandidater er vedlagt til orientering.

Frederiksberg Forsyning har tillige oplyst, at der forud for indstillingen er gennemført en grundig proces i bestyrelsen, hvor bestyrelsens samlede kompetencer er blevet afdækket i forhold til selskabets opgave – herunder hvilken kompetenceprofil de eksterne uafhængige bestyrelsesmedlemmer skal have. Det er oplyst, at der i den forbindelse er lagt vægt på branchekendskab samt erfaring med komplicerede anlægsprojekter og energi- og forsyningsøkonomi.

Kandidaterne har begge med forbehold for kommunalbestyrelsens godkendelse accepteret at træde ind i bestyrelsen for Frederiksberg Forsyning.

Frederiksberg Forsyning har undersøgt, om kandidaternes tilknytning til andre forsyningsselskaber kan indeholde interessekonflikter, som indebærer, at de er eller vil komme i en position, hvor de hyppigt vil være afskåret fra at deltage i beslutninger i Frederiksberg Forsynings bestyrelse pga. inhabilitet. Det er vurderingen, at der ikke foreligger forhold, som generelt vil føre til inhabilitet.

Skulle der opstå en sag, hvor et bestyrelsesmedlem vil være inhabil, vil bestyrelsesmedlemmet efter almindelige regler ikke kunne deltage eller være til stede ved behandlingen af punktet.

Frederiksberg Forsyning har i den forbindelse oplyst, at Lars Therkildsen af samme grund først vil indtræde i bestyrelsen, når han har afviklet sine aktiviteter som adm. direktør i HOFOR. Det er forventningen, at han kan indtræde i bestyrelsen pr. 1. august 2022, idet han fratræder sin stilling i HOFOR med udgangen af maj 2022.

Forvaltningen bemærker, at udnævnelse til kommunalt ejede selskabers bestyrelser ikke er omfattet af lovkrav om særlig repræsentation af mænd og kvinder. Det er dog et mål med ligestillingsloven, at mænd og kvinder har lige muligheder for indflydelse. Hvis de indstillede kandidater bliver godkendt, vil Frederiksberg Forsynings bestyrelse bestå af 6 mænd og 3 kvinder, hvor både formand og næstformand er kvinder. En oversigt over den siddende bestyrelses sammensætning med og uden de indstillede kandidater er vedlagt til orientering.

Økonomi

Udgiften til honorar afholdes i forsyningsregi. .

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 68:

Forvaltningen indstiller, at Lars Therkildsen og Lars Goldschmidt godkendes som de eksterne og uafhængige medlemmer af enhedsbestyrelsen i Frederiksberg Forsyning.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 68:

Magistraten indstiller, at kommunalbestyrelsen godkender Lars Therkildsen og Lars Goldschmidt som de eksterne og uafhængige medlemmer af enhedsbestyrelsen i Frederiksberg Forsyning.

Bilag

cv for 2 eksterne kandidater

Oversigt over enhedsbestyrelse Frederiksberg Forsyning

Punkt 61: Aftale med Frederiksberg Boligfond om justering af kommunes forkøbsret til en række af fondens ejendomme

00.00.00-G14-1-21

Resume

Frederiksberg Boligfond rettede den 31. marts 2021 henvendelse til Frederiksberg Kommune med henblik på at indlede forhandling om at ophæve den forkøbsret, som Frederiksberg Kommune har til 16 ud af 19 af fondens ejendomme. Fonden har oplyst, at forkøbsretten er til hinder for, at fonden kan få refinansieret fondens gæld, og at en refinansiering er nødvendig for at undgå, at fonden bliver illikvid i løbet af 2022 med deraf følgende risiko for, at kreditorerne begærer fonden konkurs.

Forvaltningen og fonden er efter forhandlinger blevet enige om vedlagte udkast til aftale. Efter aftaleudkastet justeres kommunens forkøbsret sådan, at kommunen, hvis den benytter forkøbsretten, skal betale aktuel markedspris.

Som modydelse indgår kommunen og fonden en aftale om tidsubegrænset anvisningsret til 25% af boligerne i de enkelte ejendomme. Denne anvisningsret repræsenterer en betydelig værdi for kommunen.

Endvidere etablerer parterne et samarbejdsforum med henblik på at følge og udvikle samarbejdet vedrørende anvisningsretten og andre forhold relevante for arbejdet med en blandet og bæredygtig by i overensstemmelse med fondens formål og inden for kommunalfuldmagtens rammer.

Aftalen er fra fondens side godkendt af formandskabet og skal efterfølgende forelægges fondens bestyrelse og bankforbindelse til godkendelse.

Aftalen er betinget af, at Ankestyrelsen bekræfter, at kommunen kan indgå den, og sendes efter Magistratens godkendelse til Ankestyrelsen.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen fra Magistraten, idet Kommunalbestyrelsen bemyndigede Magistraten til at indgå aftalevilkår om rækkevidden af forkøbsretten og anvisningsretten.

Pelle Dragsted og Malte Mathies Løcke deltog ikke i sagens behandling på grund af inhabilitet.

Indstilling

Magistraten indstiller at give forvaltningen bemyndigelse til at indgå en aftale med Frederiksberg Boligfond i overensstemmelse med vedlagte udkast til aftale, idet lejernes subsidiære forkøbsret indarbejdes og tinglyses i deklARATIONEN.

Sagsfremstilling

Baggrunden for og grundlaget for aftaleudkastet

Frederiksberg Boligfond rettede den 31. marts 2021 henvendelse til Frederiksberg Kommune med henblik på at indlede forhandling om at ophæve den forkøbsret, som Frederiksberg Kommune har til 16 ud af 19 af fondens ejendomme.

Sagen har været forelagt Magistraten den 12. april, 19. april, 10. maj og 13. september 2021. Idet der i øvrigt til baggrund kan henvises til disse forelæggelser kan her fremhæves følgende:

Kommunen har som anført ovenfor i henhold til skødebestemmelser en forkøbsret til 16 ud af 19 af Frederiksbergs Boligfonds ejendomme til en pris, der i dag er (langt) under markedsværdien. Ejendommene blev i 1932 overdraget fra kommunen til fonden for en samlet pris på 15,8 mio. kr., og forkøbsretten kan gøres gældende for denne pris med en regulering. Den offentlige ejendomsvurdering af ejendommene er i dag knapt 3 mia. kr., og friværdien i ejendommene er knapt 1,8 mia. kr.

Fonden har oplyst, at forkøbsretten er til hinder for, at fonden kan indgå aftaler med fondens bankforbindelser om afdragsfrihed og ny låntagning. Forvaltningen har ikke grund til at betvivle, at denne udlægning af forkøbsrettens betydning for fondens handlemuligheder er retvisende.

Det er forvaltningens vurdering, at fonden ikke i praksis vil kunne sælge ejendommene til en pris, der svarer til den i skødebestemmelsen fastsatte. Et sådant salg vil således påføre fonden et endog meget stort tab på de enkelte ejendomme

svarende til forskellene mellem prisen efter skødebestemmelse og handelsværdien fratrukket pantegæld.

Det er derfor forvaltningens vurdering, at forkøbsretten, som den er formuleret i skødebestemmelsen fra 1932, reelt i praksis alene kan blokere for et salg, og at kommunen derfor reelt ikke vil komme til at kunne udnytte forkøbsretten.

Den foreslåede aftale indebærer, at kommunens forkøbsret fastholdes, men at den justeres, så kommunen skal betale markedspris for at udnytte den. Det er en betingelse for aftalens, at kommunen ikke herved giver støtte til fonden. Værdien af den fordel, kommunen opnår (anvisningsretten), skal derfor mindst svare til værdien af den fordel, fonden opnår (ændringen af forkøbsretten).

Som modydelse for den justerede forkøbsret får kommunen en tidsubegrænset anvisningsret til 25% af lejlighederne i hver af de 16 ejendomme, der er omfattet af forkøbsretten.

Det vurderes ikke – eller kun i begrænset omfang – muligt at opnå aftaler med andre private eller de almene boligorganisationer på Frederiksberg om anvisning i dette omfang, idet det bemærkes at Frederiksberg Kommune allerede har aftaler med alle de almene boligorganisationer på Frederiksberg om anvisning, der modsvarer, at Kommunen som udgangspunkt har 25% anvisningsret til almene familieboliger, jf. lov om almene boliger § 59, stk. 1.

Derfor er det forvaltningens vurdering, at det mest reelle billede af alternativomkostninger i forhold til den indgåede aftale om anvisning er at vurdere, hvor mange nye almene boliger der i givet fald ville skulle opføres på Frederiksberg.

Lægges det til grund, at Frederiksberg Kommune skulle skaffe samme anvisning ved at bygge nye almene boliger, ville den kommunale udgift teoretisk set være mindst 60 mio. (med 100% anvisning) kroner og antageligt i praksis ligge i størrelsesordenen 240 mio. kr. (med 25% anvisning).

En anvisningsret til 25% af lejlighederne i fondens ejendomme vil derfor repræsentere en betydelig værdi for kommunen.

Herudover indebærer aftalen, at fonden og kommunen indgår i et nærmere samarbejde med henblik på at følge og udvikle samarbejdet vedrørende anvisningsretten og andre forhold relevante for arbejdet med en blandet og bæredygtig by i overensstemmelse med fondens formål og inden for kommunalfuldmagtens rammer.

Forvaltningen har undersøgt, om kommunen kan betinge opgivelsen af forkøbsretten af, at fonden arbejder videre med bestemte scenarier for en løsning af fondens økonomiske problemer. Der kan være tale om at imødegå, at boliger sælges til spekulative formål eller at stille krav om, hvilke former for samarbejde, som fonden må indgå i. Forvaltningen har endvidere undersøgt, om opgivelse af forkøbsretten kan betinges af, at der fastlægges visse rammer for huslejeniveauet i en eller flere ejendomme, f.eks. i form af omkostningsbestemt husleje.

Kommunens advokat har oplyst, at kommunen ikke sagligt kan varetage disse hensyn i forhandlingerne. Baggrunden er, at det ikke er en lovlig kommunal interesse at varetage opgaver med boligforsyning eller at sikre billige boliger til borgerne.

Forvaltningen har endvidere undersøgt, om kommunen vil kunne understøtte fonden økonomisk, herunder ved at stille garantier for fondens lån. Indenrigs- og Boligministeriet har oplyst, at dette ikke vil være inden for kommunalfuldmagtens rammer.

Forvaltningen har endelig kontaktet KL og spurgt, om KL kan pege på sammenlignelige situationer, hvor en kommune har ageret i en boligsag som denne inden for kommunalfuldmagtens rammer. KL har alene kunnet pege på sag, hvor en kommune i forbindelse med en boligorganisations konkurs har rådgivet om muligheden for at udskille en del af boligmassen til almene boliger.

Forvaltningen kan tilføje, at Frederiksberg Boligfond er en selvstændig juridisk enhed under tilsyn af Erhvervsstyrelsen. Kommunen har derfor ikke instruktionsbeføjelser over for fonden i relation til administrationen af ejendomsporteføljen, herunder hvilke løsninger fonden skal vælge for at få løst sine økonomiske problemer.

Det er derfor samlet forvaltningens vurdering, at det vil være attraktivt for kommunen at indgå en aftale med fonden om at justere forkøbsretten til markedspris mod, at kommunen sikres en adgang til fondens boligmasse med henblik på at løse boligsociale opgaver, ligesom det vurderes positivt, at der etableres et samarbejdsforum mellem kommunen og fonden som nævnt ovenfor.

Fonden har i øvrigt – uden at dette forhold er relevant for selve aftalen – under forhandlingerne oplyst, at fonden ikke agter at afhænde en eller flere ejendomme eller ejerandele af ejendommene, medmindre dette bliver nødvendigt for, at fondens bestyrelse kan leve op til reglerne for forsvarlig drift af fonden.

Indholdet af aftalen

Efter aftalens pkt. 1 justeres Frederiksberg Kommunes forkøbsret til de 16 ejendomme således, at kommunen ved udnyttelse af forkøbsretten betaler den til enhver tid gældende markedsværdi af de pågældende ejendomme.

Dette betyder, at forkøbsretten ikke opgives, men at kommunen – i en situation hvor fonden må sælge en ejendom – har mulighed for at købe denne, hvis den kan anvendes til kommunale formål.

Den justerede forkøbsret tinglyses servitutstiftende på de enkelte ejendomme, herunder så forkøbsretten fremover også kan gøres gældende over for en senere erhverver i fald, at kommunen ikke gør forkøbsretten gældende ved fondens salg til den pågældende erhverver.

Det betyder, at kommunen vil have mulighed for også på længere sigt at erhverve ejendomme til de formål, der på dette tidspunkt vil være inden for rammerne af den skrevne lovgivning eller kommunalfuldmagten.

Efter aftalens pkt. 2 får kommunen som modydelse en anvisningsret til 25% af boligerne i hver ejendom, jf. lov om kommunal anvisningsret.

Anvisningsret til 25% af boligerne er det maksimalt tilladte efter loven.

Efter loven skal kommunen foretage en form for ”markedsafsøgning”, inden der indgås aftale om anvisningsret.

Således skal samtlige ejere af private udlejningsejendomme opfordres til inden for et bestemt tidspunkt og på samme grundlag at give skriftlig og bindende meddelelse om, hvor mange lejligheder eller hvilke bestemte lejligheder de vil overdrage anvisningsret til og til hvilken pris.

Kommunen er berettiget til blandt de indkomne tilbud at vælge det eller de efter kommunens skøn mest hensigtsmæssige med hensyn til kvalitet, beliggenhed, antal og pris. Kommunen er ligeledes berettiget til at forkaste samtlige indkomne tilbud.

Kommunen skal betale en godtgørelse til de udlejere, der indgås aftale med. Godtgørelsen udbetales som et engangsbeløb ved aftalens indgåelse og en godtgørelse for hver gang, anvisningsretten udnyttes.

Kommunen kan fra staten få refunderet denne godtgørelse med et beløb på op til 30.000 kr. pr. lejlighed. Det er en betingelse for refusion, at kommunen, inden aftale om anvisning indgås, har fået tilsagn om refusion fra Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning.

Det må derfor forventes, at der vil gå nogen tid, før en endelig aftale om anvisning er indgået.

Efter aftalens pkt. 3 skal kommunen på begæring af fonden frafalde anvisningsretten i ejendomme, som fonden vil afhænde. Baggrunden herfor er, at fonden har oplyst, at det kan være til hinder for refinansiering af fondens gæld, hvis anvisningsretten altid skal følge ejendommen i tilfælde af salg.

Til gengæld skal fonden yde en kompensation til kommunen, der svarer til værdien af den anvisningsret, der bortfalder ved overdragelsen. Kompensationen skal vurderes ved salget.

Kompensation kan gives ved, at kommunen opnår adgang til at anvende lejemål i den resterende del af fondens boligmasse til formål, der ikke er reguleret af reglerne om anvisningsret. Der kan f.eks. være tale om genhusning i forbindelse med nedlæggelse og opførelse af kommunale institutioner og etablering af tilbud inden for ældre- og omsorgsområdet, f.eks. sociale caféer, og indkvartering af flygtninge. Da kommunen heller ikke ved frafald af anvisningsretten må yde støtte til fonden, skal den modydelse, kommunen opnår, modsvare den kapitaliserede værdi af den forkøbsret, kommunen frafalder.

Kompensationen kan alternativt gives ved, at fonden betaler et beløb til kommunen svarende til forskellen i handelsværdi af ejendommen med og uden den anvisningsret, der ikke kompenseres ved adgang til at anvende lejemål i den resterende del af fondens boligmasse.

Efter aftalens pkt. 4 opretter kommunen og fonden et samarbejdsforum med henblik på at følge og udvikle samarbejdet vedrørende anvisningsretten og andre forhold relevante for arbejdet med en blandet og bæredygtig by i overensstemmelse med fondens formål og inden for kommunalfuldmagtens rammer.

Forvaltningen forventer, at kommunen og fonden som led heri fremover vil styrke samarbejdet på en række boligpolitiske områder og indenfor fondens formål. Det kan f.eks. være tale om byfornyelsesformål, klimareoveringer og/eller

projekter der tilvejebringer boliger, der er ældrevenlige, særligt rette mod unge under uddannelse, bofællesskaber el. lign.

Efter pkt. 5 er aftalen fra kommunens side betinget af, at fonden udarbejder og vedtager en mindst 10-årig plan for fondens forsvarlige økonomiske drift, og at fonden har opnået bindende tilsagn fra et eller flere penge- eller realkreditinstitutter om afdragsfrihed på en til planens gennemførelse nødvendig finansiering.

Formålet hermed er at betrygge kommunen i, at de modydelse, herunder især anvisningsretten, som kommunen modtager som led aftalen, ikke forsvinder som følge af, at fonden – trods justeringen af forkøbsretten – går konkurs.

Efter pkt. 6 er aftalen fra både fondens og kommunens side betinget af, at byretten eller en eventuel ankeinstans i forbindelse med det søgsmål, som lejerne i ejendommen Svalegården (mat. nr. 28 ar) den 15. december 2020 har anlagt mod fonden, hverken giver fonden medhold i, at forkøbsretten ikke kan gøres gældende eller er bortfaldet af fondsretlige grunde eller giver lejerne medhold i, at de kan udnytte forkøbsretten anført i § 6 i skøde af 7. september 1932 mod betaling af det i skødet fastsatte stærkt reducerede beløb.

Baggrunden herfor er bl.a., at grundlaget for aftalen bortfalder, hvis retten når frem til, at kommunen ikke har forkøbsret som forudsat ved indgåelse af denne.

Det fremgår af skødebestemmelsen fra 1932, at såfremt fonden ”måtte ønske at afhænde enkelte af de overdragne ejendomme, skal sælgeren [i dag kommunen], subsidiært en af vedkommende ejendoms lejere dannet forening, har forkøbsret til den pågældende ejendom”.

Det skal hertil bemærkes, at Retten på Frederiksberg afsagde den 1. februar 2021 dom i forbindelse med det søgsmål, der var anlagt mod fonden af lejerne i Den Sønderjyske By. Retten udtalte, at lejerne ikke havde en selvstændig forkøbsret i forhold til kommunen, og kommunen ikke kan anses for at være afskåret fra at indgå en ny aftale med fonden. Den foreliggende aftale betyder, at kommunens forkøbsret justeres til at kunne gøres gældende til markedspris. Den nye deklaration indeholder ikke en subsidiær forkøbsret for lejerne, der derfor fremover alene vil have forkøbsret efter lejelovens almindelige regler om tilbudspligt, såfremt betingelserne herfor er opfyldt på salgstidspunktet. Alternativt kan lejernes subsidiære forkøbsret skrives ind i deklarationen. Dette vil dog ikke give lejerne en bedre retsstilling, end hvad der følger af lejelovens regler om tilbudspligt i dag.

Skulle retten imidlertid – mod forventning – i det aktuelle søgsmål nå frem til, at lejerne kan gøre en forkøbsret gældende i henhold til skødebestemmelsen fra 1932, vil lejerne i den konkrete sag kunne udnytte forkøbsretten til den i skødet fastsatte stærkt reducerede pris,.

Aftalen er derfor betinget af, at retten i det aktuelle søgsmål ikke anlægger en anden vurdering end Retten på Frederiksberg. Sker dette, bortfalder aftalen om justeringen af forkøbsretten således.

Efter pkt. 7 træder aftalen i kraft, når der foreligger de nødvendige godkendelser fra Ankestyrelsen og Erhvervsstyrelsen, og parterne er enige om indholdet af et udkast til anvisningsaftale med henblik på forelæggelse for Hypotekbanken vedrørende spørgsmålet om refusion.

Grundlaget for aftalens ikrafttrædelse skal være på plads senest 1. juli 2022 af hensyn til fondens muligheder for at indgå aftaler med kreditorerne.

I modsat fald træder aftalen ikke i kraft.

Aftalens pkt. 8 regulerer den situation, at retten i sagen om Svalegården efter aftalens ikrafttræden når et andet resultat, jf. pkt. 6 ovenfor, eller at den justerede forkøbsret eller aftalen om anvisningsret ikke tinglyses uden ugrundet ophold efter aftalens ikrafttrædelse.

I så tilfælde bortfalder aftalen, og retstilstanden før aftalens indgåelse vil være gældende.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 69:

Kommunaldirektørens område og By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at Magistraten giver forvaltningen bemyndigelse til at indgå en aftale med Frederiksberg Boligfond i overensstemmelse med vedlagte udkast til aftale.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 69:

Magistraten indstiller at give forvaltningen bemyndigelse til at indgå en aftale med Frederiksberg Boligfond i overensstemmelse med vedlagte udkast til aftale, idet lejernes subsidiaire forkøbsret indarbejdes og tinglyses i deklARATIONEN.

Bilag

Bilag 1. Udkast til aftale mellem Frederiksberg Kommune og Frederiksberg Boligfond

Bilag 2 Udkast til anvisningsaftale

Bilag 3 Udkast til deklARATION om justering af forkøbsretten

Punkt 62: Forslag til beslutning fra forhenværende kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Zepernick, 1. viceborgmester Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde om blacklisting af advokatfirmaet Bech-Bruun

88.20.00-Ø54-1-13

Resume

Kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Zepernick, 1. viceborgmester, rådmænd Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde har stillet forslag om at Frederiksberg Kommune bør blackliste advokatfirmaet Bech-Bruun som leverandør, såfremt Højesteret stadfæster eller skærper landsrettens dom om tilbagebetaling af honorar på 3,5 mio. kr. samt idømte bøder på 10.000 kr. til fire advokater i habilitetssagen tilknyttet advokatfirmaets udarbejdelse af en uvildig advokatundersøgelse til Skatteministeriet vedrørende Skats udbetaling af milliarder i refusion af udbytteskat.

Motivation: Med henvisning til kommunens tiltræden af Oxfam/Ibis Charter for Skattelyfri Kommune kan og bør Frederiksberg Kommune ikke anvende leverandører, som er dømt for forhold, som er i klar modstrid med charterets ånd og bogstav.

Beslutningsforslaget har sammenhæng med, at Østre Landsret har afgjort, at fire Bech-Bruun-partnere var inhabile, da de i 2017 udarbejdede den uvildige advokatundersøgelse for Skatteministeriet.

I sagen redegøres for de lovgivningsmæssige muligheder for udelukkelse af virksomheder som potentielle leverandører, samt mulighed for afbrydelse af eksisterende aftaler i kontraktperioden. I sagen forklares, hvorfor det ikke er muligt på forhånd af blackliste en leverandør, men at det er nødvendigt at tage konkret stilling i hver enkel indkøbsproces.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen vedtog ikke at tiltræde beslutningsforslaget, jf. indstillingen fra Magistraten.

Indstilling

Magistraten indstiller ikke at tiltræde beslutningspunktet, da en "blacklisting" er i strid med udbudsloven, forvaltningsloven og de forvaltningsretlige grundsætninger. Herudover vurderes det, at kommunens generelle indkøbspraksis i dag udtømmer alle aktuelle handlemuligheder for at undgå skatteunddragende leverandører.

Magistraten anmodede forvaltningen om en orientering, når der er faldet endelig dom i de verserende retssager mod advokatfirmaet Bech-Bruun.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommunes anvendelse af advokatydelser

Frederiksberg Kommune har efter offentligt udbud i april 2020 indgået kontrakt med Poul Schmith/ Kammeradvokaten I/S. Det er således primært her, kommunen køber advokatydelser, medmindre der er vægtige forhold, der taler imod dette - eksempelvis i sager, hvor Poul Schmith repræsenterer en modpart eller ved komplekse processer, som andre advokathuse tidligere har understøttet.

Kommunens muligheder for udelukkelse af virksomheder i forbindelse med indgåelse af samarbejder

Det er kun i forhold til EU-udbud, dvs. udbud over tærskelværdierne på henholdsvis ca. 1,6 mio. kr. for varer og tjenesteydelser, 5,6 mio. kr. for sociale ydelser og ca. 39,5 mio. kr. for bygge- og anlægsopgaver, at der i udbudsloven er fastsat en specifik regulering af kommunens muligheder for at udelukke virksomheder og privatpersoner fra at byde på kommunens opgaver/indkøb. Det er dog muligt at anvende reglerne også ved kontrakter under tærskelværdierne, og Frederiksberg Kommune gør brug af muligheden såvel ved licitationer af bygge- og anlægsopgaver som ved udbud og tilbudsindhentninger for varer og tjenesteydelser i de sager, hvor det vurderes hensigtsmæssigt.

I udbudsloven er der fastsat nogle specifikke udelukkelsesgrunde, der enten er obligatoriske for kommunen at anvende i alle EU-udbud - eller er frivillige, og derfor kan til- eller fravælges i det enkelte udbud.

Hvis en tilbudsgiver er omfattet af en udelukkelsesgrund, har tilbudsgiveren via såkaldt "self-cleaning" mulighed for at dokumentere, at vedkommende desuagtet er pålidelig og derfor skal have adgang til at deltage i udbuddet. Det er vigtigt at bemærke, at denne ret er ubetinget, og at kommunen derfor ikke kan udelukke tilbudsgivere, der har foretaget en tilstrækkelig self-cleaning, uanset grundlaget for udelukkelsen (f.eks. deltagelse i kartelvirksomhed eller anden organiseret kriminalitet, menneskehandel, mv.). En self-cleaning indebærer, at tilbudsgiveren i tilstrækkelig grad dokumenterer, at denne har rettet op på det eller de bebrejdelige forhold og gennem tekniske, personalemæssige og organisatoriske foranstaltninger at have forebygget nye overtrædelser af udelukkelsesgrundene.

Reguleringen om udelukkelse i udbudsloven er udtømmende, og kommunen kan derfor alene hindre virksomheder i at afgive tilbud på kommunens kontrakter i det omfang, det følger af loven. Kommunens anvendelse af udelukkelsesreglerne

kan endvidere påklages til Klagenævnet for Udbud eller de civile domstole, og klagenævnet har i praksis mulighed for at pålægge kommunen at lade en udbudsproces gå om, hvis kommunen uretmæssigt har udelukket en tilbudsgiver. Aftaler med en volumen under tærskelværtdiærn, reguleres ikke direkte af reglerne vedr. self-cleaning. Dog gør principperne vedr. self-cleaning sig alligevel gældende for disse kontrakter, da et fravalg af en virksomhed, der har gennemgået en sådan proces, vil være usaglig og i strid med ligebehandlingsprincippet i forvaltningsloven. I forhold til nærværende sag om advokatvirksomheden Bech-Bruun vurderer forvaltningen, at særligt følgende udelukkelsesgrund i udbudsloven vil kunne finde anvendelse; alvorlige forsømmelser, der rejser tvivl om tilbudsgiverens integritet.

Frederiksberg Kommunes praksis

Frederiksberg Kommune benytter den obligatoriske udelukkelsesgrund om ubetalt, forfalden gæld til det offentlige på 100.000 kr. eller mere, og kommunen anvender også den frivillige udelukkelsesgrund om ubetalt, forfalden gæld under 100.000 kr., da formålet med disse udelukkelsesgrunde bl.a. er at sikre en effektiv inddrivelse af offentlige tilgodehavender. I praksis opleves det meget sjældent, at tilbudsgivere til kommunens opgaver/indkøb har ubetalt, forfalden gæld til det offentlige, måske også fordi Frederiksberg Kommune klart kommunikerer, at gæld til det offentlige er udelukkelsesgrund.

Kommunen gør endvidere brug af den frivillige udelukkelsesgrund om tvivl om tilbudsgivers integritet som følge af alvorlige forsømmelser i forbindelse med udøvelsen af erhvervet i de tilfælde, hvor det vurderes relevant. Konkret i forhold til Bech-Bruun-sagen, vurderes dette særligt vigtigt i forbindelse med kommunens egne EU-udbud af rådgivningsydelser, hvor rådgiverens integritet i relation til skatteforhold måtte spille en særlig rolle, f.eks. revision, advokatydelse, bankforretninger og lignende.

Betingelsen for, at udelukkelsesgrunde er til stede, kræver som udgangspunkt, at der foreligger en enten endelig dom eller bødeforelæg. Åbenlys dokumentation for overtrædelse af en udelukkelsesgrund, inden der er afsagt dom, kan være nok til at udelukke en virksomhed jf. forarbejderne til Udbudsloven. Ved udelukkelse inden der er afsagt dom eller bødeforelæg, må man påregne en risiko for erstatning, hvis virksomheden frikendes.

Udelukkelse for overtrædelse af frivillige udelukkelsesgrunde kan alene ske i op til to år fra datoen efter den relevante hændelse eller handling. Desuden er der som nævnt muligheden for self-cleaning.

Som det fremgår benytter Frederiksberg Kommune de muligheder, der er i lovgivningen, og kommunen kan ikke gå videre end dette, da udbudsloven udtømmende regulerer de begrænsninger, kommunen må fastsætte.

Kommunens muligheder for afbrydelse af eksisterende samarbejder i kontraktperioden

Kommunen har senest købt ydelser af Bech-Bruun i forbindelse med vurderingen af muligheden og konsekvensen af at stoppe anlægsprojektet vedr. p-kælder på pladsen bag rådhuset. Rådgivningen er afsluttet, og der er ikke indgået andre aftaler med Bech-Bruun. Kommunen har således ikke et aktuelt samarbejde med virksomheden. Hvis kommunen havde igangværende aftaler med Bech-Bruun, ville det være relevant at se på lovgivningens muligheder for afbrydelse af eksisterende samarbejder.

Udbudslovens primære område er processerne for offentlige myndigheders indgåelse af aftaler med private leverandører, og loven indeholder kun i meget begrænset omfang en udtrykkelig regulering af muligheden for, at den offentlige myndighed kan bringe et igangværende samarbejde med en privat leverandør til ophør.

Alle kommunens aftaler kan i udgangspunktet afbrydes, i det omfang leverandøren misligholder aftalen i væsentlig grad, jf. aftalens konkrete misligholdelsesbeføjelser.

I det omfang, der ikke er tale om misligholdelse af aftalen, rammesætter udbudslovens § 185 muligheder for afbrydelse af igangværende aftaler. I lovens § 185, stk. 1, nr. 2, er fastsat, at en offentlig ordregiver kan bringe en aftale til ophør, hvis leverandøren var omfattet af en udelukkelsesgrund på tidspunktet for tildelingen af aftalen, hvorefter leverandøren skulle have været udelukket fra udbudsproceduren. Reglen har den virkning, at kommunen har mulighed for - men ikke pligt til - at rette på en undladt udelukkelse af leverandøren, hvad enten den manglende opmærksomhed på udelukkelsesgrunden skyldes kommunens eller leverandørens forhold. Anvendelsen af reglen fordrer dog, at leverandøren gives mulighed for self-cleaning.

Det udelukker dog ikke kommunen fra at opsig kontrakten, men det kan indebære erstatning. I tilfælde af en leverandørs lovbrud vil forvaltningen forelægge sag herom herunder opsigelse af kontrakt og belyse konsekvenserne.

Kommunens muligheder for udelukkelse/"blacklisting"

Sammenfattende kan det konkluderes, at det ikke vil være muligt generelt at udelukke Bech-Bruun eller andre virksomheder som leverandører til kommunen. Udelukkelse af en virksomhed kan alene ske i forbindelse med en konkret indkøbsproces, og kræver, at kommunen har belæg for overtrædelser, i form af eksempelvis endelig dom eller bødeforelæg. Samtidig skal virksomheden gives mulighed for at dokumentere, at denne har rettet op på det eller de bebrejdelige forhold og derigennem at have forebygget nye overtrædelser af udelukkelsesgrundene (self-cleaning).

Selvom kommunen i dag anvender Kammeradvokaten Poul Schmith til løsning af juridiske opgaver, vil Bech-Bruun fortsat have mulighed for at byde på andre opgaver eksempelvis rådgiveropgaver eller som del af et konsortium med en entreprenør i forbindelse med større bygge- og anlægsopgaver.

Hvis forvaltningen modtager tilbud, hvori Bech-Bruun indgår som leverandør, vil forvaltningen foretage en konkret vurdering af, hvorvidt der er grundlag for udelukkelse - eksempelvis, hvis der foreligger endelig dom eller hvis andre kommuner har dokumenteret overtrædelse af udelukkelsesgrunde. Såfremt det vurderes, at udelukkelse kan finde sted, vil

Bech-Bruun blive givet mulighed for at dokumentere, at der er taget relevante og proportionelle skridt til gennemførelse af self-cleaning.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Borgmesterpåtegning

nej

Behandling

Magistraten og kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 7. marts 2022, pkt. 61:

Forvaltningen indstiller, at:

- beslutningspunktet ikke tiltrædes, da en "blacklisting" er i strid med udbudsloven, forvaltningsloven og de forvaltningsretlige grundsætninger. Herudover vurderes det, at kommunens generelle indkøbspraksis i dag udtømmer alle aktuelle handlemuligheder for at undgå skatteunddragende leverandører.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 7. marts 2022, pkt. 61:

Magistraten indstiller ikke at tiltræde beslutningspunktet, da en "blacklisting" er i strid med udbudsloven, forvaltningsloven og de forvaltningsretlige grundsætninger. Herudover vurderes det, at kommunens generelle indkøbspraksis i dag udtømmer alle aktuelle handlemuligheder for at undgå skatteunddragende leverandører.

Magistraten anmodede forvaltningen om en orientering, når der er faldet endelig dom i de verserende retssager mod advokatfirmaet Bech-Bruun.

Punkt 63: Forslag til beslutning fra borgmesteren, rådmændene Wibroe og Bang Larsen, forhenværende rådmand Enevoldsen og kommunalbestyrelsesmedlemmerne Heltberg, Panduro og Løcke om servicetjek af sociale klausuler og etablering af kontrolenhed

88.20.00-Ø54-1-13

Resume

Borgmester Michael Vindfeldt, kommunalbestyrelsesmedlemmerne Bang Larsen og Heltberg, rådmand Enevoldsen og kommunalbestyrelsesmedlemmerne Wibroe, Panduro og Løcke har stillet forslag om servicetjek af sociale klausuler og etablering af kontrolenhed.

Begrundelse:

"Det er snart længe siden, at Frederiksberg vedtog sociale klausuler. En række kommuner har mere konsekvente klausuler end Frederiksberg, og derfor bør Frederiksbergs klausuler have et servicetjek. Der er endvidere behov for en egentlig offentlig kontrolenhed for at bekæmpe social dumping.

I sagsforberedelsen bedes det afdækket, i hvor mange sager kommunen har håndhævet de sociale klausuler og aktivt fulgt op herpå, herunder konkret dokumentation for ID-kort på byggepladser."

I sagsfremstillingen beskrives Frederiksberg Kommunes nuværende kontrolsetup, eksempler på andre kommuners organisering af kontrolindsatsen, samt arbejdet med en revision af kommunens nuværende arbejdsklausul.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten indstiller:

- at forslaget om et servicetjek af sociale klausuler tiltrædes, idet der udarbejdes et udkast til en revideret arbejdsklausul i samarbejde med BDO. Udkastet forelægges til drøftelse og beslutning i magistraten.
- at forslaget om at oprette en egentlig kontrolenhed ikke tiltrædes, idet kontrolindsatsen indtil videre håndteres i samarbejde med BDO,
- at indsatsen årligt afrapporteres til magistraten.
- at forvaltningen undersøger muligheder, fordele og ulemper for at samarbejde om kontrolindsatsen med andre kommuner, herunder København, og at sag herom forelægges Magistraten i 3. kvartal 2022 i lyset af revideret udbudslov.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommune har anvendt arbejdsklausuler, uddannelsesklausuler og sociale klausuler i alle relevante leverandøraftaler siden 2009. Da de tre forskellige klausuler ofte samlet betegnes som sociale klausuler, redegøres her kort for klausulernes individuelle egenskaber:

- Arbejdsklausulen har til formål at sikre ordentlige arbejdsvilkår samt fair konkurrence ved at stille krav til leverandøren om at følge gældende overenskomster – også kendt som indsatsen mod social dumping.
- Uddannelsesklausulen stiller krav til leverandøren om et minimum af lærlinge og/eller elevpladser for arbejdstagere på kontrakten.
- Den sociale klausul har til formål at sikre samarbejde mellem leverandøren og Frederiksberg Kommunes Jobcenter i forhold til rekruttering af arbejdskraft, hjælp til fastholdelse af medarbejdere samt indslusning af ledige og sygemeldte på arbejdsmarkedet via støttede beskæftigelsesordninger.

På baggrund af sagens kontekst og formuleringen af forslaget, vil indeværende sagsfremstilling alene omhandle status på arbejdet med arbejdsklausuler samt redegørelse for den fremadrettede indsats for servicetjek og kontrolenhed for arbejdsklausulen.

Beskrivelse af aktuel Frederiksberg-model

Frederiksberg Kommunes kontrolindsats skal sikre, at arbejdsklausuler om overenskomstsvarende løn- og arbejdsvilkår efterleves, og at der dermed sikres ordentlige arbejdsvilkår samt fair konkurrence og lige vilkår for virksomheder, der byder på kommunens opgaver.

På baggrund af magistratsbeslutning december 2013, blev der udarbejdet retningslinjer for opfølgning og kontrol med, at klausulerne efterleves.

Aktuelt har fokus på social dumping skabt særlig opmærksomhed på indsatsen for at kontrollere medarbejdervilkår hos leverandører. I erkendelse af, at Frederiksberg Kommune ikke selv rådede over kompetencer til gennemførelse af kontroller af løn- og arbejdsvilkår hos leverandører, iværksatte forvaltningen i 2021 en indsats, der skal styrke kommunens kontrolindsats mod social dumping.

Forvaltningen indgik i 2021 således en aftale med BDO om bistand til opfølgning på overholdelse af kommunens klausuler. BDO bidrager med erfaringer og ekspertise samt udrykningskapacitet i forbindelse med planlagte og akut opståede behov for kontroltilsyn.

Succeskriteriet for indsatsen er at etablere en systematisk og proaktiv kontrol, der forhindrer, at der sker social dumping blandt Frederiksberg Kommunes leverandører. Dertil vil indsatsen sikre, at konkurrence om kommunens opgaver sker på baggrund af ordentlige vilkår og lige konkurrence.

Den nye kontrolindsats indeholder både planlagte, og ad-hoc kontroller. Risikomodellen tager højde for risici ved både arbejdets og kontraktens karakter, samt leverandørkonstruktion (kædeansvar). Til kontrol udvælges årligt 6-8 kontrakter, der varetages af medarbejdere, der eksempelvis:

- er ufaglærte
- ikke er fastansat
- arbejder alene (evt. alene sammen med udsatte borgere, ældre mm.)
- arbejder på skæve tidspunkter
- er (ansat hos) underleverandører

Hver kontrolindsats indeholder normalt mellem 5 og 10 individuelle medarbejderkontroller. De 6-8 kontrolindsatser svarer hermed til, at der gennemføres mellem 30 og 80 planlagte kontroller årligt.

De proaktive planlagte kontroller har til formål at sende et klart signal til kommunens leverandører om, at Frederiksberg Kommune har fokus på overholdelse af arbejdsklausulen, samt at kommunen tager stikprøver på tværs af kontraktporteføljen.

Ud over de planlagte kontrolbesøg gennemføres løbende ad-hoc kontroller ved opstået mistanke om brud på klausulerne. Konkret rummer kontrollerne tre elementer:

1. Baggrundstjek af verserende sager vedrørende leverandøren eller underleverandører hos skat, Arbejdstilsynet, Politiet eller i det fagretslige system.
2. Skrivebordskontrol af udvalgte medarbejders løn- og ansættelsesvilkår, med henblik på at afdække om de modsvare overenskomsterne på nærværende område.
3. Uanmeldt kontrolbesøg på arbejdspladsen med fokus på, om medarbejderne kan identificere sig, har arbejds- og opholdstilladelse, samt drøftelse af, hvorvidt medarbejderne er bekendt med de løn og arbejdsvilkår de arbejder under

Det vurderes, at den aktuelle kontrolindsats er tilstrækkelig givet kommunens indkøbsvolumen. Modellen kan dog skaleres op, så den indeholder flere kontroller. Dette vil dog kræve, at der findes finansiering til disse kontroller.

Gennemførte kontrolindsatser i 2021

I 2021 blev gennemført fem kontrolindsatser på baggrund af opstået mistanke, hvoraf en stadig pågår.

- ?Intervare: Kontrol har ført til ændret rapportering om personaleforhold
- Bülowvej/Fuglevangsvej: Brud på arbejdsklausulen ift. løn, medarbejderne bliver lønkomenseret
- Fryden: Ingen tegn på brud på arbejdsklausul
- Frederiksberg Svømmehal: Samarbejde ophørt af andre årsager, Forvaltningen har udført tilsyn og har overdraget indsamlet materiale til 3F omkring løn- og ansættelsesforhold
- Ingeborggård: Kontrollen pågår – afventer resultat.

Hver af de fem kontrolindsatser i 2021 indeholder flere individuelle kontroller.

Kontrolindsatserne har ikke fokuseret på anvendelsen af specifikke ID-kort på byggepladser, idet det ikke pt. er et systematisk krav i Frederiksberg Kommunes kontrakter.

Erfaringer fra andre kommuners organisering af kontrolindsatsen

Forvaltningen har været i dialog med en række kommuner om deres tilrettelæggelse af kontrolindsats.

Odense og Københavns kommuner har etableret interne kontrolenheder. De oplyser, at dette bl.a. er på baggrund af en stor indkøbsvolumen og ud fra ønsket om at arbejde mere strategisk og styrke mulighed for at udvikle og øge fleksibiliteten i indsatsen.

Roskilde Kommune har valgt at lade et revisionsfirma gennemføre kontrollen. Dette bl.a. på baggrund af et ønske om uvildighed, og at et revisionsfirma har en større ekspertise i at vurdere dokumentation for, om klausulen er overholdt.

Albertslund, Hvidovre og Rødovre kommuner har netop indgået et tværkommunalt samarbejde om kontrolindsats placeret i Københavns Kommunes indsatssteam mod social dumping. Denne konstellation kan være relevant for kommuner, der er

placeret geografisk tæt på hinanden og som ikke har tilstrækkelig indkøbsvolumen til etablering af selvstændige kontrolenheder. Endnu er der ikke høstet de store erfaringer fra det pågældende tværkommunale kontrolsamarbejde. Der har imidlertid været usikkerhed i forhold til hjemmel i lovgivningen til at etablere tværkommunalt samarbejde om kontrolindsats. Der findes i lov om kommuners og regioners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber § 2 en hjemmel til, at en offentlig enhed kan udføre opgaver for andre offentlige enheder, når:

- opgaven lovligt kan varetages af opgaveudstedende offentlige enhed,
- opgavens beregnede pris ikke overstiger udbudslovens tærskel for pligt til udbud af tjenesteydelser på 1,6 mio. kr., og
- den udførende enhed modtager betaling, som ikke er lavere end opgavens beregnede pris,

Der foreligger pt. et lovforslag om revision af udbudsloven. Her foreslås indsættelse af en ny § 5b, der (med sikkerhed) vil give kommuner og regioner hjemmel til at samarbejde om kontrol med overholdelse af kontraktuelle forpligtelser herunder arbejdsretlige forpligtelser. Samarbejdet skal ske inden for lovens § 15, der indebærer, at visse kontrakter, der indgås mellem offentlige enheder, er helt undtaget udbudspligt, når visse kriterier er opfyldt:

- Kontrakten skal omhandle et samarbejde med fælles målsætninger, hvor 'samarbejde' indebærer et reelt samarbejde, hvor alle parter bidrager med noget, der ikke kun er penge.
- Endvidere må samarbejdet kun omhandle formål af almen interesse (såsom kontrolindsats).
- Endelig må kontrakten ikke udgøre mere end 20 pct. af markedet for kontraktens genstand.

Et potentielt samarbejde efter § 5b vil ikke ændre på, at den offentlige enhed, der er part i en kontrakt skal fastlægge evt. konsekvenser eller sanktioner i forbindelse med opfølgningen. Oplysninger fra samarbejdet kan skabe grundlag for at den offentlige enhed kan træffe beslutning om førnævnte foranstaltninger. Samarbejdet kan endvidere omfatte udførelse af praktiske opgaver.

Forvaltningen vil følge udviklingen, og holde sig orienteret om eventuelle muligheder for, at Frederiksberg Kommune kan profitere af et tværkommunalt samarbejde om kontrolindsatsen. Magistraten vil i løbet af 3. kvartal 2022 blive præsenteret for en status på sagen.

En intern kontrolenhed fordrer rekruttering af minimum to specialiserede medarbejdere for at sikre et bæredygtigt team. Etablering af en intern kontrolenhed kan således være relevant for kommuner med en stor indkøbsvolumen, der er proportional med den økonomiske investering i to medarbejdere. Økonomisk svarer udgiften til to interne medarbejdere til, at der årligt købes mellem 300 og 600 kontroller hos BDO i den nuværende model. Med udgangspunkt i hhv. Frederiksberg Kommunes og Københavns Kommunes indkøbsvolumen vil dette svare til, at Frederiksberg Kommune gennemfører tre til seks gange så mange kontroller som Københavns Kommune. Forvaltningen vurderer derfor ikke, at en intern kontrolenhed er at foretrække frem for den aktuelle model med bistand fra BDO.

Servicetjek på arbejdsklausul i kommunens kontrakter

Frederiksberg Kommunes klausuler er formuleret i 2009. Siden da er fokus på social dumping styrket, og flere kommuner har forsøgt sig med mere vidtgående konkrete krav til deres leverandører.

I forbindelse med etablering af samarbejdet med BDO er det aftalt, at BDO bidrager med viden til, hvordan Frederiksberg Kommunes klausuler mest hensigtsmæssigt kan formuleres, således at klausulerne i højere grad sikrer lønmodtagerne, og muliggør kontante og konkrete konsekvenser for leverandører, der ikke tilbyder deres medarbejdere overenskomstsvarende løn- og arbejdsvilkår. Særlig fokus vil bl.a. være på klare, gennemsigtige retningslinjer med fokus på underleverandørkonstruktioner og styrkelse af kommunens handlemuligheder ved påvist brud på klausulen. Frederiksberg Kommune er i den forbindelse ved at samle inspiration fra andre kommuners arbejdsklausuler.

Konkurrence og Forbrugerstyrelsen har sendt udkast til revision af Udbudsloven i høring. Den reviderede Udbudslov træder i kraft den 1. juli 2022. Revisionen kan bl.a. få betydning for kommunens arbejde med arbejdsklausuler og opfølgning med disse. Oplæg til revideret arbejdsklausul forventes derfor klar til at blive behandlet i magistraten i 3. kvartal 2022.

Økonomi

Den aktuelle model, hvor et revisionsfirma gennemfører kontroller, er finansieret af de konkrete aftale- eller projektbudgetter. Her koster en gennemført kontrol i gennemsnit ca. 25.000 kr. Med det aktuelle kontrolniveau, beløber de forventede udgifter til planlagte kontroller sig årligt til mellem 150.000 og 200.000 kr. Dette kontrolniveau vurderes umiddelbart tilstrækkeligt. Modellen kan imidlertid skaleres op, så den indeholder flere kontroller. Dette vil dog kræve, at der findes finansiering til de ekstra kontroller.

Etablering af en intern kontrolenhed vurderes at ville indebære en merudgift på ca. 1,5 mio. kr. til ansættelse af to kvalificerede medarbejdere.

Etablering af et tværkommunalt samarbejde om kontrolindsats har pt. ikke fuldt afklarede økonomiske konsekvenser. Forvaltningen vil undersøge økonomien i denne model nærmere, og forelægge magistraten disse samt mulighedsrummet i den reviderede udbudslov i 3. kvartal 2022.

Borgmesterpåtegning

nej

Behandling

Magistraten og kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 95:

Forvaltningen indstiller:

- at forslaget om et servicetjek af sociale klausuler tiltrædes, idet der udarbejdes et udkast til en revideret arbejdsklausul i samarbejde med BDO. Udkastet forelægges til drøftelse og beslutning i magistraten.
- at forslaget om at oprette en egentlig kontrolenhed ikke tiltrædes, idet den nuværende model, hvor kontrolindsatsen håndteres i samarbejde med BDO, vurderes at være hensigtsmæssig og tilstrækkelig i forhold til opgavevolumen.
- at indsatsen årligt afrapporteres til magistraten.
- at forvaltningen undersøger muligheder, fordele og ulemper for at samarbejde om kontrolindsatsen med andre kommuner, herunder København.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 95:

Magistraten indstiller:

- at forslaget om et servicetjek af sociale klausuler tiltrædes, idet der udarbejdes et udkast til en revideret arbejdsklausul i samarbejde med BDO. Udkastet forelægges til drøftelse og beslutning i magistraten.
- at forslaget om at oprette en egentlig kontrolenhed ikke tiltrædes, idet kontrolindsatsen indtil videre håndteres i samarbejde med BDO,
- at indsatsen årligt afrapporteres til magistraten.
- at forvaltningen undersøger muligheder, fordele og ulemper for at samarbejde om kontrolindsatsen med andre kommuner, herunder København, og at sag herom forelægges Magistraten i 3. kvartal 2022 i lyset af revideret udbudslov.

Punkt 64: Bevillingsændringer som følge af nye udvalg

00.01.00-A21-2-21

Resume

Sagen omhandler de bevillingsmæssige ændringer som følger af den nye udvalgsstruktur efter valget.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten indstiller med de faldne bemærkninger,

- At bevillingsændringerne beskrevet i sagens økonomiafsnit godkendes
- At ændringerne forelægges relevante fagudvalg til orientering og eventuelle bemærkninger.

Sagsfremstilling

På mødet d. 13. december 2021 tiltrådte kommunalbestyrelsen forslag til ny styrelsesvedtægt for den kommende valgperiode. Med den nye styrelsesvedtægt sker en række ændringer på de stående udvalg. Bolig- og Ejendomsudvalget samt By- og Miljøudvalget nedlægges, der oprettes et Klima-, Plan- og Boligudvalg, et Miljø- Bynatur- og Mobilitetsudvalg samt et By- og Erhvervsstrategisk udvalg. Når udvalg oprettes, ændres eller nedlægges skal det vedtages hvilke budgetter og bevillinger, der hører til de enkelte udvalg. Med denne sag indstilles forslag til hvilke bevillinger de nye udvalg skal have, ligesom der som konsekvens af de nye udvalg foreslås en mindre opgaveforskydning mellem de eksisterende stående udvalg.

Når den nye bevillingsstruktur er tiltrådt implementeres ændringerne i kommunens økonomisystem (prisme), og der udarbejdes budgetbemærkninger vedrørende budget 2022 opdateret til den nye bevillingsstruktur.

Økonomi

Forvaltningen har gennemgået de nuværende udvalgsbevillinger med henblik på omfordeling af budgettet på baggrund af den nye styrelsesvedtægt. Forslag til ny bevillingsstruktur inkl. bevillingsniveauer fremgår i sin helhed af bilag 1. I bilaget fremgår ligeledes bevillingsniveauerne, som er bestemmende for, hvem der kan træffe beslutning om at omdisponere midler på tværs af niveauer. Her gælder følgende:

- Områdedirektøren kan omdisponere midler mellem opgaver under samme aktivitet
- Udvalget kan omdisponere midler mellem aktiviteter under samme udvalg
- Kommunalbestyrelsen kan omdisponere midler mellem udvalg

Bevillinger på nye udvalg

Klima-, Plan- og Boligudvalget

Det nye Klima-, Plan- og Boligudvalg overtager bevillingsstruktur og bevillinger fra det tidligere Bolig- og Ejendomsudvalg, som nedlægges. Den foreslåede bevillingsstruktur fremgår af tabel 1

Tabel 1: Bevillingsstruktur for Klima, Plan- og Boligudvalget

Mio. kr., 2022 pl	B2022
02 Klima-, Plan- og Boligudvalget	97,7
020 Byfornyelse mv.	27,1
0200 Byfornyelse	26,4
0201 Driftstilskud til kollegier og andelsboliger	0,7
021 Ejendomme	69,8
0210 Beboelsesejendomme	-32,7
0211 Kommunale ejendomme	102,5
022 Grundarealer mv.	0,9
0220 Grundarealer	0,9

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget

Det nye Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalg overtager bevillingsstruktur og bevillinger fra det tidligere By- og Miljøudvalg, som nedlægges. Den foreslåede bevillingsstruktur for både det skatte- og brugerfinansierede område

fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Bevillingsstruktur for Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget

Mio. kr., 2022 pl	B2022
08 Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget	96,1
081 Kirkegårde mv.	-0,1
0810 Kirkegårde	-0,1
082 Miljø	8,2
0820 Fælles miljøformål	1,9
0821 Jordforurening	2,4
0822 Planlægning, undersøgelser, tilsyn mv.	2,1
0823 Miljøtilsyn med virksomheder	1,3
0824 Skadedyrsbekæmpelse	0,5
083 Grønne områder mv.	28,4
0830 Grønne områder	28,4
084 Vejvæsen og parkering	5,9
0840 Fælles vejformål	6,0
0841 Parkeringsregulering	-59,3
0842 Arbejder på private fællesveje	0,0
0843 Vejvedligeholdelse	50,3
0844 Vintertjeneste	9,0
086 Kollektiv trafik mv.	59,3
0860 Kollektiv trafik	59,3
087 FGV mv.	-5,6
0870 FGV	-5,6
B08 Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget (brugerfinansieret)	-12,3
B12 Frederiksberg Forsyning (brugerfinansieret)	-7,7
B050 Klimainvesteringer	-7,7
B98 Renovation (brugerfinansieret)	-4,6
B980 Renovation	-4,5
B981 Renovation (FGV)	-0,1

På anlægssiden overtager Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget alle det tidligere By- og Miljøudvalgs projekter, på nær ABM1726 Udvikling af Frederiksberg Hospitalsområde, som flyttes til By- og Erhvervsstrategisk udvalg.

By- og Erhvervsstrategisk Udvalg

By- og Erhvervsstrategisk Udvalg varetager kommuneplanstrategi samt udviklingsarbejde for større byudviklingsprojekter, samt den strategiske kobling mellem byens og erhvervenes udvikling, mens de konkrete kommunale opgaver og budgetter er forankret under andre fagudvalg. Det foreslås, at der oprettes en enkelt opgave under udvalget ved navn 1100 Planlægning, udvikling og strategi. Opgaven vil ikke have noget budget i 2022, men er relevant i det omfang, der i fremtiden gives bevillinger til udvalget. Da udvalget ikke har et driftsbudget, vil der ikke blive afholdt et særskilt oplæg om udvalgets økonomi ved de forventede regnskaber. Udvalget vil stadig få forventede regnskaber til orientering i udvalget. By- og Erhvervsstrategisk Udvalgs bevillingsstruktur fremgår af tabel 3.

Tabel 3: Bevillingsstruktur for By- og Erhvervsstrategisk Udvalg

Mio. kr., 2022 pl	B2022
11 By- og Erhvervsstrategisk Udvalg	0,0
110 Planlægning, udvikling og strategi m.v.	0,0
1100 Planlægning, udvikling og strategi	0,0

På anlægssiden flyttes anlæg vedr. hospitalsgrunden og bispeengsbuen til By- og Erhvervsstrategisk udvalg, da de vedrører strategier og forundersøgelser. Af disse er det kun ABM1726 Udvikling af Frederiksberg hospitalsområde, hvor der er afsat rådighedsbeløb i 2022.

Øvrige opgaveforskydninger

Erhverv

Det indstilles, at erhvervsindsatsen udskilles fra opgaven 0130 Erhverv og flyttes til Arbejdsmarkeds- Vækst- og Uddannelsesudvalget under en ny aktivitet og opgave (094 Erhverv m.v. samt 0940 Erhverv). Under magistratens område omdøbes opgaven 0130 til Råden over vej og vil fremover bruges til at oppebære kommunens indtægter fra råden over vejarealer. Budgettet til erhvervsindsatsen samt ny og gammel placering fremgår af tabel 4.

Tabel 4: Budget til Erhverv

Mio. kr., 2022 pl	Nuværende pol opgave	Ny pol opgave	B2022
Erhvervsindsats	0130 Erhverv	0940 Erhverv	4,2

Midlertidig boligindplacering af flygtninge

Det indstilles at midlertidig boligindplacering af flygtninge flyttes fra Socialudvalget til Arbejdsmarkeds-, Vækst og Uddannelsesudvalget. Budgettet dækker over udgifter til velkomst/delebolig-værterne, som er ansat i center for integration i arbejdsmarkedsafdelingen. Budgettet foreslås derfor overført til en ny politisk opgave under 092 Integrationsområdet. Budgettet samt placering i bevillingsstrukturen fremgår af tabel 5.

Tabel 5: Budget til Midlertidig boligindplacering af flygtninge

Mio. kr., 2022 pl	Nuværende pol opgave	Ny pol opgave	B2022
Midlertidig boligindplacering af flygtninge	0701 Midlertidig boligplacering af flygtninge	0923 Midlertidig boligplacering af flygtninge	0,8

Personlige tillæg og helbredstillæg

Det indstilles at personlige tillæg og helbredstillæg flyttes fra Socialudvalget til Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget. Budgettet dækker over udgifter til tandbehandling, medicin m.v. til førtidspensionister og pensionister. Den tilsvarende ordning for kontanthjælpsmodtagere m.v. er bevillingsmæssigt placeret i AVUU, hvorfor det vil give mening at samle det hele under et udvalg. Budgettet foreslås derfor overført til opgaven 0913 Førtidspensioner, som er en eksisterende opgave under AVUU. Budgettet samt ny og gammel placering fremgår af tabel 6.

Tabel 6: Budget til personlige tillæg og helbredstillæg

Mio. kr., 2022 pl	Nuværende pol opgave	Ny pol opgave	B2022
Personlige tillæg og helbredstillæg	0760 Personlige tillæg og helbredstillæg	0913 Førtidspensioner	11,1

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten og kommunalbestyrelsen.

Klima-, Plan- og Boligudvalget, By- og Erhvervsstrategisk Udvalg, Socialudvalget, Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget til orientering mv.

Historik

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 26:

Direktionen indstiller,

- At bevillingsændringerne beskrevet i sagens økonomiafsnit godkendes
- At ændringerne forelægges relevante fagudvalg til orientering og eventuelle bemærkninger

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 19:

Direktionen indstiller,

- At bevillingsændringerne beskrevet i sagens økonomiafsnit godkendes
- At ændringerne forelægges relevante fagudvalg til orientering og eventuelle bemærkninger

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 71:

Direktionen indstiller,

- At bevillingsændringerne beskrevet i sagens økonomiafsnit godkendes
- At ændringerne forelægges relevante fagudvalg til orientering og eventuelle bemærkninger

Beslutning fra Socialudvalget 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 26:

Socialudvalget tog bevillingsændringerne til efterretning.

Beslutning fra Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 19:

Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget tog bevillingsændringerne til efterretning.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 71:

Magistraten indstiller med de faldne bemærkninger,

- At bevillingsændringerne beskrevet i sagens økonomiafsnit godkendes
- At ændringerne forelægges relevante fagudvalg til orientering og eventuelle bemærkninger.

Indstilling 14. marts 2022, pkt. 54:

Direktionen indstiller,

- At bevillingsændringerne beskrevet i sagens økonomiafsnit godkendes
- At ændringerne forelægges relevante fagudvalg til orientering og eventuelle bemærkninger

Beslutning fra Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25, 14. marts 2022, pkt. 54:

Klima-, Plan- og Boligudvalget tog bevillingsændringer som følge af nye udvalg til orientering.

Skriftlig votering:

Sagen har været sendt i skriftlig votering i henholdsvis By- og Erhvervsstrategisk Udvalg samt Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget.

Følgende i By- og Erhvervsstrategisk Udvalg (Lone Loklindt, Helle Sjelle, Pelle Dragsted, Malte Mathies Løcke, Lotte Kofoed samt Trine Labuhn) tiltræder indstillingen. Bent Isager-Nielsen har ikke svaret.

Følgende i Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget (Jan E. Jørgensen, Gunvor Wibroe og Ruben Kidde) tiltræder indstillingen. Rasmus Holme-Nielsen, Freja Fokdal, Brian Holm samt Anders Storgaard har ikke svaret.

Bilag

Bilag 1 Oversigt over bevillingsniveauer

Punkt 65: Borgerrådgiverens beretning for 2021

00.07.00-P05-2-21

Resume

Borgerrådgiveren fremlægger sin beretning samt notat om henvendelser til whistleblowerordningen i 2021

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten indstiller, at beretning samt notat om whistleblowerordningen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Borgerrådgiveren arbejder med afsæt i Vedtægt for Frederiksberg Kommunes borgerråd giver, hvoraf det fremgår, at borgerråd giveren skal afgive en årlig afrapportering til kommunalbestyrelsen via magistraten. I årsberetningen skal borgerråd giveren redegøre for sin virksomhed og borgernes henvendelser. I beretningen er der mulighed for at påpege eventuelle forhold, som ikke er tilfredsstillende i kommunens sagsbehandling eller lignende, ligesom borgerråd giveren kan fremlægge anbefalinger i forlængelse heraf.

I alt har 211 borgere henvendt sig til borgerråd giveren i 2021 og ligesom i 2020 er der en andel, som ønsker råd og vejledning, mens andre kontakter borgerråd giveren, fordi de er utilfredse med elementer i kommunens forvaltningen. Utilfredsheden handler oftest om, at de er uenige i en afgørelse eller mener, at sagsbehandlingen går for langsomt. Derudover har borgerråd giveren bidt mærke i andre specifikke problemstillinger og på den baggrund formuleret observationer og anbefalinger med relevans for kommunalbestyrelsen.

Vedrørende whistleblowerordningen kan det oplyses, at denne varetages af kommunens DPO (data protection officer) i den periode, hvor borgerråd giverstillingen er vakant og whistleblowerordningen er således kontinuerligt åben for henvendelser.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten og kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 28. februar 2022, pkt. 51:

Borgerråd giveren indstiller, at magistraten tager beretning samt notat om whistleblowerordningen til efterretning.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 28. februar 2022, pkt. 51:

Magistraten indstiller, at beretning samt notat om whistleblowerordningen tages til efterretning.

Bilag

Henvendelser til whistleblowerordningen i 2021

Årsberetning 2021